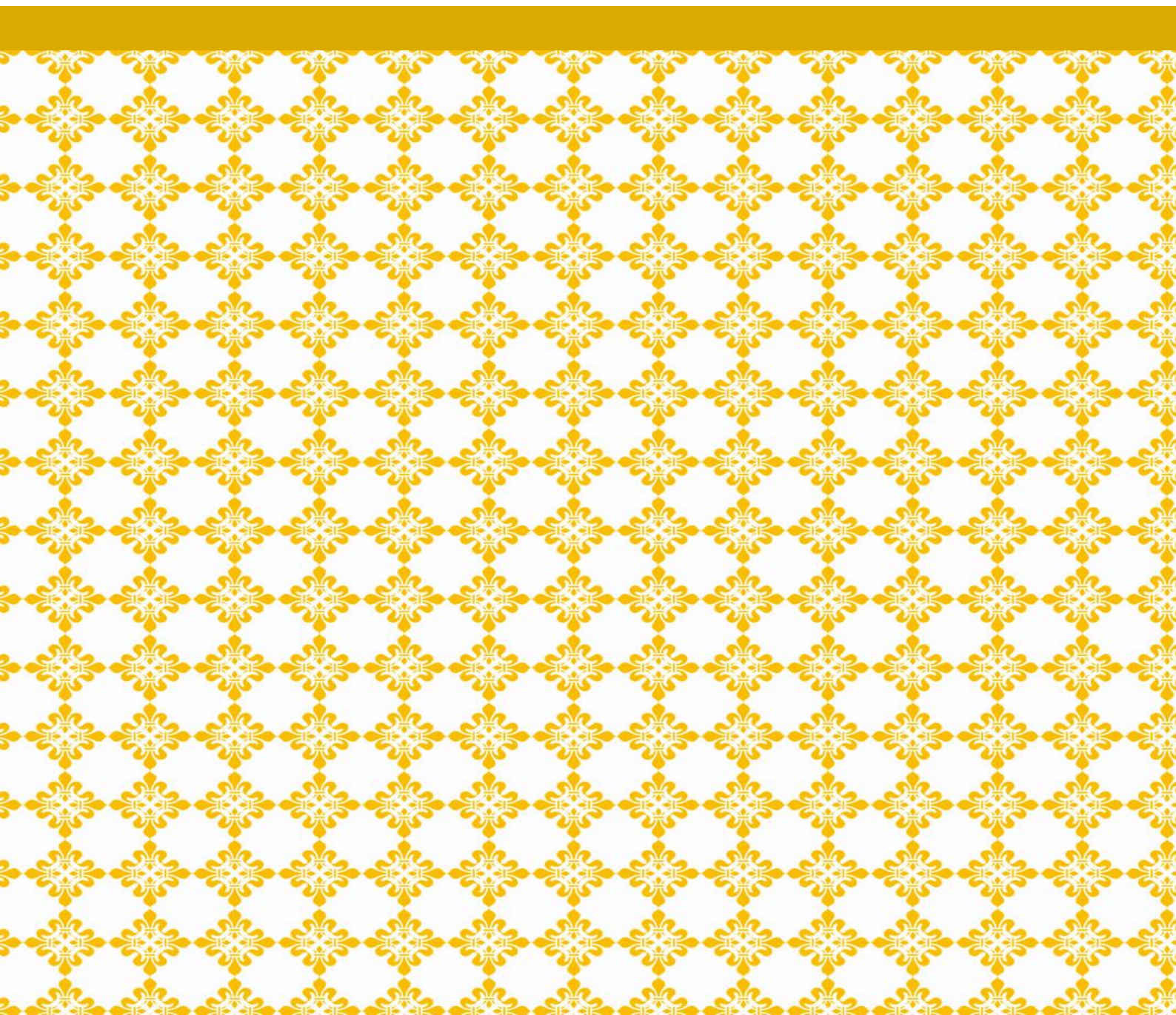

Årsredovisning 2023

Enköpings kommun

Diarienummer KS2023/864

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1	Förord.....	3
2	Sammanfattning	4
3	Förvaltningsberättelse.....	5
3.1	Den kommunala koncernen.....	5
3.2	Översikt över verksamheternas utveckling.....	6
3.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
3.4	Händelser av väsentlig betydelse.....	12
3.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	12
3.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	14
3.7	Balanskravsresultat	35
3.8	Kommunens uppgifter och verksamhetsmål.....	35
3.9	Väsentliga personalförhållanden.....	56
3.10	Uppdrag från kommunfullmäktige.....	60
3.11	Förväntad utveckling	63
4	Ekonomisk redovisning	64
4.1	Resultaträkning	64
4.2	Balansräkning	65
4.3	Kassaflödesanalys.....	67
4.4	Noter och tilläggsupplysningar.....	68
4.5	Driftredovisning.....	88
4.6	Investeringsredovisning kommunkoncern.....	90
5	Bilagor nämndernas rapporter.....	92
5.1	Kommunstyrelsen	92
5.2	Miljö- och byggnadsnämnden	92
5.3	Socialnämnden	92
5.4	Tekniska nämnden.....	92
5.5	Upplevelsenämnden.....	92
5.6	Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	92
5.7	Vård- och omsorgsnämnden	92
5.8	Valnämnden	92
6	Bilagor bolagens och kommunalförbunds rapporter.....	92
6.1	Moderbolag (EMAB)	92
6.2	ENA Energi AB.....	92
6.3	AB Enköpings hyresbostäder (EHB)	92
6.4	Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo.....	92
7	Revisionsberättelse	92

1 Förord

Verksamhetsåret 2023 har fortsatt präglats av oro i vår omvärld. Förutom det fortsatta angreppskriget från Ryssland mot ett fritt demokratiskt Ukraina har oron i Mellanöstern tagit ny fart. I Asien fortsätter Kina sina hotfulla uttalanden mot Taiwan. All denna oro påverkar fortfarande, på olika sätt, världsekonomin. Sveriges inträde som medlem i Nato, vilket också kommer att påverka Enköping. Vi har Försvarsmakten och en garnison inom stadsgränsen. Försvarsmaktens närvaro och den ökande hotbilden leder till ett ökat behov av samarbete och en förståelse för varandras uppdrag.

Kommunsektorns ekonomi påverkas fortfarande av inflation, högre pensionskostnader samt ökande räntekostnader. Årets positiva resultat på 142 miljoner kronor gör att vi, trots oron, står rustade att ta oss an ett betydligt tuffare 2024. Det är också glädjande att vi har uppnått ett överskott på 3,7 procent de senaste fyra åren, vilket gör oss väl rustade inför kommande investeringsbehov. Trots det goda resultatet kommer vi behöva se över våra verksamheter, arbeta smartare samt minska våra kostnader.

Den av kommunfullmäktige antagna långsiktiga planen har en tydlig målbild: trygghet skapar vi tillsammans. Trygga människor visar tillit, stöttar varandra och bidrar till en hållbar framtid tillsammans. Trygg är den som kan lita på att få stöd och hjälp i livets olika skeden, slipper vara rädd för olyckor och brott och lever i ett väl fungerande samhälle. Trygghet skapas när vi lever ett självständigt liv och är vårt allra bästa jag, samtidigt som vi känner samhörighet och stolthet i en jämlik och inkluderande omgivning. Målbilden har alla förvaltningar och nämnder nu att arbeta med under 2024 och kommande år.

När vi stänger 2023 års böcker inleds i samma stund ett arbete framåt med ett växande Enköping, om än i en lugnare takt än under de senaste åren. Vi har en hög planberedskap och står redo när konjunkturen vänder. Jag ser fram emot det fortsatta arbetet tillsammans med kommunens tjänstepersoner och förtroendevalda för att utveckla kommunens platsvarumärke. Ett annat viktigt utvecklingsområde är också att de som kommer i kontakt med politiker och tjänstepersoner ska få ett starkt förtroende för kommunen.

Några särskilt viktiga händelser under 2023:

- Kommunfullmäktige antog en ny styrmodell och en ny långsiktig plan för mandatperioden.
- Vi antog anbud om ett nytt avloppsreningsverk med modern teknik.
- Första spadtaget för det nya kommunhuset togs.

Jag vill också tacka alla tjänstepersoner och förtroendevalda för era insatser och ert engagemang under 2023.

Peter Book (M)
Kommunstyrelsens ordförande

2 Sammanfattning

Resultatet för kommunkoncernen, vilket omfattar Enköpings kommun, AB Enköpings hyresbostäder, ENA Energi AB och kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo uppgick till 110 miljoner kronor varav exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar står för 107 miljoner kronor.

Överskottet beror främst på kommunens positiva resultat motsvarande 142 miljoner kronor, vilket förklaras främst av exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar, men även ökade skatteintäkter, lägre elkostnader samt elstöd som vägts upp av underskott i några nämnder samt ENA Energi AB:s negativa resultat.

ENA Energi AB redovisade ett negativt resultat på 21 miljoner kronor vilket är 34 miljoner kronor lägre än budget. Det förklaras främst av ökade bränslekostnader och minskade intäkter till följd av bland annat lägre elpriser. Enköpings kommuns moderbolag AB visade på ett positivt resultat på 15 miljoner kronor vilket var en ökning från budgeten med 23 miljoner kronor där förbättringen består bland annat av en utdelning från ENA Energi AB på 21 miljoner kronor. AB Enköpings hyresbostäder redovisade ett positivt resultat på 20 miljoner kronor, en försämring med 3 miljoner kronor från budgeten. Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo redovisade ett negativt resultat på 6 miljoner kronor, en försämring på 6 miljoner kronor gentemot budgeten.

Kommunkoncernens totala utfall för investeringar inklusive investeringsbidrag för 2023 var 827 miljoner kronor vilket motsvarar 70 procent av budgeten och ger en avvikelse med 350 miljoner kronor från investeringsbudgeten som uppgick till 1 177 miljoner kronor. Kommunkoncernens låneskuld fortsätter att öka i takt med att nya investeringar behöver finansieras. Skulden uppgick per 31 december 2023 till totalt 5 549 miljoner kronor, vilket är en ökning med 460 miljoner kronor under 2023. Det är AB Enköpings hyresbostäder och Enköpings kommun som har den största andelen av låneskulden. Sedan 2019 har låneskulden ökat med 1 370 miljoner kronor eller 43 procent vilket är i genomsnitt en ökning med 9 procent per år.

Under 2023 försvagades samtliga sektorers köpkraft som en följd av pris- och ränteuppgångar. Hushållens effekt mildrades dock av att de använde sparande för att klara sig och effekten av räntehöjningarna blev därför fördröjda. Dock spår SKR att inflationen kommer falla ner till cirka 2,3 procent under 2024 från att ha hamnat på 6,0 procent för 2023 och SKR spår även att Riksbanken kommer sänka styrräntan med 1,0 procent så den landar på 3,0 procent i slutet av 2024.

Befolkningen i Enköpings kommun fortsätter att växa och antalet invånare ökade under 2023 med 444 personer eller 0,93 procent, vilket är en ökning av tillväxten med 85 personer jämfört med 2022.

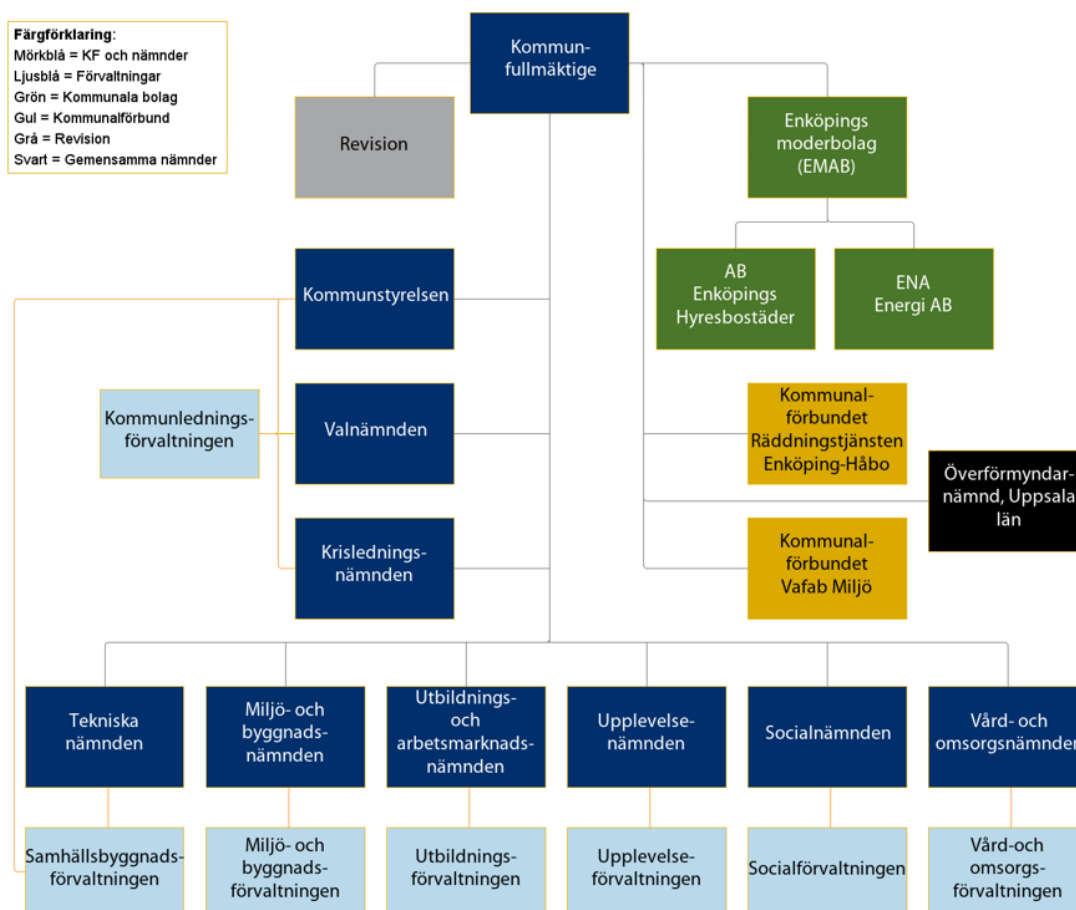
Den sammantagna bedömningen är att majoriteten av kommunfullmäktiges verksamhetsmål bedöms ha en utveckling förenlig med målbild 2023. Av de 20 verksamhetsmålen bedöms 7 mål vara uppnådda, 12 mål bedöms delvis uppnådda och ett mål bedöms inte vara uppnått.

Den samlade bedömningen är att god ekonomisk hushållning har uppnåtts baserat på den sammantagna måluppfyllelsen från de 3 finansiella målen, de 20 verksamhetsmålen inom kommunens 6 uppgifter och de 4 medarbetarmålen.

3Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen lämnas en övergripande bild av kommunkoncernens och kommunens verksamhet samt ekonomiska resultat för det gångna året. De mål som kommunfullmäktige beslutat om i den långsiktiga planen för 2020–2023 med årsplan och budget 2023 följs upp.

3.1 Den kommunala koncernen

Väsentliga privata utförare

De kommunala nämndernas och bolagens verksamheter genomförs även av privata utförare. Möjligheten för kommunen att styra över hur fördelningen mellan privata utförare och egenregi ser ut varierar utifrån lagstiftning inom olika områden. Av samma anledning varierar möjligheten för kommunen att kontrollera eller påverka hur de privata utförarna genomför sitt uppdrag.

Köp av verksamhet, per nämnd	Andel av nettokostnad, %		
	2023	2022	2021
Socialnämnd	27	28	25
Teknisk nämnd	19	17	14
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	25	24	25
Vård- och omsorgsnämnd	16	15	14

Övriga nämnder har ingen verksamhet som utförs av privata utförare.

3.2 Översikt över verksamheternas utveckling

Investeringar

Investeringar inom kommunkoncernen har stadigt ökat de senaste fem åren, från 725 miljoner kronor 2019 till 827 miljoner kronor 2023, med en topp år 2020 på 1 075 miljoner kronor. Det är Enköpings kommun och AB Enköpings hyresbostäder som står för majoriteten av investeringarna under perioden. För 2023 ökade investeringarna med cirka 70 miljoner kronor jämfört med 2022. Under 2023 var den största delen av investeringarna i byggnation av bland annat bostäder, nytt gymnasium och nytt avloppsreningsverk.

Låneskuld

Flera större investeringar har lett till en ökad skuldsättning för kommunkoncernen under perioden 2019 till 2023. Koncernens låneskuld uppgick vid årsskiftet till totalt 4 538 miljoner kronor och jämfört med 2022 har låneskulden ökat med 438 miljoner kronor. Sedan 2019 har låneskulden ökat med 1 370 miljoner kronor eller 43 procent. AB Enköpings hyresbostäder står för 46 procent och Enköpings kommun står för 45 procent av koncernens låneskuld per sista december 2023. Det är även AB Enköpings hyresbostäder och Enköpings kommun som står för huvuddelen av låneskuldens ökning sedan 2019.

Folkmängd

Fram till och med 2021 hade befolkningen i kommunen i genomsnitt ökat med 2 procent per år sedan 2017, vilket är drygt 1 procentenhet högre tillväxt än riket för samma period. För 2022 ökade befolkningen i kommunen med 359 personer eller 0,76 procent, vilket är i linje med tillväxten för riket. Den lägre tillväxten under 2022 förklarades i huvudsak av att antalet utflyttade personer hade ökat kraftigt jämfört med tidigare år. Under 2023 ökade kommunens befolkning med 444 personer och uppgick till 48 292 medborgare per 31 december 2023. Ökningen motsvarade 0,93 procent att jämföra mot tillväxten för riket som var 0,29 procent under 2023.

Årets resultat

Kommunens resultat inklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar har stigit varje år under perioden 2018–2022. För 2023 blev kommunens resultat 142 miljoner kronor, vilket var 62 miljoner kronor lägre än resultatet för 2022. Resultatet för 2023 förklaras främst av exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar, men även ökade skatteintäkter, lägre elkostnader samt elstöd som vägts upp av underskott i några nämnder.

Översikt över verksamhetens utveckling	Kommunkoncernen				
	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter (mnkr)	1 227	1 185	1 057	1 012	1 001
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-4 019	-3 814	-3 495	-3 292	-3 180
Årets resultat (mnkr)	110	210	193	174	160
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (procent) 1)	20,6	20,8	19,3	18,3	17,6
Investeringar (mnkr)	827	757	729	1 075	725
Självfinansieringsgrad (procent) 3)	46	64	66	36	43
Låneskuld (mnkr)	4 538	4 100	3 902	3 588	3 168
Låneskuld per invånare (kr)	93 980	85 688	82 166	77 591	69 949
Årsarbetare (antal)	3 779	3 723	3 583	3 514	3 407

Översikt över verksamhetens utveckling	Kommunen				
	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd (antal)	48 292	47 848	47 489	46 240	45 287
Medelskattkraft i förhållande till riket (procent)	93	95	96	97	97
Kommunal skattesats (procent)	21,34	21,34	21,34	21,34	21,34
Verksamhetens intäkter (mnkr)	732	640	592	644	632
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-3 643	-3 402	-3 211	-3 063	-2 974
Årets resultat inkl. exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar (mnkr)	142	204	151	145	50
Årets resultat exkl. exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar som andel av budgeterade skatter, bidrag och utjämning (procent)	1,1	6,0	4,3	3,6	-0,7
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (procent) 1)	29,0	29,2	28,2	27,4	26
Investeringar (netto) (mnkr) 2)	653	621	498	624	499
Självfinansieringsgrad (procent)* 3)	47	62	66	46	35
Skulder och avsättningar (mnkr)	3 412	3 012	2 618	2 306	2 130
Skulder och avsättningar per invånare (kr)	70 656	62 949	55 150	49 870	47 261

* Uppgiften för 2019 är hämtad från Kolada

1) Soliditet definieras som summa eget kapital minus pensionsförpliktelser delat med summa eget kapital, avsättningar och skulder

2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag

3) Självfinansieringsgrad definieras som resultatet inklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar plus avskrivningar delat med kassaflöde från investeringsverksamhet

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Samhällsekonomi

Efter en pandemi med en expansiv ekonomisk politik och ett pågående krig i Europa har den globala ekonomin förändrats till en situation med hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Inflationen är på väg neråt men kommer inte innebära lägre priser utan snarare att priserna stabiliserar sig på en högre nivå än tidigare. Hushållens köpkraft har försvagats men försvagningen har mildrats av att de använt sparanden. Därav en fördröjd effekt och en långsamt nedgående inflation. Köpkraften har försämrats för alla sektorer i ekonomin och kronan har försvagats men under 2024 räknar de flesta bedömare att inflationen sjunker och att kronan stärks igen.

BNP föll under 2023 med -0,2 procent som en följd av minskad efterfrågan, vilket är något mer positivt jämfört med SKR:s prognos från oktober 2023. För åren 2024–2025 bedömer SKR att BNP återigen öka med 0,6 procent 2024 och 2,8 procent 2025. BNP stiger men hålls tillbaka främst av en svag inhemsk efterfrågan. Inflationen föll tillbaka till en lägre takt under 2023, vilket troligtvis

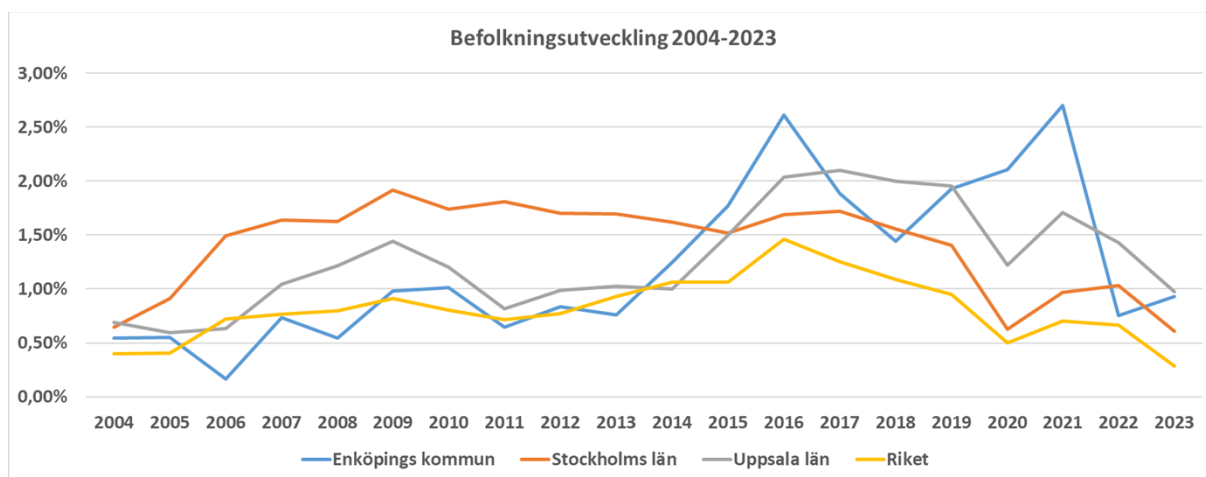
innebär att de stora prisuppgångarna är bakom oss. KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) landade på 6,0 procent 2023 för att, enligt SKR senaste prognos, sedan sjunka till cirka 2,3 procent 2024 och ytterligare till 1,8 procent för 2025. Styrräntan landade på 4,0 procent 2023. SKR räknar med att styrräntan kommer att sjunka till 3,0 procent i slutet på 2024 och med ytterligare 1 procentenhet i slutet av 2025.

Än så länge har den allt svagare konjunkturen inte påverkat arbetsmarknaden i någon större utsträckning men bedöms ha en större påverkan under 2024. Arbetslösheten ökade till knappt 7,8 procent 2023 efter att ha legat på 7,5 procent under 2022. Först 2024 förväntas arbetslösheten öka kraftigt till 8,7 procent för att sedan sjunka till 8,1 procent 2026 enligt SKR. Sysselsättningsgraden har långsiktiga utmaningar med kompetensförsörjning och brist på arbetskraft och förväntas minska.

SKR har redovisat att det underliggande skatteunderlaget (faktiska skatteunderlaget justerat för regelförändringar) sjönk till 4,9 procent 2023 och att det bedöms fortsätta sjunka till 3,0 procent 2024. Minskningen förklaras främst av en lägre ökning av lönesumman som utgör 80 procent av skatteunderlaget drivet av att sysselsättningen förväntas falla. Då konjunkturen bedöms återhämta sig 2025 är prognosen att skatteunderlaget ökar till 4,9 procent 2025 och 4,5 procent för år 2026.

Befolkningsutveckling

I slutet av 2023 var 10 551 700 personer folkbokförda i Sverige enligt Statistiska centralbyrån. Under året ökade befolkningen med 30 200 personer, vilket var den lägsta befolkningsökningen på över 20 år. Ökningstakten för riket uppgick till 0,3 procent 2023. Att folkökningen var lägre än tidigare berodde på ett minskat barnafödande, lägre invandring samt högre utvandring. Från år 2022 sjönk ökningstakten i Uppsala län från 1,43 procent 2022 till 0,98 procent 2023, vilket fortfarande var i en något större omfattning än i Stockholms län som ökade sin befolkning 0,63 procent. Under 2023 ökade Enköpings kommun med 444 personer eller 0,93 procent, vilket var högre än 2022 då man ökade med 359 personer eller 0,76 procent. Ökningen i Enköpings kommun under 2023 var 76 invånare högre än den prognos som gjordes i början av 2023.

Analys av väsentliga risker

Osäker omvärld

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland en militär invasion av grannlandet Ukraina. Beroende på utvecklingen av kriget och de åtgärder som EU, Storbritannien, USA med flera inför mot Ryssland och Belarus påverkar kriget Sverige och Enköping. Ett ökat fokus på krisberedskap, civilt försvar och Sveriges medlemskap i Nato har medfört en ökad förväntan på kommuner och civilsamhället.

Ökad extern påverkan på kostnader

Med inflation, ökande räntekostnader och ökade kostnader för verksamheten sätter det krav på

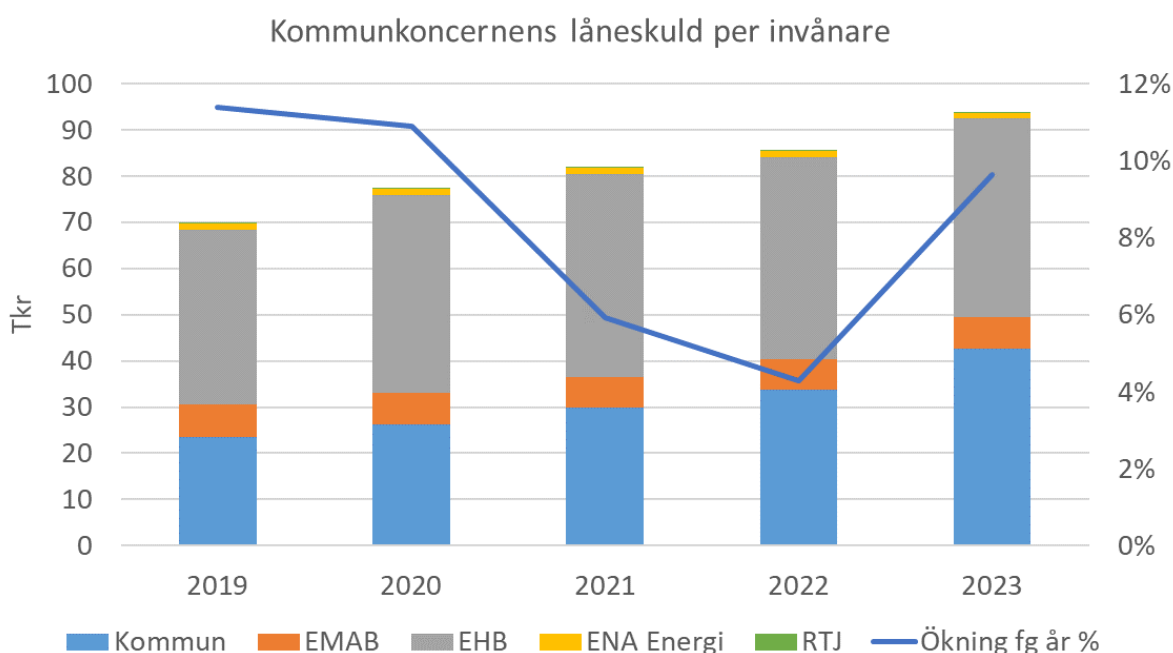
kommunkoncernen att effektivt använda de medel som står till förfogande. Kommande ökade krav på verksamheterna sätter press på kommunen utifrån att ökade kostnader även gör det svårare att bibehålla servicenivån till invånarna. Nya och mer effektiva arbetssätt krävs för att ställa om till en ny verklighet kring kostnader och förväntningar på kommunen från dess medborgare.

Befolkning

En lägre befolkningsökning än beräknat kan medföra lägre intäkter av skatter och bidrag, vilket påverkar den kommunala koncernen. Vid ett antagande om att befolkningsökningen är 100 personer färre än beräknat uppskattas intäkterna minska med cirka 5 miljoner kronor i normala fall. Kommuner som växer snabbt under en längre tid får extra strukturellt stöd för att hantera tillväxten, vilket för Enköpings kommun innebär att intäkterna minskar med totalt cirka 10 miljoner kronor då den extra ersättningen minskar med lika mycket. Hanteringen av risken för en lägre befolkningsökning sker genom att följa befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet noggrant samt skapa träffsäkra befolkningsprognoser.

Skuldsättning

Flera stora investeringar har lett till och kommer att leda till en högre skuldsättning för kommunkoncernen. En ökad låneskuld innebär att kostnaderna för räntor tar en allt större del av den totala kostnadsmassan. Koncernens låneskuld uppgick vid årsskiftet till totalt 4 538 miljoner kronor (4 100 miljoner kronor 2022), vilket motsvarar 94 tusen kronor (86 tusen kronor 2022) per invånare. Jämfört med föregående år har låneskulden per invånare ökat med 8 tusen kronor eller 10 procent. Sedan 2019 har låneskulden per invånare ökat med 24 tusen kronor eller 34 procent.

Analys av finansiella risker

Den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller ramar och riktlinjer i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk samt kredit- och likviditetsrisk.

Ränterisk

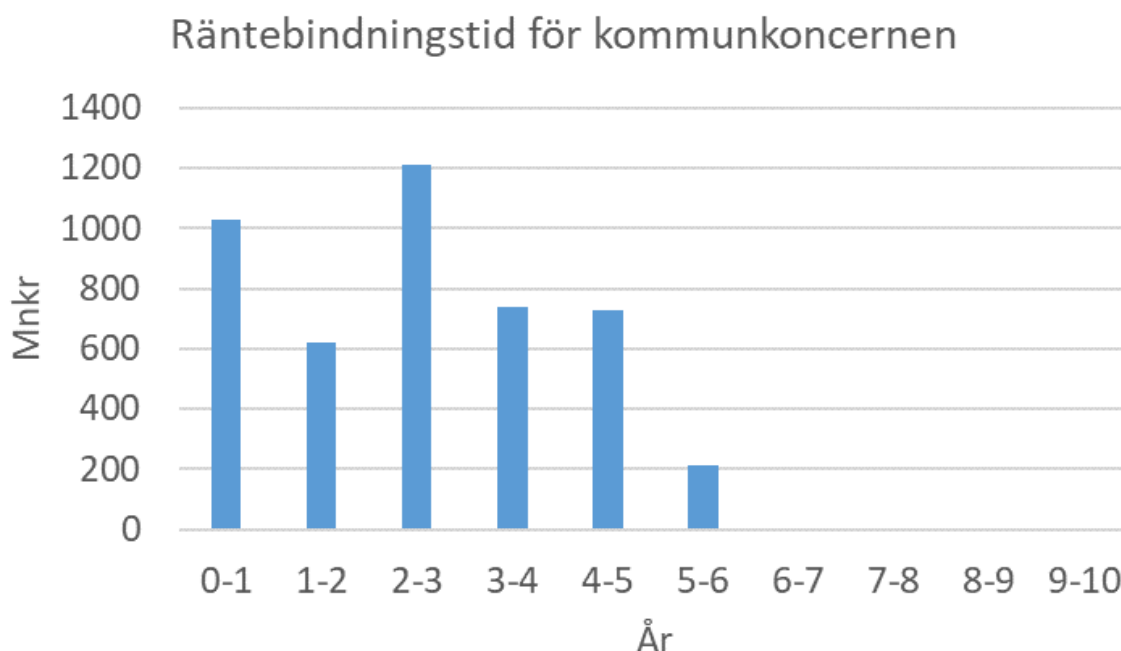
Per den 31 december 2023 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 4 538 miljoner kronor (4 100 miljoner kronor 2022). De räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 0

miljoner kronor (0 miljoner kronor 2022). Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld uppgick per balansdagen på så sätt till 4 538 miljoner kronor (4 100 miljoner kronor 2022). Nettoskulden har ökat under året till följd av genomförda investeringar i bland annat byggnation av nytt gymnasium och nytt avloppsreningsverk.

Kommunens räntebärande nettoskuld uppgick till 2 065 miljoner kronor (1 615 miljoner kronor 2022) per den 31 december 2023.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen. Per balansdagen hade den kommunala koncernen utestående ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 156 miljoner kronor (191 miljoner kronor 2022). Kommunen hade per balansdagen inga ränteswappar.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden på externa räntebärande skulder inte understiga 1,5 år och inte överstiga 4 år. Per den 31 december 2023 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 2,5 år exklusive ränteswappar. Med beaktande av ränteswappar uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,6 år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 2,5 år.

I finanspolicyn anges att andelen ränteförfall inom 1 år inte får överstiga 50 procent av låneportföljen. Per den 31 december 2023 uppgick ränteförfall inom 1 år för den kommunala koncernen till 23 procent (16 procent). Ränteförfall inom 1 år för kommunen uppgick till 20 procent (15 procent).

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 40 procent av låneskulden förfalla inom en och samma tolv månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förföll maximalt 23 procent (18 procent 2022) av den kommunala koncernens låneskuld inom en tolv månadersperiod, medan motsvarande siffra för kommunens låneskuld var 20 procent (15 procent 2022).

Kredit- och likviditetsrisk

I de fall kommunkoncernen har överskottslikviditet ska denna i första hand användas för att minska låneskulden för kommunkoncernen. Vid förfinansiering av framtida upplåning samt vid tillfälligt

likviditetöverskott som inte matchas mot den externa låneskulden får överskottslikviditeten placeras i bankinlåning/deposit eller statsskuldväxlar. Placering får endast göras i värdepapper emitterade av motparter med en kreditrating motsvarande **A enligt Standard & Poor's long-term** rating och löptiden får inte överstiga sex månader.

Valutarisk vid försäljning av el

Enligt finanspolicyn ska valutarisker minimeras vilket innebär att all upplåning och placeringar ska ske i svenska kronor. Undantaget är den försäljning av egenproducerad el från ENA Energi AB som sker på elbörsen. Betalningsflöden i utländsk valuta ska säkras om de uppgår till ett motvärde motsvarande minst 500 tusen kronor. ENA Energi AB har inte varit i behov av att säkra någon valutarisk under 2023.

Analys av pensioner

Kommunkoncernens och kommunens totala pensionsförpliktelser uppgick till 1 061 miljoner kronor respektive 1 039 miljoner kronor för 2023. Kommunkoncernen avser här Enköpings kommun och kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Den största delen av pensionsförpliktelserna gäller ansvarsförbindelse vilket består av åtagande för pensioner intjänade före 1998. Åtagande för pensioner intjänade från 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Avsättning inklusive särskild löneskatt ökade för koncernen med 22,3 procent jämfört med 2022 och ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt ökade med 1,2 procent. Den ökade avsättningen inklusive löneskatt beror delvis på höjda pensionskostnader med anledning av ökat prisbasbelopp. Kommunens pensionsförsäkringskapital minskade med 4,0 procent i förhållande till föregående år.

	Koncern		Kommun	
Pensionsförpliktelse, mnkr	2023	2022	2023	2022
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
a.) Avsättning inkl. särskild löneskatt	366	299	344	281
b.) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	632	625	632	625
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring*	62	62	62	62
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	1 061	986	1 039	968
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde, mnkr				
Totalt pensionsförsäkringskapital*	76	79	76	79
varav överskottsmedel*	6	11	6	11
Totalt pensionskapital, pensionsstiftelse	0	0	0	0
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	76	79	76	79
Finansiering, mnkr				
Återlånade medel	984	907	963	888
Konsolideringsgrad	7 %	8 %	7 %	8 %

*Värden som är försäkrade i KPA och Skandia

Den avgiftsbestämda ålderspensionen för 2023 uppgick till 129 miljoner kronor (88 miljoner kronor) inklusive löneskatt och har i sin helhet belastat årets resultat.

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Ny styrmodell

Under 2023 har en ny styrmodell för kommunkoncernen tagits fram i samarbete mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. I november 2023 beslutade kommunfullmäktige om den nya styrmodellen. En viktig del i den nya styrmodellen är att all utveckling ska vila på ett hållbart förhållningssätt och att utvecklingen ska ske hållbart. Styrmodellen har även ett ökat fokus på koncerngemensam utveckling där alla bidrar till kommunfullmäktiges övergripande målbild och mål.

Effektiviseringar med 112 miljoner kronor

I juni 2023 beslutade kommunfullmäktige om effektiviseringar motsvarande 112 miljoner kronor för perioden 2023–2025. Ett arbete som pågått under 2023 men även fortsätter under 2024 och 2025. Under hösten 2023 pågick även flera utredningar om effektiviseringar som återskötterades till kommunstyrelsen i december.

Högre kostnader på grund av inflationen och en osäker omvärld

På grund av den oroliga situationen som råder i världen med bland annat ökade energipriser på grund av bland annat kriget i Ukraina har inflationen stigit kraftigt. Den snabbt stigande inflationen har i sin tur lett till kostnadsökningar i hela kommunkoncernen som påverkar genom stigande kostnader för framtida planerade investeringar. Men även fördyringar för verksamheten i form av ökade driftkostnader och lokalkostnader.

Lägre elpriser

Jämfört med föregående år har elpriserna under 2023 varit betydligt lägre. För kommunen har det inneburit betydligt lägre elkostnader än beräknat. Det lägre elpriset har också påverkat ENA Energis resultat negativt då intäkterna för elproduktionen har minskat med cirka 51 miljoner kronor i jämförelse med år 2022 samtidigt som kostnaderna för bränsle har ökat kraftigt då bränslepriserna mer än tredubblats senaste åren.

Genomförandebeslut av Lillsidan- och Örsundsbroskolorna

Kommunstyrelsen beslutade i juni att godkänna ett genomförandebeslut för att bygga Lillsidanskolan. Den är under byggnation och beräknas vara klar för inflyttning hösten 2026. För Örsundsbroskolan togs ett genomförandebeslut i kommunstyrelsen den 24 oktober efter att en återremittering gjorts med syfte att uppskatta eventuella merkostnader och utreda möjliga kostnadsbesparingar. Investeringen är under upphandling och skolan beräknas stå klar 2027.

Övertagande av Bredsands camping

Under våren tog kommunen över driften av Bredsands camping, vandrarhem och bad. Det genomfördes investeringar för att säkerställa kvalitén och höja statusen. Det i kombination med sommarens dåliga väder gjorde att det blev ett tufft första år ekonomiskt.

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens uppsiktsplikt

Upsiktsplikt innebär enligt kommunallagens definition att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Detta gäller såväl för kommunens nämnder som för hel- och delägda aktiebolag. Som ett led i uppsiktsplikten har kommunstyrelsen granskat nämndernas verksamhetsplaner och riskanalyser för 2023 för att se att de stämmer överens med kommunfullmäktiges långsiktiga mål. Upsiktsplikten har även utövats genom

kommunstyrelsens uppföljning i tertialrapporten, delårsrapporten och årsredovisningen för hela kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen ska årligen fatta beslut om de hel- och delägda aktiebolagen har bedrivit sin verksamhet enligt det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunens styrmodell

Planering och uppföljning sker i enlighet med kommunens styrmodell som togs i bruk 2020. Modellen utgår från sex uppgifter som sammanfattar den service som kommunen levererar till kommunens invånare, föreningar, företag och besökare. Utifrån uppgifterna har kommunfullmäktige beslutat om långsiktiga mål i den långsiktiga planen för 2020–2023 med tillhörande nyckelindikatorer. Kommunfullmäktige beslutar även om årliga prioriteringar för att nå målen för perioden i kommunfullmäktiges årsplan och budget. Årliga målvärden för indikatorerna sätts inte eftersom ett målvärde för 2023 redan är fastställt i den långsiktiga planen.

De långsiktiga målen är uppdelade i tre kategorier; verksamhetsmål, medarbetarmål och finansiella mål och sträcker sig fram till 2023. Det finns 20 verksamhetsmål indelade i kommunens sex uppgifter, fyra medarbetarmål och tre finansiella mål. För de finansiella målen finns även årliga mål som grundar sig i de långsiktiga målen.

Nämnderna och bolagsstyrelserna konkretiserar kommunfullmäktiges mål i sina långsiktiga planer. I nämndernas och bolagsstyrelsernas årsplaner görs prioriteringar för året.

Intern kontroll

En väl fungerande intern kontroll syftar till att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel. Den interna kontrollen ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheten, med medborgarnas bästa i ögonen, bedrivs effektivt och säkert.

Arbetet med kommunens interna kontroll är integrerat i kommunens styrmodell. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns ett väl fungerande system för intern kontroll i kommunen.

Respektive nämnd har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och bolagsstyrelsen/förbundsdirectionen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom bolaget/förbundet.

Samtliga nämnder ska årligen genomföra en riskanalys. Utifrån riskanalysen ska kontroller tas fram och eventuella åtgärder identifieras, där syftet är att minska riskerna och dess konsekvenser. Riskanalys, kontroller och eventuella åtgärder sammanställs i en internkontrollplan som följs upp under året.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiella mål 2020-2023

De tre finansiella målen för perioden 2020–2023 är:

- Resultatet ska inte understiga 2 procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning för perioden 2020–2023.
- Soliditeten ska inte understiga 20 procent för perioden 2020–2023.
- Självfinansieringsgraden ska vara inom intervallet 50–100 procent för perioden 2020–2023.

Resultatet för kommunens tre finansiella mål för perioden 2020–2023 har uppnåtts.

Resultatmålet uppgick till 3,7 procent vilket är 1,7 procentenheter bättre än uppsatt mål på minst 2 procent för perioden 2020–2023.

Soliditeten uppgick till 29 procent vilket är 9 procentenheter bättre än uppsatt mål på minst 20 procent för perioden 2020–2023.

Självfinansieringsgraden uppgick till 54 procent vilket är inom uppsatt mål inom intervallet 50–100 procent för perioden 2020-2023.

Finansiella mål 2023

Finansiella mål 2023	Långsiktigt mål	Mål 2023	Utfall 2023
25 .a Resultatet ska inte understiga 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för perioden 2020-2023	≥ 2%	≥ 0,7%	1,1%
26 .a Soliditeten ska inte understiga 20 procent för perioden 2020-2023	≥ 20%	≥ 25%	29%
27 .a Självfinansieringsgraden ska vara inom intervallet 50-100 procent för perioden 2020-2023	≥ 50%	≥ 38%	68%

Kommunens tre finansiella mål har uppnåtts 2023.

Resultatet uppgick till 1,1 procent vilket är 0,4 procentenheter högre än målet på 0,7 procent för 2023. Soliditeten uppgick till 29 procent vilket motsvarar 4 procentenheter högre än uppsatt mål och självfinansieringsgraden uppgick till 68 procent vilket är 30 procentenheter bättre än målet för 2023. I budgeten för 2023 beräknades självfinansieringsgraden exklusive VA. I kommande budget ska VA ingå, vilket i 2023 års budget hade medfört att självfinansieringsgraden inklusive VA varit 27 procent och resultatet blev 47 procent, vilket är 20 procentenheter högre än vad budget då hade varit. Därmed uppfylldes målet för självfinansieringsgraden oavsett.

God ekonomisk hushållning

Ett centralt begrepp i Enköpings kommuns planering är hållbar utveckling vilket utgår från social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. God ekonomisk hushållning är en grundläggande del i den hållbara utvecklingen. För att uppnå en god ekonomisk hushållning ska Enköpings kommun ha en ekonomi i balans och sträva efter att beslutade resurser används för rätt ändamål och på ett

effektivt sätt.

God ekonomisk hushållning bedöms genom en samlad bedömning av måluppfyllelsen av de finansiella målen, verksamhetsmålen inom kommunens sex uppgifter och medarbetarmålen.

Den sammantagna bedömningen är att majoriteten av kommunfullmäktiges verksamhetsmål bedöms ha en utveckling förenlig med målbild 2023. Av de 20 verksamhetsmålen bedöms 7 mål vara uppnådda, 12 mål bedöms delvis uppnådda och ett mål bedöms inte vara uppnått.

Den samlade bedömningen är att god ekonomisk hushållning har uppnåtts baserat på den sammantagna måluppfyllelsen från de 3 finansiella målen, de 20 verksamhetsmålen inom kommunens 6 uppgifter och de 4 medarbetarmålen.

Finansiella mål

Resultatet exklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar blev 11 miljoner kronor eller 0,4 procentenheter bättre än kommunens budgeterade finansiella mål på 24 miljoner kronor eller 0,7 procent för 2023. Det högre resultatet förklaras främst av högre skatteintäkter, lägre elkostnader och elstöd som vägts upp av underskott i några nämnder.

Soliditeten uppgick till 29 procent och självfinansieringsgraden uppgick till 68 procent, vilket innebar att soliditeten och självfinansieringsgraden blev högre än de finansiella målen för 2023. Det förklaras av ett högre resultat samtidigt som investeringarna blev lägre än budgeterat.

Mer utförlig information om de finansiella målen finns under avsnittet "Kommunens resultat".

Verksamhetsmål

Till varje verksamhetsmål finns ett antal indikatorer och varje indikator har ett målvärde 2023. Bedömning av måluppfyllelsen för året grundas på resultat av kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, om nämnder och bolagsstyrelser uppfyllt sina mål och indikatorer samt i vilken utsträckning de genomfört de aktiviteter som de angett i sina årsplaner för att nå målbild 2023. I bedömningen av måluppfyllelse tas det även hänsyn till annan betydelsefull information för verksamhetsområdet.

Den sammantagna bedömningen är att majoriteten av kommunfullmäktiges verksamhetsmål bedöms ha en utveckling förenlig med målbild 2023. Av de 20 verksamhetsmålen bedöms 8 mål vara uppnådda, 11 mål bedöms delvis uppnådda och ett mål bedöms inte vara uppnått.

För mer utförlig information om målbedömningarna och indikatorernas utveckling finns under **avsnittet "Kommunens uppgifter och verksamhetsmål".**

Medarbetarmål

Utfallet visar att samtliga medarbetarmål ligger något bättre än jämfört med föregående år. Personalomsättningen är något lägre på per 31 december 2023 på 10,2 procent jämfört med samma period föregående år på 10,3 procent. Likaså sjukfrånvaron har sjunkit från 8,2 procent 2022 till 7,4 procent 2023. Resultatet för HME (hållbart medarbetarengagemang) har ökat framförallt inom ledarskap och chefers förutsättningar fortsätter ha höga resultat i enkäten.

Sjukfrånvaron har analyserats utifrån hur omvärlden har förändrats sedan pandemin, där fler stannar hemma inom yrken där det ingår att träffa andra människor. Sjukfrånvaron är fortfarande som högst inom vård- och omsorgsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen, vilket stämmer överens med teorin om att fler stannar hemma inom dessa typer av yrkeskategorier.

Sjukfrånvaroorsaken är som högst inom infektionssjukdomar och psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa ökar generellt i landet, vilket även kan synas i statistiken för Enköpings kommun. Ett arbete har pågått under 2023 att ta fram APT material för att samtala kring suicid och psykisk ohälsa. En ny riktlinje håller på att tas fram inom suicid för att göra fler trygga att samtala om ämnet.

Utbildningsinsatser erbjuds för såväl chefer som för medborgare av samordnaren på socialförvaltningen.

Personalomsättningen har på totalen legat stabilt kring 10 procent vilket är en jämförbar bra siffra

även om målet är lägre inom vissa förvaltningar och på totalen.

Kompetensförsörjning är en fortsatt viktig fråga för kommunen. Färre sökande till yrken så som lärare, socialsekreterare, sjuksköterska och undersköterska kommer att göra det svårt för Enköping att hitta de resurser som verksamheten behöver. Det kommer innebära att Enköping, precis som övriga kommunsverige behöver tänka nytt och på ett annat sätt kring kompetensförsörjning. I ett sådant arbete krävs det att chefer är trygga i att leda i förändring och mot innovation och förnyelse. Under 2023 nyttjades chefsdagarna till att fördjupa sig i att leda i förändring och förnyelse.

Mer utförlig information om medarbetarmålen finns under avsnittet "Väsentliga personalförhållanden".

Kommunkoncernens resultat

Enköpings kommun har organiserat sin verksamhet i en koncern. Kommunkoncernen och de sammanställda räkenskaperna omfattar förutom kommunen även de kommunalt helägda bolagen Enköpings kommuns moderbolag AB (EMAB), AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) och ENA Energi AB (ENA) samt även 65 procent av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo.

Kommunkoncernens resultat uppgick till 110 miljoner kronor (210 miljoner kronor 2022), varav 107 miljoner kronor i exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar. Överskottet beror främst på kommunens positiva resultat motsvarande 142 miljoner kronor. Det förklaras i stor utsträckning av att skatteintäkterna har ökat, exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar, lägre elkostnader samt elstöd som vägts upp av underskott i några nämnder samt ENA Energi AB:s negativa resultat på 21 miljoner kronor. Det lägre resultatet för ENA beror främst på minskade elintäkter i kombination med högre bränslekostnader.

Soliditeten och självfinansieringsgraden för koncernen uppgick till 21 procent (21 procent 2022) respektive 46 procent (64 procent 2022). Jämfört med föregående år är soliditeten oförändrad medan självfinansieringsgraden är försämrad.

Bolagens och förbundets resultat

Enköpings kommuns moderbolag AB (EMAB)

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Omsättning	0	0	0
Årets budget	-8	-6	-7
Årets resultat efter finansnetto	15	10	-3
Årets resultat efter skatt	15	10	-2
Balansomslutning	578	554	570
Årets investeringar	0	0	0
Låneskuld	320	320	320
Soliditet, %	38 %	37 %	35 %
Självfinansieringsgrad, %	-	-	-

EMAB uppvisade ett resultat efter finansnetto på 15 miljoner kronor. Jämfört med budget är resultatet efter finansnetto 23 miljoner kronor bättre. Förbättringen beror på en utdelning från EHB på 3 miljoner kronor och en utdelning från ENA på 21 miljoner kronor.

Låneskulden per den sista december uppgick till 320 miljoner kronor och soliditeten till 38 procent.

AB Enköpings hyresbostäder (EHB)

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Omsättning	326	313	298
Årets budget	23	28	30
Årets resultat efter finansnetto	26	35	9
Årets resultat efter skatt	20	30	9
Balansomslutning	2 781	2 781	2 788
Årets investeringar	135	101	176
Låneskuld	2 080	2 090	2 090
Soliditet, %	22 %	21 %	21 %
Självfinansieringsgrad, %	100 %	100 %	55 %

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 26 miljoner kronor 2023 jämfört med 35 miljoner kronor för 2022.

Rörelseresultatet låg på 65 miljoner kronor och var 2 miljoner kronor bättre än föregående år.

Finansiella poster ökade med 11 miljoner kronor varav borgensavgifter stod för 3 miljoner kronor av ökningen. Genomsnittsräntan uppgick vid årets slut till 1,36 procent med en genomsnittlig kapital- och räntebindning på 2,5 år. Räntebärande skulder har amorterats med 10 miljoner kronor under 2023.

Driftkostnaderna ökade med 9 miljoner kronor varav taxebundna kostnader stod för 3 miljoner kronor. En mild vinter i början av året har gynnat kostnader för snöröjning samt värme positivt. Återställande av brand- och vattenskador stod för 6 miljoner kronor jämfört med 20 miljoner kronor under år 2022.

Bolagets nettoomsättning uppgick till 326 miljoner kronor jämfört med 313 miljoner kronor föregående år. Efterfrågan på bostäderna i bolagets bestånd är fortsatt god på större delen av

beståndet. Vakanser har uppstått på delar av beståndet med något högre hyresnivå och kortast kötid finns i dessa delar samt ungdomsbostäder med något högre hyresnivå.

Soliditeten har ökat till 22 procent.

Investeringarna i fastigheter och inventarier uppgick under 2023 till totalt 135 miljoner kronor.

Av- och nedskrivning har gjorts med 73 miljoner kronor. Tillsammans ger det en nettoökning avseende anläggningstillgångar på 62 miljoner kronor.

ENA Energi AB (ENA)

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Omsättning	234	266	248
Årets budget	13	18	20
Årets resultat efter finansnetto	-39	-25	61
Årets resultat efter skatt	-21	-10	0
Balansomslutning	412	456	428
Årets investeringar	38	36	52
Låneskuld	62	62	62
Soliditet, %	43 %	48 %	51 %
Självfinansieringsgrad, %	4 %	29 %	111 %

Intäkterna har minskat mot budget med totalt 44 miljoner kronor, vilket främst beror av låga elpriser samt minskad möjlighet att producera el på grund av bränslebrist. Medelpriset på el har minskat från 1 539 kr/MWh till 919 kr/MWh. Mängden såld fjärrvärme är något högre än föregående år och gentemot budget. Ökning har skett med cirka 6 MWh, vilket beror av kallare medeltemperatur och nyanslutningar.

Bränslekostnaden inklusive kemikalier, skatter och avgifter har ökat med 20 miljoner kronor. Största orsaken till ökade bränslekostnader beror på brist på biobränslen på marknaden och fortsatt ökade kostnader för biobränsle och olja. Huvuddelen av värmeproduktion sker i det biobränsleeldade kraftvärmeverket, övrig värmeproduktion sker i tre olika hetvattenpannor. Under perioden har Ena Energi levererat 219 GWh fjärrvärme och 43 GWh el.

Den tillförda bränsleenergin för el- och värmeproduktion har uppgått till totalt 450 GWh och är till 97,7 % biobränslebaserad.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Omsättning	78	74	70
Årets budget	0	0	0
Årets resultat efter finansnetto	-6	0	0
Årets resultat efter skatt	-6	0	0
Balansomslutning	60	66	62
Årets investeringar	2	4	6
Låneskuld	17	20	22
Soliditet, %	-4 %	5 %	6 %
Självfinansieringsgrad, %	10 %	9 %	10 %

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo redovisade ett resultat efter finansnetto på 6 miljoner kronor. Omsättningen uppgick till 78 miljoner kronor. Totalt investerades för 2 miljoner kronor under året och låneskulden per den sista december uppgick till 17 miljoner kronor.

Verksamhetens kostnader ökade med cirka 7 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökningen beror främst på högre personalkostnader.

I början av 2023 tecknades ett nytt pensionsavtal för brandmän. Det nya avtalet ger 2 000 kronor i månaden i pensionsavsättning och ersätter den tidigare möjligheten till pension vid 58 års ålder. Denna uppgörelse är valfri för redan anställda och ökade förbundets lönekostnader med 0,5 miljoner kronor. För förbundet minskade uppgörelsen pensionsskulden med 2 miljoner kronor men ökade samtidigt med 3 miljoner kronor till följd av ett tolkningsmeddelande från SKR och Sobona som klargjorde att tid på RIB räknas in i anställningskraven för rätten till pension vid 58 år. Pensionsskulden, för de brandmän som kvarstår med den särskilda avtalspensionen, ökade under 2023 till följd av räntor och inflation med 7 miljoner kronor. 2022 var motsvarande siffra 5 miljoner kronor. Pensionsförändringarna ökade förbundets kostnader med totalt 4 miljoner kronor. Det förväntade resultatet av det nya pensionsavtalet var att pensionsskulden skulle minska med 2 miljoner kronor.

Kommunens resultat

Resultatet enligt kommunens finansiella mål, resultat exklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar, uppgick till 35 miljoner kronor (187 miljoner kronor 2022). Det motsvarar 1,1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Det är 11 miljoner kronor eller 0,4 procentenheter bättre resultat jämfört med det finansiella målet 0,7 procent och budgeten på 24 miljoner kronor för 2023. Det högre resultatet förklaras främst av högre skatteintäkter, lägre elkostnader och elstöd som vägts upp av underskott i några nämnder.

Resultatet inklusive exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar uppgick till 142 miljoner kronor (204 miljoner kronor 2022). Det förklaras främst av höga exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader uppgick till 3 118 miljoner kronor (2 935 miljoner kronor 2022) vilket är 87 miljoner kronor lägre jämfört med budgeten på motsvarande 3 205 miljoner kronor. De lägre nettokostnaderna förklaras i huvudsak av exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar samt att elkostnaderna var lägre och den budgeterade el-bufferten på 50 miljoner kronor inte utnyttjades.

Nämndernas sammantagna resultat visade ett underskott gentemot budget med 58 miljoner kronor (35 miljoner kronor 2022) vilket motsvarar 1,8 procent. Flertalet nämnder visade underskott vilket delvis förklaras av ökade köp av huvudverksamhet, ökade driftkostnader samt ökade kapitaltjänstkostnader. Det negativa resultatet gentemot budget kommer främst från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, tekniska nämnden och vård- och omsorgsnämnden.

Verksamheten för Vatten och avlopp (VA) visade ett underskott på 16 miljoner kronor jämfört med 0 miljoner kronor i budget. Underskottet förklaras främst av ökade räntekostnader och ökade driftkostnader. För verksamheten ska intäkter och kostnader balanseras över en treårsperiod enligt vattentjänstlagen.

Resultatet för centrala poster och reserv till förfogande visade ett överskott på 166 miljoner kronor (69 miljoner kronor 2022), vilket är 164 miljoner kronor högre än budgeterat. Skillnaden förklaras framförallt av exploateringsvinster, gatukostnadsersättningar och att den budgeterade el-bufferten inte utnyttjades under 2023.

Riktade statsbidrag visade en positiv avvikelse på resultatet gentemot budget med 36 miljoner kronor. Budgeten var på 144 miljoner kronor medan resultatet blev 180 miljoner kronor. Avvikelsen

kan till större delen förklaras av att förvaltningarna har sökt och beviljats fler statsbidrag än beräknat.

Skatt, generella bidrag och kommunalekonomisk utjämning

Utfallet för skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella bidrag uppgick till 3 298 miljoner kronor (3 141 miljoner kronor 2022) och visade en positiv avvikelse jämfört med budget på 45 miljoner kronor. Förändringen förklaras främst av ökade skatteintäkter i enlighet med SKR:s senaste skatteunderlagsprognos.

Finansnetto

Sammantaget uppgick finansiella intäkter och kostnader till minus 41 miljoner kronor (3 miljoner kronor 2022) vilket är 17 miljoner kronor sämre än budget. Den negativa avvikelsen beror främst på avsaknaden av den budgeterade utdelningen från bolagen med 21 miljoner kronor.

Nämndernas resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget	Avvikelse utfall mot budget, %	Utfall 2022
Taxor och avgifter	151,8	142,4	9,3	7 %	148,0
Bidrag (intäkter)	221,1	220,9	0,2	0 %	242,4
Övriga intäkter	754,6	759,9	-5,3	-1 %	711,8
Summa intäkter	1 127,5	1 123,2	4,3	0 %	1 102,2
Personalkostnader	-2 172,3	-2 193,0	20,7	1 %	-1 998,4
Bidrag (kostnader)	-88,9	-102,6	13,6	13 %	-97,7
Köp av verksamhet	-662,6	-609,1	-53,5	-9 %	-604,2
Lokalhyror	-467,4	-463,2	-4,2	-1 %	-438,8
Övriga driftskostnader	-781,9	-761,7	-20,2	-3 %	-767,7
Kapitaltjänstkostnader	-220,2	-201,5	-18,7	-9 %	-199,2
Avgår generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnd	-2,8				
Summa kostnader	-4 396,1	-4 331,0	-62,3	-1 %	-4 106,1
Summa totalt (mnkr)	-3 268,6	-3 207,8	-58,0	-2 %	-3 003,9

Nämndernas drift

Verksamhet (mnkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget	Avvikelse utfall mot budget, %	Utfall 2022
Kommunfullmäktige och revision	-13,0	-13,1	0,1	1 %	-8,3
Kommunstyrelsen	-177,8	-183,4	5,6	3 %	-162,4
Räddningstjänst, medlemsbidrag	-46,8	-46,8	0,0	0 %	-44,3
Överförmyndarnämnd	-4,5	-4,8	0,3	6 %	-4,5
Miljö- och byggnadsnämnd	-25,9	-25,1	-0,7	-3 %	-16,8
Socialnämnd	-258,6	-273,8	15,3	6 %	-254,7

Teknisk nämnd	-167,8	-149,3	-18,5	-12 %	-138,4
Upplevelsenämnd	-161,0	-161,9	0,9	1 %	-152,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-1 388,2	-1 368,1	-20,1	-1 %	-1 293,1
Valnämnd	-0,4	-0,3	0,0	-12 %	-1,2
Vård- och omsorgsnämnd	-1 021,9	-981,1	-40,8	-4 %	-928,3
Avgår generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnd	-2,8				
Totalt (mnkr)	-3 268,6	-3 207,8	-58,0	-2 %	-3 003,9

Kommunfullmäktige och revision

Resultat: +0,1 miljoner kronor (+1 procent)

Kommunfullmäktige och revisionens ursprungliga budget för 2023 var 13,1 miljoner kronor och den förblev oförändrad efter beslut om ändringsbudget. Resultatet för året visade ett överskott på 0,1 miljoner kronor jämfört med budget.

Kommunstyrelse

Resultat: +5,9 miljoner kronor (+2 procent), sammantaget för kommunstyrelse, medlemsbidrag till räddningstjänsten och överförmyndarverksamhet

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2023 var 228,3 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget ökade budgeten med 8,9 miljoner kronor och i november beslutades att 2,2 miljoner kronor av budgeten flyttas från kommunstyrelsen till tekniska nämnden gällande kostnader för kommunhusprojektet. Budgeten för 2023 uppgick till 235,0 miljoner kronor. Utfallet uppgick till 229,1 miljoner kronor vilket motsvarade en förbrukning på 97,5 procent av budgeten. Kommunstyrelsens sammantagna resultat för året visade därmed en positiv avvikelse jämfört med budget på 5,9 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens politiska verksamhet visade ett underskott på 0,5 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen berodde på högre kostnader för arvoden på grund av extrainsatta sammanträden under året och att arvoden som avsåg 2022 redovisats och betalats ut 2023.

Kommunledningsförvaltningen visade ett överskott på 6,1 miljoner kronor jämfört med budget. Personalkostnaderna var 4,7 miljoner kronor lägre än budgeterat, främst på grund av vakanta tjänster men även på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter. För att täcka upp en del av vakanserna har konsulter behövt anlitas och det har kostat 2,7 miljoner kronor. Inom IT är det fortsatt svårt att rekrytera nya medarbetare och där har det varit vakanser under en längre tid.

Av budgeterade medel för verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering har 3,1 miljoner kronor inte utnyttjats under året. Detta trots att det har gjorts flera försök att få igång initiativ. Mot slutet av året skedde dock en tydlig ökning av hur mycket medel som utnyttjades. En analys som gjordes under året kom fram till att verksamheterna behöver stöd i verksamhetsutveckling och projektledning för att driva initiativen. Kommunledningsförvaltningen har nu rekryterat en verksamhetsutvecklare och två projektledare för att stötta verksamheterna och få fler initiativ att starta och leverera under 2024. Viss effekt av den satsningen märktes redan under 2023 vilket pekade på att analysen var riktig.

Övrigt som bidrog till avvikelsen var överskott från försäljning av bilar och lägre kostnader för avskrivningar till följd av leveransproblem av IT-komponenter som lett till att investeringar senarelagts.

Överförmyndarverksamheten visade ett överskott på 0,3 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen berodde främst på lägre kostnader för arvoden då Enköping den här mandatperioden inte innehåft posten som vice ordförande i den länsgemensamma överförmyndarnämnden.

Miljö- och byggnadsnämnd

Resultat: -0,7 miljoner kronor (-3 procent)

Miljö- och byggnadsnämndens ursprungliga budget för 2023 var 24,9 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget utökades budgeten med 0,2 miljoner kronor och uppgick till 25,1 miljoner kronor.

Nämndens resultat visade ett underskott med 0,7 miljoner kronor. Lägre intäkter på kart- och GIS berodde på minskad ärendevolym för taxefinansierade tjänster, det vill säga nybyggnadskartor, utstakningar och lägeskontroller. Minskningen har blivit tydlig under andra halvåret och gav en sammanlagd effekt på 0,9 miljoner kronor under budget. En del av intäktsbortfallet förklarades av att den administrativa avgiften för mätbehörighet (godkännande av extern utförare av utstakning och/eller lägeskontroll) tagits bort sedan årsskiftet 2022/2023. Avgiften togs bort för att förbättra service gentemot medborgare och företag, och för att avgiften saknar tydlig juridisk grund. Intäktsbortfallet kompenserades till stor del av att kostnaden för personal, avskrivningar och konsultkostnad underskred budget. Även intäkterna på byggavdelningen blev lägre än budgeterat med 0,6 miljoner kronor. Resultatet på 0,5 miljoner kronor över budget berodde främst på minskat byggande och osäkert ekonomiskt läge. Flera projekt har skjutits upp. Avdelningen har arbetat mer med tillsynsärenden där arbetet har varit något eftersatt.

Miljöverksamheterna fick under året ytterligare uppdrag med tillsyn över småbåtshamnar. Antalet klagomålsärenden ökade, vilka kräver mycket tid men gav små intäkter och var till stor del skattefinansierade. Under året omklassades alla livsmedelverksamheter vilket krävde ökade administrativa resurser. Miljöverksamhetens skattefinansierade verksamhet, så som rådgivning och arbete med förorenade områden, var sedan tidigare underfinansierad och på uppmaning av kommunrevisorerna begärde nämnden mer resurser för att klara hela uppdraget.

Miljöavdelningen fick utökad budget med 0,7 miljoner kronor för livsmedelstillsynen som övergått från förskottsdebitering genom årliga avgifter till efterdebitering av tillsyn. Byte av debiteringsmodell innebar en risk för att mista intäkter innan nya arbetssätt etablerats och miljöavdelningen har arbetat intensivt med att skapa effektiva rutiner och schabloniseringar som var lämpade för efterdebitering. Arbetet har fallit mycket väl ut.

Socialnämnd

Resultat: +15,3 miljoner kronor (+6 procent)

Socialnämndens ursprungliga budget för 2023 var 276,4 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget har budgeten minskat med 2,6 miljoner kronor och uppgick till 273,8 miljoner kronor. Resultatet per sista december 2023 var ett överskott om 15,3 miljoner kronor.

Den främsta bidragande orsaken till det positiva överskottet på 8,8 miljoner kronor tillskrevs ekonomiskt bistånd där antalet bidragshushåll var väsentligt lägre än tidigare år. Nedgången i antalet bidragshushåll började minska under 2022 och har under innevarande år fortsatt att minska. En bidragande orsak var en större personalgrupp vilket gör att antalet ärenden per socialsekreterare var mer hanterbart vilket i sin tur ledde till ett mer aktivt socialt arbete gentemot den enskilde. Under året var 4 911 stycken bidragshushåll aktiva i jämförelse med förra året då antalet var 5 848 stycken. Andelen nyansökningar för ekonomiskt bistånd låg kvar på samma nivå som under förra året men antalet återansökningar har minskat, vilket tyder på att andelen med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd minskade.

Även VIR (Våld i nära relation) och skyddsplaceringar visade ett överskott om 5,4 miljoner kronor. Under början av året var 13 stycken klienter placerade vilket var i nivå med budget. Under april och framåt minskade sedan antalet placeringar med cirka 50 procent. Denna minskning berodde till stor del av korta placeringstider, användning av egna lägenheter och samarbete med andra kommuner ifall en placering borde ske på annan ort.

Inom institutionsvården för barn och unga där HVB, stödboende och SIS ingår visade ett samlat överskott om 1,4 miljoner kronor. I början av året genomfördes ett arbete för att identifiera de

klienter som var möjliga att placera i annan form eller påbörja en avslutsprocess i samarbete med den egna öppenvården. Utfallet av detta arbete har resulterat i en minskning av placeringar från en topp om 20–21 placeringar i början av året till dagens nivå som är cirka 13 stycken. Undantaget var dock placeringar inom SIS där en ökning har skett under årets sista månader. Detta är ett resultat av gängkriminaliteten som ökat i omfattning och som under året även nått Enköpings kommun.

Konsulentstödd familjehemsvård för barn och unga har en av de större negativa avvikelserna på minus 4,1 miljoner kronor. Under augusti nåddes en topp i denna placeringsform om 24 placeringar. Dessa har arbetats ned till dagens 17 stycken med hjälp av öppenvård samt avslut. Det var fortsatt svårt att rekrytera egna familjehem och en anledning tillskrevs ersättningsnivåerna då de erhåller högre ersättning via företag. Den målgrupp som var mest svårplacerad var ungdomar med ett omfattande normbrytande beteende som har behov av att placeras i familjehem och inte HVB-hem. Detta var även en målgrupp som ökade under året. När matchning inte kan göras med egna familjehem utifrån den problematiken har konsulentstödda familjehem anlåtats och det har varit flera årsplaceringar i denna placeringsform jämfört med lagd budet för 2023.

Årets personalkostnader summerades till ett överskott om 2,9 miljoner kronor vilket på helår motsvarade cirka 4,5 årsarbetare. För att täcka upp arbetstoppar och vakanser har därför konsulter anlåtats för en kostnad om 3,5 miljoner kronor. Motsvarande siffra föregående år var 7,1 miljoner kronor. Kostnaden för konsulter redovisas under övriga driftkostnader.

Teknisk nämnd

Resultat: -18,5 miljoner kronor (-12 procent)

Tekniska nämndens ursprungliga budget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet för 2023 var 148,1 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget har budgeten minskat med 1 miljon kronor och uppgick då till 147,1 miljoner kronor. På kommunfullmäktige den 13 november beslutades om en flytt av budgetram från kommunstyrelsen till tekniska nämnden på motsvarande 2,2 miljoner kronor och uppgick till 149,3 miljoner kronor. Tekniska nämndens sammantagna resultat visade ett underskott med 18,5 miljoner kronor.

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad löpande verksamhet för 2023 uppgick till 129,6 miljoner kronor. Det innebar ett underskott på 13,3 miljoner kronor för tekniska nämndens löpande drift. Avvikelsen mellan budget och utfall berodde framförallt på ökade kostnader för vinterväghållning och samhällsbetalda resor. Kostnaderna för vinterväghållning ökade på grund av högt index, men även att väderförhållanden har varit krävande för verksamheten. För att hantera dessa kostnadsökningar har vissa rekryteringar förskjutits i tid. Även verksamheten för fastighet hade ökade kostnader för bland annat externa hyror på grund av indexhöjningar i hyresavtal, men verksamheten har kunnat parera detta med andra kostnadsjusteringar. Detta motsvarade en besparing på cirka 16 miljoner kronor som fastighet hanterade.

Tekniska nämndens budget för ej löpande verksamhet så som markförsörjning ej löpande verksamhet, specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar var 19,7 miljoner kronor. Här inkluderades även driftkostnader för byggnation av nytt kommunhus. Utfall för helår 2023 var 24,8 miljoner kronor. Avvikelsen mellan utfall och budget visade ett underskott med 5,1 miljoner kronor. Underskottet berodde på att nedskrivning av engångskaraktär skett på fastigheter utan verksamhet med 10,1 miljoner kronor. Ett gott arbete i lokalförsörjningsprocessen gjorde att budgeten för outhyrda fastigheter visade ett överskott då kommunen hade hög grad av uthyrning av sina fastigheter.

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgick till 149,3 miljoner kronor och utfall var 167,7 miljoner kronor. Det innebar ett totalt underskott på 18,5 miljoner kronor för förvaltningen. Vilket framför allt var kopplat till kostnadsökningar på grund av inflation och engångskostnader för nedskrivning av fastigheter.

Verksamheten för Allmän plats

Totalt visade verksamheten för allmän plats ett underskott med 17,2 miljoner kronor mot budget.

Största anledningen till avvikelsen var ökade kostnader inom vinterväghållning med underskott på 7,6 miljoner kronor. Det berodde på att årets inledande månader hade varierande väderlek med tvära kast mellan köldgrader, snöfall och blidväder, vilket påverkade vinterväghållningen och sandning skedde i stor utsträckning. Det har även medfört ökade kostnader för sopning av vägar då det var mycket sand som skulle tas upp och hanteras. Antalet uttryckningar av snöröjning i slutet av året påverkade också avvikelsen mot budget.

För samhällsbetalda resor med färdtjänst ökade antalet resor under början av året för att sedan sjunka under sommaren, och resandet tog sedan åter igen fart i slutet av året. Antalet körda kilometer var högre än budget och det var fler längre resor med riksfärdtjänst som sker med tåg eller flyg. Antalet medresenärer har även ökat. Inflation har även påverkat kostnadsökningar för resandet. Samhällsbetalda resor visade ett underskott på 3,2 miljoner kronor mot budget.

Enheten för gata hade ett underskott med 2,4 miljoner kronor mot budget på grund av ökade kostnader för akut underhåll för maskiner och entreprenader. Enheten för trafik hade ett underskott med 0,9 miljoner kronor mot budget på grund av ökade kostnader för underhåll av belysning.

Enheten för park visade ett underskott mot budget på 3,1 miljoner kronor, vilket berodde på ökade kostnader för gräsklippning utförd av entreprenör där mycket regn har gett mer växtlighet samtidigt som växtsäsongen har blivit längre. Enheten hade även kostnadsökningar för förändrade regler för jour och beredskap, flytt av bevattningsanläggning inför byggnation av nytt kommunhus och driftsarbete med rensning i hamnen samt att fordon och maskiner har reparerats i stor utsträckning då det fanns behov av nyinvestering.

Måltidsservice

För att klara de ökade livsmedelspriserna under 2023 har verksamheten gjort besparingar motsvarande 2,7 miljoner kronor. Besparingen har genomförts genom att minska andelen ekologiska inköp, förändrade menyer inom skola och förskola med ökad andel vegetabilier, ökade inköp av kort datum produkter samt minskad personalbemanning. Måltidsservice hade en avvikelse med 0,2 miljoner kronor mot budget.

Verksamheten för Fastighet

Verksamheten för fastighets del som påverkades av internhyror visade en budget i balans med en avvikelse på 0,3 procent av omsättningen, vilket gav en avvikelse på minus 1,1 miljoner kronor mot budget. Verksamheten var hårt drabbad av rådande inflation då merparten av externa hyreskontrakt årligen justeras utifrån index som för året uppgick till 5,8 procent. Detta medförde en kostnadshöjning med cirka 7 miljoner kronor år 2023. Även avskrivningarna visade på en betydande ökning mot budget där utfallet överskred budget med 10 miljoner kronor, vilket gav en ökning på 10 procent mot budget. Trots att kraftigt ökade kostnader som för externa inhyrningar samt avskrivningar uppgick till 17 miljoner kronor har verksamheten balanserat ekonomin genom stora besparingar för energikostnader och driftkostnader, vilket resulterade i en lokalförsörjningsekonomi i balans vid årets slut.

Verksamheten har under året arbetat aktivt med energibesparingar både ur hållbarhet och ekonomiskt perspektiv. Genom investeringssatsningar som bidrog till energibesparing samt nyinvesteringar av byggnader, riktade satsningar för att sänka verksamhetsenergi samt optimering av kommunens fastighetsbestånds energisystem har verksamheten för fastighet sänkt den totala energiförbrukningen för lokalförsörjningen med 2,2 procent mot föregående år. Senaste åren har ett aktivt energiarbete resulterat i en sänkning på 12 procent mot referensåret 2018 vilket motsvarade en ungefärlig årlig kostnadsbesparing med 6,6 miljoner kronor. Energikostnaden för objektsbudgeten för 2023 landade på 10 miljoner kronor under budget, vilket förklarades av en mycket osäker elmarknad under 2022 när budgetförutsättningarna fastslogs samt en kostnadsminskning till följd av energibesparingsarbetet.

Under året 2023 har fastighetsavdelningen lanserat ett nytt ekonomiuppföljningssystem där både prognos, analys och budgethantering ska ingå. Lanseringen var en förutsättning för verksamheten att arbeta med ekonomistyrning och möjliggjorde för verksamheten att arbeta mer strategiskt med

sin ekonomistyrning.

Inom verksamheten för fastighet finns även strategisk lokalförsörjning som redovisade ett positivt resultat med 1,3 miljoner kronor mot budget. Anledningen till avvikelsen var att fokus har behövt vara att sätta rutiner och struktur för kommunens övergripande lokalförsörjning varpå planerade förstudier skjutits fram i tiden.

Övriga lokalkostnader bestående av lokalbank, specialfastigheter och lokalkostnader ej hyresgrundande, dessa poster var inte inkluderade i objektsbudgeten för kommunens fastighetsbestånd. För lokalbanken som ska bära kostnaderna för uthyrningsbara lokaler som är vakanta visade utfall ett överskott på 3,1 miljoner kronor mot budget. Kommunen har en mycket låg vakansgrad med en vakansgrad på kommunens totala bestånd på 0,4 procent. För posten specialfastigheter som innehåller kostnader för de fastigheter som inte går att hyra ut, men saknar beslut på avveckling eller rivning var utfallet 5,2 miljoner kronor, vilket avvek med minus 0,2 miljoner kronor mot budget. För posten lokalkostnader ej hyresgrundande som innefattar rivningskostnader, utrangeringar vid avveckling var avvikelsen mot budget minus 6,0 miljoner kronor. Avvikelsen berodde på ändrade finansiella förutsättningar under året vilket bidrog till nedskrivningar av byggnader där lokalförsörjningen planerat för avveckling. Ekonomiska omfattningen till ny rutin uppgick till 10,1 miljoner kronor.

Övriga verksamheter

Verksamheten för strategisk planering visade ett överskott på 2,3 miljoner kronor på grund av lägre kostnader för personal på grund av vakanser.

Markförsörjning hade lägre kostnader för personal på grund av vakanser och advokatkostnader till följd av tvister. Markförsörjning ej löpande kostnader avsåg arkeologikostnader.

Förvaltningens stabsfunktion hade ett överskott på 2,2 miljoner kronor, som till största delen kopplas till vakanser. Tillsättningar av tjänster har senarelagts som en besparing.

Upplevelsenämnd

Resultat: +0,9 miljoner kronor (+1 procent)

Upplevelsenämndens ursprungliga budget för 2023 var 164,3 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget har budgeten minskat med 2,4 miljoner kronor och uppgick till 161,9 miljoner kronor. Årets utfall blev 161,0 miljoner kronor, vilket gav ett överskott på 0,9 miljoner kronor.

Nämndens senast rapporterade prognos visade ett överskott på 3,0 miljoner kronor. Avvikelsen mellan prognos och utfall berodde bland annat på att personalkostnaderna var högre än prognostiserad kostnad. Det gällde sjuklöner som inte budgeterats men där det 2023 låg ett utfall på minus 1,1 miljoner kronor. Avvikelsen i prognos berodde även på att tennisklubbens lån löstes med minus 0,6 miljoner kronor, samt generellt ökade driftskostnader på alla verksamheter.

Resultaträkning

Intäkter

Totala intäkterna låg i linje med budget, med endast 0,1 miljoner kronor i minskad intäkt.

Ej budgeterade beviljade statliga bidrag till Bibliotek och Kulturskola gav en ökad intäkt på 1,3 miljoner kronor. Detta gav även ett utfall på personalkostnader och övriga driftskostnader med motsvarande belopp.

Idrotts- och fritidsanläggningar hade en negativ avvikelse på planhyror om 0,6 miljoner kronor, detta på grund av sen uppstart under våren, och dåligt väder med mycket regn. Hyresintäkt från Enköpings Ridklubb, Åkerby på 0,1 miljoner kronor var budgeterat, men hanterades inte i år.

Försäljningsintäkterna på Pepparrottsbadet hade en positiv avvikelse på 0,7 miljoner kronor då antalet besökare under 2023 var fler än förväntat, totalt cirka 283 000 besökare.

Bredsands intäkter var 1,8 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket berodde på att verksamheten bedrev campingverksamheten först från maj månad och budgeten var beräknad på helår.

Kostnader

Personalkostnaderna var totalt 2,9 miljoner kronor lägre än budgeterat. Personalkostnaderna var lägre på flera enheter på grund av vakanta tjänster, svårigheter vid rekrytering, tjänstledighet, föräldraledighet och sjukskrivning, men även effektiviseringar där vissa tjänster inte återinsatts. De största avvikelserna fanns på Kulturskolan 1,0 miljoner kronor. Museum och turism 1,1 miljoner. Idrott och fritid 1,9 miljoner kronor, där badanläggningarna stod för 1,3 miljoner kronor.

Några enheter hade högre personalkostnader, som Fritidsgårdar som hade en ökning med 0,2 miljoner kronor då de tillfälligt förstärkte verksamheten. Upplevelseförvaltningens stab hade en högre kostnad med 0,6 miljoner kronor på grund av utbetalt avgångsvederlag.

Bidrag låg 0,9 miljoner kronor över budget. Där lösen av tennisklubbens lån 0,6 miljoner kronor och bidrag för Boulebana i Örsundsbro 0,4 miljoner kronor var de större avvikelserna.

Lokalhyror låg 0,7 miljoner kronor under budget. För Idrott och fritid var lokalkostnaderna cirka 1,0 miljoner kronor lägre än budgeterat. Detta bero på väsentligt lägre hyra för två anläggningar samt en något senare driftsättning av den nya omklädningsbyggnaden på Korsängen.

På upplevelseförvaltningen centralt har lokalkostnaderna ökat med 0,6 miljoner kronor för hyra av lokalen Torggatan 21. Lokalen används av seniorföreningar. Upplevelsenämnden har fått lokalen överflyttad från annan del av organisationen men budgetram flyttades inte med. Samtidigt har hyran för de administrativa lokalerna minskats med 0,2 miljoner kronor till följd av centralisering och omorganisation.

Övriga driftskostnader låg över budget med 2,0 miljoner kronor. En generell ökning av driftskostnader kunde ses på alla enheter. Större avvikelser att nämna var Kulturskolans driftskostnader som ökade med 0,3 miljoner kronor vilket bland annat berodde på kostnader i och med att estetiska programmet flyttar till andra lokaler 2024.

Bredsands driftkostnaderna hade gått över budget med 0,5 miljoner kronor vilket beror på att större investeringar och insatser behövdes göras med anledning av det eftersatta underhållet.

Pepparotsbadet hade som en följd av ökad försäljning ett behov av mer förbrukningsvaror och material. Därtill kommer reparationer av inventarier och maskiner vilket totalt skapade en negativ avvikelse på 0,4 miljoner kronor.

Arrangemang hade en ökad kostnad på 0,3 miljoner kronor jämfört med budget på helår, varav 0,15 miljoner kronor var en tillkommande kostnad för Höstglöd. För att i framtiden kunna möta nuvarande målsättning och förväntan, kommer budgeten att behöva utökas eller så behövs arrangemangen förändras.

Kapitaltjänstkostnader var 0,3 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket beror på att investeringar tagits i bruk senare än beräknat.

Driftsredovisning

De största avvikelserna mellan utfall och budget fanns på Turistinformation/Camping, Kulturskolan samt Idrotts- och fritidsanläggningar.

För verksamhet Turistinformation/Camping bestod avvikelsen bland annat på lägre försäljningsintäkter i Bredsand.

För verksamhet Kulturskolan bestod avvikelsen av att personalkostnaderna blev lägre beroende på fortsatta svårigheter med tillsättning av pedagogtjänster, tidigare långvarig sjukfrånvaro och vård av sjukt barn.

För verksamhet Idrotts- och fritidsanläggningar bestod avvikelserna av högre försäljningsintäkter på Pepparotsbadet och lägre hyreskostnader för lokaler.

Utbildning- och arbetsmarknadsnämnd

Resultat: -20,1 miljoner kronor (-1 procent)

Utbildning- och arbetsmarknadsnämndens ursprungliga budget för 2023 var 1 349,2 miljoner

kronor. Efter beslut om ändringsbudget har budgeten ökat med 13 miljoner kronor och uppgick till 1 362,2 miljoner kronor. Nämnden tilldelas också 5,9 miljoner kronor ur bufferten för volymförändring vilket resulterade i att budgeten för 2023 då uppgick till 1368,1 miljoner kronor. Utfallet var 1 388,2 miljoner kronor vilket innebar ett underskott med 20,1 miljoner kronor.

I resultaträkningen var utfallet uppdelat i intäkter och kostnader och i driftsredovisningen var resultatet uppdelat i verksamheter. Nedan följer en genomgång av de olika posterna i resultaträkningen.

Taxor och avgifter visade på högre intäkter med 1,6 miljoner kronor som förklaras av ökade barnomsorgsavgifter på grund av förändrade vistelsetider inom förskolan och ökat antal barn inom fritids. Även föräldrars inkomstnivåer påverkade posten då storleken på barnomsorgsavgiften berodde på föräldrars inkomstnivåer, högre inkomst gav högre avgift.

Bidragsintäkter visade på lägre intäkter med 12,6 miljoner kronor. Posten ökade med den momsintäkt som följde vid ett ökat antal barn/elever hos en fristående huvudman. I posten ingick också i budgeten en fiktiv intäkt med 34 miljoner kronor med anledning av att de kommunala enheterna inte kunde uppnå en budget i balans vid budgetbeslutet. Övriga statliga bidrag har varit högre än budgeterat med undantag av bidrag från Migrationsverket, vilket förklaras av att färre fick schablonersättning för de inom etableringen.

Övriga intäkter visade på lägre intäkter med 3,2 miljoner kronor. Lägre volymer inom kommunal verksamhet med elevpeng medförde att utfallet var lägre än budget.

På kostnadssidan utmärkte sig avvikelser för köp av huvudverksamhet med högre kostnader med 17,0 miljoner kronor. Det förklarades av ökat antal barn och elever i annan regi, men också förändring i styckkostnad då vistelsetid i förskola ökade och val av gymnasieprogram påverkade kostnaden.

Kostnaden för personal var lägre än budget med 13,9 miljoner kronor. I stort sett hade samtliga verksamheter lägre lönekostnader då bland annat rekrytering och vikarieanvändning inte skedde i önskad omfattning, med anledning av att de kommunala enheterna inte kunde uppnå en budget i balans vid budgetbeslutet.

I övriga driftskostnader redovisas bland annat kostnader för elevresor, läromedel, licenser, leasing, annat driftsmaterial, osäkra kundfordringar, skadegörelse samt måltidskostnader. Kostnaderna var 3,3 miljoner kronor högre än budget och berodde bland annat på generella kostnadsökningar. Inom denna kategori kostnader ingick även nämndens beslutade besparingskrav på 8,3 miljoner kronor för läromedel, kompetensutveckling samt personalsociala kostnader. Kostnaden var lägre för förbrukningsmaterial och trycksaker motsvarande 3,1 miljoner kronor, kompetensutveckling motsvarande 1,9 miljoner kronor, friskvård motsvarande 0,7 miljoner kronor och personalsociala kostnader motsvarande 0,8 miljoner kronor, totalt 6,5 miljoner kronor.

För nämnden totalt sett var underskottet 20,1 miljoner kronor jämfört med budget, varav 17,8 miljoner kronor avsåg hemkommunen som finansär av alla folkbokförda barn och elever och 2,3 miljoner kronor avsåg verksamhet i egen regi.

Med anledning av ovanstående redovisas årets utfall och analys i två delar, dels hemkommunen, dels verksamhet i egen regi.

Hemkommunansvaret per verksamhetsområde

Hemkommunen som finansär av alla folkbokförda barn och elever redovisade ett underskott på 17,8 miljoner kronor. Här stod ersättning till andra huvudmän med ersättning per barn/elev för 24,0 miljoner kronor av underskottet.

Nämnd och nämndadministration

Nämndens kostnader översteg budget med 0,4 miljoner kronor. Avvikelsen bestod av kostnaden för arvoden och förlorad arbetsförtjänst. Kostnaden för nämndadministration överensstämde med budget.

Förskola

Underskottet för hemkommunen inom verksamhet förskola uppgick till 9,5 miljoner kronor. Ersättningen för barn i förskolan var 12,5 miljoner kronor högre än budgeterat till annan huvudman och 2,8 miljoner kronor lägre till egen regi, totalt sett har ersättningen varit 9,7 miljoner kronor högre än budgeterat. Det har varit 90 fler barn än budgeterat till huvudmän med annan regi och 51 barn färre än budgeterat till egen regi. Ökningen har varit störst bland 1–2 åringar som har den högsta ersättningsnivån. För de barn som är mellan 3–5 år och gick mindre än 15 timmar per vecka har minskningen varit 54 barn jämfört med budget och för dessa barn utgick den lägsta ersättningen. Detta sammantaget gör att utbetald ersättning blivit högre än motsvarande volymökning.

Förskoleklass, grundskola och fritidsverksamhet

Underskottet för hemkommunen för förskoleklass uppgick till 1,7 miljoner kronor, för grundskola uppgick underskottet till 4,3 miljoner kronor och för fritidsverksamhet uppgick underskottet till 4,6 miljoner kronor.

För förskoleklass har ersättningen till annan huvudman varit 0,8 miljoner kronor högre än budgeterat, för grundskola har ersättningen varit 4,5 miljoner kronor högre och för fritidsverksamhet har ersättningen varit 1,3 miljoner kronor högre, totalt 6,6 miljoner kronor mer till annan huvudman än budgeterat. För verksamhet i egen regi har ersättningen varit 0,3 miljoner kronor högre till förskoleklass, 2,5 miljoner kronor lägre till grundskola och 3,4 miljoner kronor högre till fritidshem, totalt 1,2 miljoner kronor högre än budget.

Det har varit 23 elever fler än budgeterat inom grundskolan, varav 37 elever fler med annan regi och 14 elever färre i egen regi. Inom fritidsverksamheten har det varit 186 fler elever varav den allra största delen avsåg egen regi, 162 elever. Volymerna inom förskoleklass låg i stort sett enligt budget.

Skolskjutskostnaderna har varit 1,4 miljoner kronor högre än budgeterat för grundskolan och 0,7 miljoner kronor högre för förskoleklass. Detta berodde framför allt på ökade drivmedelspriser.

Anpassad grundskola

Anpassad grundskola landade på ett överskott på 2,6 miljoner kronor för hemkommunen. Det har varit två elever färre än budgeterat, en för annan anordnare och en i egen regi. Kostnaden per utbildningsplats var beroende av elevens individuella behov, vilket innebar att den totala volymförändringen har begränsad betydelse för kostnaden.

Gemensam overhead

Kostnaden för overhead bestod av förvaltningsledning och övriga kostnader för myndighetsutövning. Kostnaden var 2,0 miljoner kronor lägre än budgeterat. Överskottet berodde på vakanta tjänster och kostnadsneddragningar och som ett exempel lägre kostnader för kontoret på Linbanegatan då andra förvaltningar nu delar på ytan.

Gymnasieskola

Underskottet för hemkommunen för gymnasieskola uppgick till 3,8 miljoner kronor.

Under 2023 har 1 736 elever i snitt gått i gymnasieskola, vilket var 41 färre elever jämfört med budgeterad volym. Det var främst det egna gymnasiet som hade 35 färre elever inskrivna i genomsnitt. 77 procent av antalet inskrivna elever har valt kommunens egna gymnasium.

Hemkommunens kostnad för ersättning till det egna gymnasiet var 2,7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Ersättning för elever som valt annan huvudman har kostat 6,2 miljoner kronor mer än budgeterat, trots att antalet elever även här varit lägre än budgeterat med 6 elever. Kostnaden varierar inte bara med antalet elever utan också med elevens val av gymnasieprogram eftersom det bestämmer vilken prislista som ska gälla. Även ersättningen för tilläggsbelopp var något högre än budget. De dyraste programmen kostade 3-4 gånger så mycket som det billigaste. Avsatt budget för elever med annan huvudman var för låg och snittkostnaden per elev var högre än budget. Nämndens totala budgetram hade inte utrymme för en högre uppräkningsgrad än med en procent av kostnaden per program enligt riksprislistan för 2022. Kostnaden för elevresor var 0,3 miljoner kronor högre än budgeterat.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildning (utbildning på grundläggande nivå, gymnasial nivå, svenska för invandrare (SFI) och Komvux som särskild utbildning) redovisade ett totalt överskott med 1,9 miljoner kronor. Det var grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning i extern regi som visade störst avvikelse mot budget. Förklaringen till överskottet inom gymnasial vuxenutbildning var en högre andel statsbidrag och underskottet inom grundläggande vuxenutbildning och SFI förklarades av att budgeten för köp av utbildningsplatser till sin helhet var lagd på gymnasial vuxenutbildning.

Arbetsmarknadsåtgärder

Det totala överskottet uppgick till 4,2 miljoner kronor och avser egen regi.

Egen regi per verksamhetsområde

Även nämnden som huvudman redovisade ett underskott. Underskottet uppgick till 2,3 miljoner kronor för 2023 och det motsvarade mindre än en procent av budgeten för huvudmannen.

Förskola

Underskottet för förskolan i egen regi uppgick vid årets slut till 1,8 miljoner kronor. Den kommunala förskolan har under åren 2020–2022 haft ett överskott om totalt 20,7 miljoner kronor varför underskottet på 1,8 miljoner kronor kan kvittas mot tidigare års överskott.

Förskoleklass, grundskola och fritidsverksamhet

Inom egen regi har det varit en förskjutning med mer ersättning till fritidsverksamhet i egen regi och mindre till grundskolan i egen regi. Förskoleklass i egen regi hamnade på ett överskott på 1,4 miljoner kronor, grundskola i egen regi hamnar på ett underskott på 2,9 miljoner kronor och fritidsverksamheten hamnar på ett överskott på 4,4 miljoner kronor.

Överskottet inom förskoleklass berodde på högre tilläggsbelopp för barn med extraordinära stödbehov än budgeterat.

Det underskott inom grundskolan berodde på lägre volymersättning, ökade driftskostnader av verksamhetsspecifika system och ökade måltidskostnader. Måltidskostnaderna har varit 0,9 miljoner kronor högre än budgeterat för grundskolan trots att det varit färre elever än budgeterat. Den kommunala grundskolan har under åren 2020–2022 haft ett överskott om totalt 10,0 miljoner kronor varför underskottet på 2,9 miljoner kronor kan kvittas mot tidigare års överskott.

Överskottet inom den egna fritidsverksamheten berodde på att fler elever var inskrivna utan motsvarande kostnadsökningar. Här påverkade också att barnomsorgsavgifterna blev högre då fler barn gick på fritids.

Anpassad grundskola

Underskottet inom egen regi berodde till största delen på ökade lönekostnader men även här var måltidskostnaderna högre än budgeterat. En del av denna ökning beror på att fler pedagoger behövde äta tillsammans med eleverna, så kallade pedagogiska måltider. Underskottet för egen regi behöver inte underskottkompenseras till annan huvudman då dessa elever ersätts utifrån egna avtal.

Gymnasieskola

Westerlundska gymnasiet visade ett underskott med 3,7 miljoner kronor. Antalet elever var lägre än budgeterat under hela året. Det gör att volymersättningen var 2,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Den ökade lokalkostnaden i Enköping förklarades av modulen som hyrts in för ekonomiprogrammet samt fordonsprogrammets nya lokaler på Kaptensgatan.

Programmen SA, TE, EE, VO, RL och BF hade lägre direkta kostnader (lärare och läromedel) än budget och övriga program högre direkta kostnader än budget. Det totala underskottet var 1,5 miljoner kronor för gymnasieprogrammets direkta kostnader och det bestod av besparingskrav på 5,0 miljoner kronor, 0,4 miljoner kronor i högre försäljningsintäkter, lägre lönekostnader med 2,2 miljoner kronor, lägre verksamhetskostnader med 0,5 miljoner kronor och mer intäkter för statsbidrag med 0,4 miljoner kronor. Till det ska läggas andel av överskottet för gemensamma funktioner som lokalhyra, städ, skolledning, måltider, Elevhälsa, IT och administration med 0,4 miljoner kronor. Kostnaden för måltider överensstämmer med budget trots färre antal inskrivna elever än budgeterat.

Vuxenutbildningen

Det totala underskottet uppgick till 1,0 miljoner kronor för vuxenutbildningen. Det var SFI som hade högre kostnader än budget med 1,6 miljoner kronor. SFI var den verksamhet inom vuxenutbildningen som mest påverkades av de ökade kostnader som flytten till Kompetensmagasinet innebar och redovisade ett underskott. Till det tillkom 0,3 miljoner kronor lägre statsbidrag för de inom etableringen. Övriga verksamheter redovisade ett överskott eller ett nollresultat. Sammantaget för vuxenutbildningen var kostnaden för personal 1,6 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket förklarades av en ökad flexibilitet mellan verksamheterna.

Högskoleutbildning (Yrkeshögskola-YH)

Resultatet för året var ett underskott med 0,3 miljoner kronor. Flytten till Kompetensmagasinet innebar en kostnadsökning som gjorde att kostnadsläget i Enköping för lokaler var högre än schablonen för statsbidraget per utbildningsplats medgav.

Uppdragsutbildning (Kommunalt aktivitetsansvar-KAA)

Överskottet på 0,2 miljoner kronor förklarades av lägre personalkostnader.

Korttidstillsyn för barn över 12 år (LSS)

Underskottet uppgick till 0,5 miljoner kronor. Gymnasiets underskott förklarades av ett besparingskrav på 0,5 miljoner kronor som trots lägre kostnader för lönekostnader med 0,3 miljoner kronor inte kunde hämtas in till sin helhet. Underskottet inom grundskolans del förklarades av högre kostnader för löner med 0,2 miljoner kronor. Antalet inskrivna barn och ungdomar överensstämde i stort med budget.

Flyktingmottagande

Flyktingmottagande redovisade ett överskott med 0,5 miljoner kronor, vilket förklarades av statsbidrag enligt massflyktsdirektivet och då för främst SFI, men som bokfördes med verksamheten flyktingmottagande. Enheten Integrationsenheten med Café Mötet redovisade ett underskott med 0,4 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder redovisade ett överskott med 4,2 miljoner kronor. Överskottet berodde på att feriearbete budgeterats som arbetsmarknadsåtgärd, men utfallet måste bokföras där arbetet verkligen utförs. När budgeten beslutades var det inte känt vilka verksamheter som skulle ta emot feriearbetande. Rensat för feriearbete redovisade arbetsmarknadsåtgärder ett resultat som överensstämmer med budget. Fordonsadministrationens överskott, som berodde på hantering av fler fordon, uppgick till samma belopp som underskotten hos Servicepoolen och Jobbcentrum.

Feriearbete

Kostnaden för feriearbete budgeterades på verksamheten Arbetsmarknadsåtgärder, men kostnaden ska bokföras på den verksamhet där ungdomen utfört sitt arbete. Budget uppgick till 3,6 miljoner kronor och den totala kostnaden uppgick till 2,1 miljoner kronor. Anledningen att kostnaden blev lägre än budget var ett sent beslutat statsbidrag för sommarjobb och jobb för unga på 0,9 miljoner kronor som inte var budgeterat samt att kostnaden för lön till ungdomarna var 0,6 miljoner kronor lägre än budget. Kostnaden för feriearbete redovisades på verksamheterna turistinformation, allmän fritidsverksamhet, förskola (0,6 miljoner kronor), fritidshem (0,2 miljoner kronor), gymnasieskola (0,1 miljoner kronor), äldreomsorg, arbetsmarknadsåtgärder (0,4 miljoner kronor) samt gemensamma lokaler/verksamheter.

Valnämnd

Resultat: - 0,0 miljoner kronor (-12 procent)

Valnämndens ursprungliga budget för 2023 var 0,3 miljoner kronor och den har inte förändrats efter beslutet om ändringsbudget. Nämndens resultat visade ett underskott med 0,1 miljoner kronor. Det berodde på högre kostnader kopplat till löner och arvoden, främst berodde det på kostnader för år 2022 som bokförts på år 2023. För att minska underskottet har inköp begränsats under år 2023.

Vård- och omsorgsnämnd

Resultat: - 40,8 miljoner kronor (-6 procent)

Vård och omsorgsnämndens ursprungliga budget för 2023 var 967,7 miljoner kronor. Efter beslut om ändringsbudget utökades budgeten med 4,3 miljoner kronor och uppgick därefter till 972,0 miljoner kronor. Vård- och omsorgsnämnden tilldelas också 9,1 miljoner kronor ur bufferten för volymförändring vilket resulterade i att budgeten för 2023 då uppgick till 981,1 miljoner kronor. Årets utfall blev 1021,9 miljoner kronor, vilket gav ett underskott på 40,8 miljoner kronor.

Förvaltningen var hårt belastad under årets sommarmånader. Vi såg en trend där sjukfrånvaron varit hög bland de vikarier som åtagit sig uppdrag. Detta påverkade förvaltningen på flera sätt. Det blev en tung belastning på ordinarie medarbetare som var i tjänst. Det har även inneburit att ordinarie medarbetare blivit inbeordrade från semestrar. Detta har naturligtvis en negativ påverkan på ekonomin då förvaltningen, i vissa fall kan ha kostnad för tre eller fyra medarbetare på en schemarad. En del av de ökade kostnaderna för personal härrördes till sjukkostnader, vikariekostnader samt borttagandet av delade turer. Detta var kostnader som förvaltningen inte kunnat budgetera för. Förvaltningens sjukkostnader inklusive vikarier uppgick för 2023 till cirka 26,1 miljoner kronor.

Flera verksamheter, både inom LSS och äldreomsorg, har under året också haft ökade kostnader på grund av ett ökat behov av bemanning med anledning av komplexa ärenden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2023 sett ett ökat inflöde av kunder och ett högre vårdbehov än tidigare, mycket högre än vad förvaltningen kunnat förutse eller tagit höjd för. Inom både äldreomsorgen och LSS verksamheterna ökar behovet av dubbelbemanning kraftigt. Förvaltningen ser allt fler ärenden där hot, våld och utåtagerande beteende kräver högre bemanning och spetskompetens. Flera av dessa ärenden kräver också insatser med våktare som komplement till ordinarie bemanning. I några fall har speciella platser varit nödvändigt att köpa då det är svårt att verkställa beslut utifrån lagens krav på hemmaplan då specifika kompetenser behövs. I vissa av dessa ärenden har vård och omsorgsförvaltningen kostnader som är regionens ansvar och där pågår diskussioner då dessa måste fördelas på annat sätt. Detta påverkar samtliga verksamhetsområden inom förvaltningen.

Trycket på platser inom nämndens ansvarsområden fortsätter att öka. Förvaltningen har under året köpt fler platser, både inom äldreomsorgen (korttidsplatser) och inom LSS än någonsin tidigare. Även antalet betaldagar till regionen ligger högt. Ett arbete har startats under året i en samverkansgrupp med regionen för att titta på detta då Enköping sticker ut negativt med högt antal jämfört med länets kommuner. Förvaltningen har i en genomlysning till exempel sett en ojämlig användning av geriatriska korttidsplatser inom regionen vilket är lyft till den samverkansgrupp som ska arbeta vidare med frågan.

Kostnaderna för köp av verksamhet var minus 26 miljoner kronor. Det berodde bland annat på att förvaltningen köpte platser på privata LSS-boenden, då det rädde brist på egna boenden. Under 2023 har förvaltningen sett en förändring där kostnaderna inte endast berodde på volymförändringar utan också ökade kostnader per plats.

Väsentliga händelser under kvartal fyra har gjort att förvaltningen köpt fler platser med specifik kompetens där kostnaden uppgick till 13 tusen kronor per dygn.

Kunder inom personlig assistans ökade, vilket också påverkade kostnaden på köp av verksamhet.

Förvaltningens övriga driftkostnader uppvisade ett minus på totalt 16 miljoner kronor. Ökade kostnader under 2023 var bland annat att förvaltningen haft behov av ökat antal bilar, dyrare drivmedel, dyrare fraktkostnader samt ökade kostnader för skyddsmaterial.

Investeringar

Kommunkoncernens totala investeringsbudget för 2023 uppgick till 1 176,9 miljoner kronor, av detta avsåg 948,9 miljoner kronor kommunens investeringar och 228,0 miljoner kronor de kommunala bolagens investeringar. Utfallet för kommunkoncernens nettoinvesteringar blev 826,6 miljoner kronor och budgetavvikelsen 350,3 miljoner kronor. Det innebär att 70 procent av kommunkoncernens investeringsbudgeten förbrukades under året.

Investeringar kommunkoncern, mnkr	Netto investeringar 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Kommun			
Skattefinansierad verksamhet	-413,8	-542,2	128,4
Taxefinansierad verksamhet (VA)	-239,5	-336,7	97,2
Markinvestering	0,0	-70,0	70,0
Summa kommun	-653,3	-948,9	295,6
Kommunala bolag			
AB Enköpings hyresbostäder	-135,0	-178,0	43,0
Ena energi AB	-38,3	-50,0	11,7
Summa kommunala bolag	-173,3	-228,0	54,7
Summa kommunkoncern	-826,6	-1 176,9	350,3

De skattefinansierade investeringarna hade en budgetavvikelse på 128,4 miljoner kronor. Den största budgetavvikelsen är inom tekniska nämnden där planerat underhåll, investeringar inom allmän plats (tidigare gatu- och parkverksamheten) och alla nämnders fastighetsinvesteringar finns budgeterade.

Årets budget för planerat underhåll uppgick till 80 miljoner kronor och utfallet blev 63,9 miljoner kronor. Några större underhållsprojekt under året har varit fönsterbyte och takrenovering vid Skogsviolens förskola, kulvertdragningar vid Tallgårdens vård- och omsorgsboende samt skyddsrumrenoveringar. Under året har det även utförts miljö- och energiåtgärder, bland annat har det monterats solceller och gjorts olika energieffektiviseringar på skolor.

Verksamheten för allmän plats hade en budget på 56,4 miljoner kronor och utgifterna blev 65,2 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 8,8 miljoner kronor över budget. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för asfaltsbeläggning och att projektet Nytt linjenät Region Uppsala har ändrad tidsplan. Under året har verksamheten erhållit 2,8 miljoner kronor i investeringsbidrag, vilket är en avvikelse med 3,2 miljoner kronor mot budget. Investeringsbidraget kommer att betalas ut under 2024.

Årets budget för fastighetsinvesteringar uppgick till 358,0 miljoner kronor och utfallet blev 257,9 miljoner kronor. Fastighetsinvesteringar avser huvudsakligen enskilda projekt som oftast pågår under flera år. Av olika anledningar förskjuts de enskilda projekten i tid och budgeten fördelas om mellan åren. Årets avvikelse på 100,1 miljoner kronor förklaras framför allt av att projektens tidsplaner har justerats och att flera projekt avvaktar utredningar och politiska beslut.

Taxefinansierade investeringar (vatten och avlopp) hade en budget på 336,7 miljoner kronor och utfallet blev 239,5 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen på 97,2 miljoner kronor beror främst på projekten nytt avloppsreningsverk och ny dricksvattenförsörjning. Båda projekten håller antagen tidsplan, men har påverkats av vissa kostnadsförskjutningar i tid och har tillsammans en positiv budgetavvikelse på 77,3 miljoner kronor.

De kommunala bolagen har en investeringsbudget på totalt 228,0 miljoner kronor och utfallet blev 173,3 miljoner kronor. Av avvikelsen på 54,7 miljoner kronor finns 43,0 miljoner kronor hos AB Enköpings hyresbostäder och förklaras av att nyproduktion i kransort och renovering av befintligt bestånd flyttas fram till nästa år.

I jämförelse med föregående år har kommunkoncernens investeringar ökat med cirka 75 miljoner kronor. Ökningen finns främst inom den taxefinansierade verksamheten och förklaras av projektet nytt avloppsreningsverk som har startats upp under året. Även koncernens bolag har haft högre

investeringsutgifter jämfört med föregående år, medan de skattefinansierade investeringsutgifterna är lägre.

Investeringsprojekt

Under året har omklädningsrumsbyggnad vid Korsängsfältet färdigställt. Speakertorn och läktare på Korsängsfältet pågår och beräknas att vara klara under våren 2024.

Kommunstyrelsen har under året fattat genomförandebeslut för ett flertal investeringsprojekt. Det rådande omvärldsläget med hög inflation har även påverkat investeringsprojekten med högre utgifter än projektens ursprungliga kalkyler, och flera projekt har därför fått en tilläggsbudget beslutad.

Under året har kommunstyrelsen fattat beslut om att tidigarelägga investering i en ny konstgräsplan till 2023 och istället senarelägga ombyggnationen av C-paviljongen. Därmed är en omfördelning av budget gjord med 10,0 miljoner kronor. Konstgräsplanen på Enavallen planeras att färdigställas i mars 2024.

För projektet grundskola Lillsidan med ny sporthall och fritidsgård har upphandlingen genomförts under året och entreprenaden pågår. Skolan beräknas att tas i bruk till höstterminen 2026. För grundskola Örsundsbro pågår upphandling, skolan planeras att vara klar för verksamhetsstart till höstterminen 2027.

Ripans förskola är upphandlad och entreprenad pågår. Skolsta förskola inväntar ett nytt genomförandebeslut och upphandling planeras att vara klar till sommaren 2024. Förskola Storskogen i Bredsand har upphandlats under hösten 2023 och inväntar politiskt beslut.

Byggnation av nytt gymnasium är i slutskedet och projektet beräknas att vara klart för verksamhetsstart till höstterminen 2024.

Ett nytt avloppsreningsverk är upphandlat och entreprenaden påbörjades under hösten 2023.

Byggnation för LSS-boende Åkersberg har startat och beräknas att vara klart till årsskiftet 2024/2025.

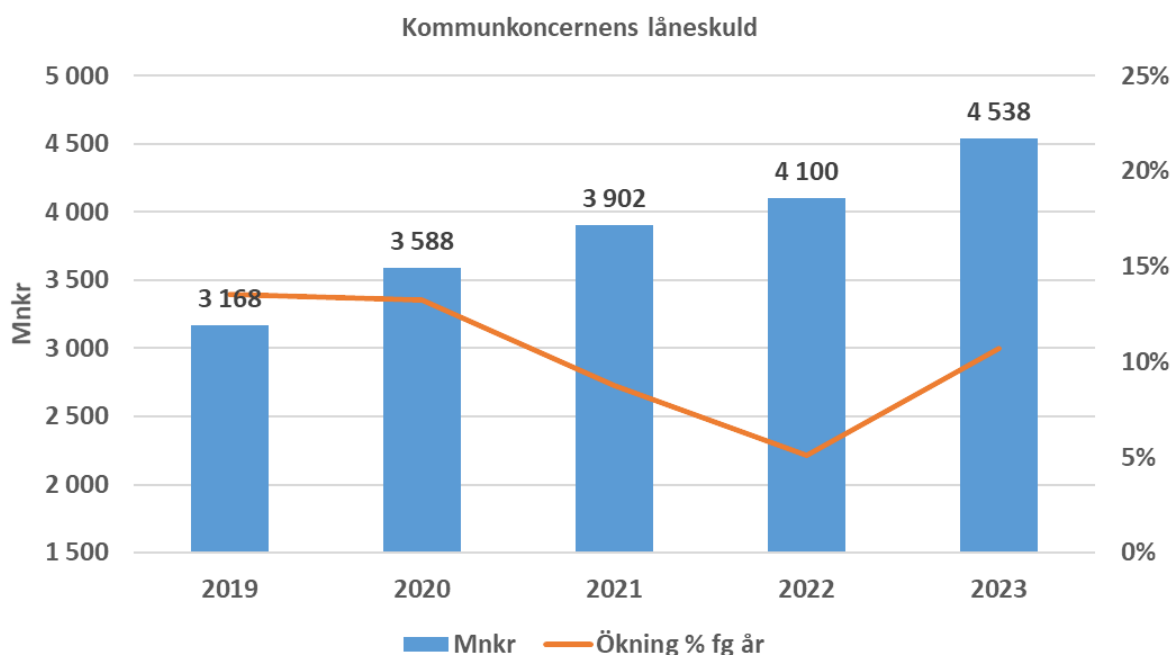
Kulturhus Joar inväntar politiskt beslut.

Skulder och borgensåtaganden

Kommunkoncernens sammantagna skulder uppgick till 5 549 miljoner kronor (5 089 miljoner kronor 2022) vid utgången av 2023, vilket är en ökning med 460 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror framför allt på att kommunen har ökat sin upplåning med 450 miljoner kronor under året. Upplåningen genomfördes för att finansiera pågående investeringar.

Koncernens låneskuld uppgick vid årsskiftet till totalt 4 538 miljoner kronor (4 100 miljoner kronor 2022) vilket motsvarar 94 tusen kronor (86 tusen kronor) per invånare. Låneskulden fördelas mellan kommunen med 2 065 miljoner kronor, Enköpings kommuns moderbolag AB med 320 miljoner kronor, AB Enköpings hyresbostäder med 2 080 miljoner kronor och ENA Energi AB med 62 miljoner kronor samt 65 procent av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbos låneskuld vilket motsvarar 11 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år har låneskulden ökat med 438 miljoner kronor eller 11 procent. Sedan 2019 har låneskulden ökat med 1 370 miljoner kronor eller 43 procent vilket är i genomsnitt en ökning med 9 procent per år.

Kommunen tecknar borgen för lån till de kommunalt ägda bolagen och kommunalförbund, men även för andra externa verksamheter. Kommunens samlade borgensåtagande uppgick vid årsskiftet till 2 546 miljoner kronor (2 559 miljoner kronor 2022), vilket är 13 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år. Förändringen beror framför allt på att AB Enköpings hyresbostäders och Räddningstjänsten Enköping-Håbos låneskuld tillsammans är 12 miljoner kronor lägre än föregående år. Förändringen förklaras även av att borgensåtagandet till Enköpings Tennisklubb upplöstes i samband med att upplevelsenämnden utbetalade ett föreningsbidrag till tennisklubben, för den återstående delen av lånet.

Kommunen har inte infriat några borgensåtaganden under 2023 och inga indikationer finns att det ska behöva ske några infrianden under de kommande åren.

Av kommunens totala borgensåtagande avser 97 procent koncernens helägda dotterbolag. Borgensåtagandena fördelas med 13 procent för Enköpings kommuns moderbolag AB, 82 procent för AB Enköpings Hyresbostäder och 2 procent för ENA Energi AB. Bolagen betalar en borgensavgift till kommunen för utnyttjade borgensåtaganden. Avgiftens storlek beslutas årligen av kommunfullmäktige. Bolagen har betalat cirka 15 miljoner kronor (12 miljoner 2022) i borgensavgift under 2023.

Exploatering

Kommunens exploateringsverksamhet utvecklar och iordningställer mark för bostads- och verksamhetsområden. Projekten sträcker sig ofta över flera år vilket leder till att slutredovisningen kan ske flera år i framtiden. Inkomsterna avser intäkter för markförsäljning, exploateringsbidrag och gatukostnadsersättningar från exploatörerna. Utgifterna avser kostnader för inköp och iordningställande av mark och utgifter för att bygga ut kommunala anläggningar inom exploateringsområdena.

För 2023 uppgick exploateringsverksamhetens samlade inkomster till 154,3 miljoner kronor och utgifterna till 125,4 miljoner kronor. Resultatet för avslutade projekt och fastighetsförsäljningar uppgick till 106,8 miljoner kronor. I resultatet ingår gatukostnadsersättningar med 87,0 miljoner kronor gällande Skolsta, Grillbyängen, Storskogen, Hagalund etapp 2 och Lillsidan. Det ingår även realisationsvinster från försäljning av exploateringstomter med 18,8 miljoner kronor gällande Romberga 23:61, Nynäs 6:2, Åkersberg samt Lillsidan 6:1 och 8:5, försäljning av tomträtter med 1 miljoner kronor gällande två tomter på Korsängen samt fasta kostnadsförda driftkostnader med 0

kronor.

I kommunens finansiella resultatmål exkluderas exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar, vilket sammanlagt uppgår till 106,8 miljoner kronor för 2023. I beräkningen av dessa jämförelsestörande poster ingår inte de fasta kostnadsförda driftkostnaderna.

Exploateringsvinster och gatukostnadsersättningar (mnkr)	Utfall 2023
Gatukostnadsersättningar	87,0
Resultat från försäljning av exploateringstomter	18,8
Resultat från försäljning av tomträtter	1,0
Summa	106,8

3.7 Balanskravsresultat

Enköpings kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet med ett resultat exklusive realisationsvinster på 129 miljoner kronor. Balanskravet innebär att kommuner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet vid årets slut blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Enligt utredningen uppfyller kommunen balanskravet 2023 och har inga underskott från tidigare år att återställa.

Balanskravsutredning (mnkr)	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	142	204	141
Samtliga realisationsvinster	-13	-7,5	-8,8
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	129	197	132
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-40	-40	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	89	157	132

Från och med 2013 finns en möjlighet att reservera överskott till en resultatutjämningsreserv (RUR). I kommunens RUR finns sedan tidigare avsatt 70,4 miljoner kronor från åren 2010–2022. För 2023 föreslås 40 miljoner kronor reserveras till RUR.

3.8 Kommunens uppgifter och verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges långsiktiga plan 2020–2023 baseras på ett antal uppgifter som kommunen har till uppdrag att tillhandahålla kommunen invånare. Uppgifterna utgår från både kommunens frivilliga och lagstyrda uppdrag.

- *Delaktighet och demokrati*
- *Livslångt lärande*

- *Självständigt liv*
- *Gemenskap och upplevelser*
- *Hållbar livsmiljö*
- *Näringsliv och arbetsmarknad*

Med kommunens uppgifter som bas har 20 långsiktiga mål för 2023 skapats. Kommunens nämnder beslutar om årliga prioriterade satsningar i syfte att nå de långsiktiga målen 2023.

Kommunens bedömning är baserad på utfallet av varje berörd nämnds måluppfyllelse för de långsiktiga målen 2023. Bedömningen av målen sker enligt en skala som anger om målen är uppnådda, delvis uppnådda eller inte uppnådda.

Delaktighet och demokrati

Om uppgiften

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre mål kopplat till uppgiften. Två mål bedöms vara delvis uppfyllt och ett mål bedöms inte vara uppfyllt. Målens resultat redovisas nedan.

Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Idag finns flera möjligheter att komma i kontakt med kommunen. Telefon, e-post, webbformulär på kommunens webbplats och besök hos kommunens kontaktcenter är några sätt att få kontakt.

Kommunens kontaktcenter har en hög servicenivå och är uppskattad av kommunens invånare. I 2023 års undersökning gjord av företaget Brilliant Futures hamnade Enköping på en tredjeplats av samtliga deltagande kommuner i kategorin "Bästa kundservice".

Den externa webben har utvecklats till att bli mer som en servicewebb med flera e-tjänster och en chattbot-funktion, *Kommun-Kim*. Inom vård- och omsorg har en ny medborgartjänst lanserats under året på kommunens webbplats. I tjänsten kan kunden/medborgaren följa sina ärenden, till exempel vad gäller ansökan om trygghetslarm eller annan biståndsbedömd insats. På kommunens webbplats finns också möjlighet att boka ett enskilt möte med en strategisk inköpare. Ett arbete pågår även med att utveckla en e-tjänst där lokala företag kan anmäla sitt intresse för deltagande i direktupphandlingar och presentera vad deras företag kan erbjuda.

Kommunen arbetar för en hög servicenivå gentemot företag och föreningar och tillhandahåller stöd och rådgivning genom digitala tjänster och fysiska möten, informationsbrev, dialoger och rättssäker hantering av inkommande ärenden. I den senaste NKI-mätningen, som genomförs av Stockholm Business Alliances (SBA), stiger kommunens resultat vilket är ett tecken på att kommunens arbete med kundservice får genomslag. Det kunderna är mest nöjda med är "bemötande, attityd och engagemang".

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	60%	63%	57%	54%	67%
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	65%	64,9%	61,7%	61,9%	-

Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

Måluppfyllnad

 Ej uppnådd

2023 års medborgarundersökning visar att invånare i Enköping har ett lågt förtroende för politiken samt att möjligheten att påverka politiska beslut och vara delaktiga i arbetet med att utveckla kommunen fungerar dåligt. Resultatet var något försämrat jämfört med 2022.

För att öka kommuninvånarnas förtroende pågår ett utvecklingsarbete med kommunens webbplats för att göra den mer tillgänglig och stödjande. Ett arbete med att stärka kommunens identitet och varumärke sker även och under våren har lansering av nya filmer skett på kommunens webbplats, med koppling till kommunens varumärke "Sveriges närmaste ...".

Ett prioriterat arbete som pågått under året är att utveckla metoder för medborgardialoger, vilket mynnat ut i en riktlinje och en handbok för medborgardialog. Föreningsdialoger kring utvecklingsplaner i Fjärdhundra, Grillby, Lillkyrka, Örsundsbro och Hummelsta har genomförts. Dialogerna är viktiga arbetsmetoder för att skapa delaktighet och medborgarinflytande i utvecklingen av kransorterna.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	15,5%	11,2%	14%	13,8%	-
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	35%	22,6%	29,8%	23,7%	-
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	76%	72,2%	74,2%	70,8%	-

Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

Måluppfyllnad

◆ Delvis uppnådd

Arbetet med landsbygdsprogrammet är inne i sitt slutskede. Dialog har förts med företag, civilsamhälle och föreningar och programmet ska beslutas i början av 2024. Även i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har dialog skett med kommunens invånare, både i centralort och i kransort/landsbygd.

Under året har utvecklingen av gång- och cykelväg till Haga pågått där bland annat beslut att renovera befintlig grusväg med ny belysning på den aktuella sträckan ingått. I samverkan med regionen, upplandstiftelsen, samhällsbyggnadsförvaltningen och upplevelseförvaltningen pågår ett arbete med att rusta del av sträckan Enköping-Håbo och förbättra möjligheter för cyklister. Sträckan som rustas upp ska skapa möjligheter för fler boende på landsbygden att kunna nå de två destinationerna med cykel. I samband med utvecklingen av området Ekudden behöver infrastrukturen för vägar utvecklas och upprustning av befintlig sträcka sker istället för nybyggnation.

Utveckling av en vandringsled längs Upplandsleden har genomförts tillsammans med Upplandsstiftelsen. Under året har även utveckling av kommunala parker och lekplatser i kransort skett på följande platser:

- Lillkyrka lekplats (Klockarevägen).
- Färdigställande Trögdsparken (insektshotell format som Lillkyrkas kyrka).
- Planering av Älgvägens lekplats (Hummelsta) där lekplatsen knyts ihop med närliggande natur för att utveckla platsen till en bredare mötesplats för fler Hummelstabor.
- Utveckling Fjärdhundraparken.

Utbyggnaden av kommunalt VA sker enligt plan. Etapp 1 för Kolarvik/Sjöängarna pågår men på grund av lagförändring från 1/1 2023 i *lagen om allmänna vattentjänster* med krav på en vattentjänstplan har utbyggnadsprojektet för Märsön pausats tills ny vattentjänstplan har samrådts och antagits.

Kulturgarantin till samtliga skolelever i kommunen och kulturaktiviteter i hela kommunen pågår och genomförs enligt plan och det mobila biblioteket och *Boken kommer* ger service i hela kommunen.

Fjärdhundra och Hummelsta fritidsgård erbjuder mötesplatser för barn och unga i kransorterna. Bland annat har aktiviteter i sporthall, filmvisning och olika lovaktiviteter erbjudits under året.

Föreningsdialoger om utvecklingsplaner har genomförts i Fjärdhundra, Grillby, Lillkyrka, Örsundsbro och Hummelsta. Uppföljning pågår och nya dialoger planeras våren 2024. Motionsspår i kransorterna har utvecklats med gott resultat. Driften av flera friluftsbad har övertagits och utvecklats, bland annat med en ny omklädningsbyggnad på Alstabadet.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	75%	72,8%	73,6%	71,9%	-

Livslångt lärande

Om uppgiften

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål kopplat till uppgiften. Tre av målen bedöms vara

uppnådda, och ett mål bedöms vara delvis uppnådd. Målens resultat redovisas nedan.

Mål 4: Alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasie-behörighet

Förbättrade resultat i grundskola är ett av våra prioriterade områden för perioden, en satsning som har ett specifikt mål. Vägen dit innebär sannolikt översyn av arbetssätt, arbetsmiljö, uppföljning och samverkan kring elevernas utveckling.

Måluppfyllnad

 Delvis uppnådd

Elever med godkända betyg i ämnena svenska, engelska och matematik i årskurs 6 har förbättrats under perioden 2020–2023. Jämfört med riket (2022 års siffror) ligger Enköpings skolor i linje med eller något högre än genomsnittet.

Av eleverna i årskurs 9 var 87 procent gymnasiebehöriga 2023, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Kommunens resultat är något högre än genomsnittet för riket, som 2022 låg på 83 procent.

För de särskilt utsatta eleverna har ett kontinuerligt arbete mellan kommunens skolor och skolteamet på socialförvaltningen i uppföljning av skolgången lett till förbättrat resultat. Detta är nu en implementerad del av ordinarie verksamhet och skolteamet involveras redan vid inflyttning och vid placering. Ett aktivt arbete med minskade omplaceringar/sammanbrott börjar ge resultat. Vid akut omplacering missar barnen/ungdomarna i snitt en månads skolgång.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
4 .a Uppföljning av alla placerade barn och ungdomars skolresultat genomförs och dokumenteras	100%	84%	85%	85%	87%
4 .b Antal placerade barn och ungdomar i samhällsvård med godkända betyg i årskurs 9	100%	60%	55%	33%	33%
4 .c Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i svenska	100%	92%	93%	94%	84%
4 .d Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i matematik	100%	87%	88%	92%	86%
4 .e Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i engelska	100%	92%	92%	91%	88%
4 .f Andel elever som har gymnasiebehörighet i årskurs 9	100%	87%	87%	88%	87%

Mål 5: Alla elever fullföljer gymnasieskolan med examen

I slutänden vill vi att alla gymnasieelever fullföljer sin utbildning och tar en examen. Vägen dit innebär sannolikt översyn av arbetssätt, arbetsmiljö, uppföljning och samverkan kring elevernas utveckling.

Måluppfyllnad

 Delvis uppnådd

En tydligt positiv trend kan ses på andelen elever inom Westerlundska gymnasiet som går ut med en examen. På de högskoleförberedande programmen är andelen elever med examen 80 procent i år och på yrkesprogrammen är andelen elever med examen 75 procent. Även om andelen examen för yrkesprogrammen är något lägre än föregående år visar utvecklingen perioden 2019–2023

sammantaget på en positiv trend, både för studie- och yrkesförberedande program.

Närundervisningen lyfts som den viktigaste förklaringsfaktorn till det förbättrade resultatet, men även långsiktiga pågående utvecklingsarbeten, så som tidiga insatser och förstärkta rutiner kring frånvaro och resultat.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
5 .a Andelen elever som går ut gymnasieskolan med examen från studieförberedande program	100%	80%	74%	68,3%	75,5%
5 .b Andelen elever som går ut gymnasieskolan med examen från yrkesprogram	100%	75%	77%	64,7%	70,2%

Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.

Måluppfyllnad

Uppnådd

Andelen legitimerade lärare i grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning är hög. Grundskolan har nu 93 procent, gymnasieskolan har 100 procent och vuxenutbildningen har 98 procent legitimerade lärare. Gymnasieskolan beskriver dock att det finns utmaningar kopplat till kompetensförsörjning då fler lärare än tidigare har valt att lämna Westerlundskas gymnasiet. Ökade kostnader för pendling och tidskrävande pendling beskrivs som bidragande orsaker. Andelen legitimerade förskollärare i förskolan var vid senaste avläsningen (2022) 36 procent. Jämfört med tidigare år har andelen gått ner något och är även lägre än riket, som var 44 procent år 2022.

Möjligheten till fortbildning är god, utbildningsförvaltningen har en aktiv forsknings- och utvecklingsenhet som möjliggör riktad fortbildning, en god kontakt med Uppsala universitet och två kommundoktorander.

På grundskolan är utvecklingen av kunskapsresultaten god, både mellan årskullar och inom samma årskull över tid. Av eleverna i årskurs 9 var 87 procent gymnasiebehöriga 2023, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Gymnasieskolan erbjuder ett brett utbud av nationella program, inriktningar och valbara kurser. Resultatutvecklingen inom gymnasiet har utvecklats positivt, med fler elever som slutför studierna med en examen. Yrkehögskolans trädgårdsmästarutbildning har de senaste åren haft ett högt söktryck, men inför kursstart i februari 2023 minskade söktrycket markant och samtliga behöriga sökande beviljades en plats på utbildningen.

Andelen ändamålsenliga lokaler har ökat de senaste tre åren och bygget av den nya gymnasieskolan förväntas öka attraktiviteten på sikt när elever och personal får tillgång till en modernt anpassad skolbyggnad. Planering av två nya grundskolor pågår samt ett antal nya förskolor. Ett strategiskt underlag för investeringar har tagits fram under året i syfte att underlätta och stödja vid politiska beslut och lokalförsörjningsprocessen har utvecklats, där barnkonsekvensanalyser integrerats i förstudiefasen för att på bästa sätt fånga upp barnperspektivet i ett tidigt planeringsskede.

För att stimulera till undervisning utomhus pågår projektering av ett tillgänglighetsanpassat uteklassrum med tak och amfibi-teater på Gröngarn. Dialog har skett med naturskolan under tiden för att säkerställa att klassrummet uppfyller verksamhetens behov. Byggstart av uteklassrummet planeras tidigast under 2024. Mostavägens lekplats (Fjärdhundra) invigdes i juni 2023, ett insekshotell och faunadepåer skapades intill lekplatsen och en pedagogisk minivandringsled för barn anlades där barnen kan lära sig mer om pollinatörer i vår natur.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
6. a Andel elever som har gymnasiebehörighet i årskurs 9	100%	87%	87%	88%	87%

Mål 7: Alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar

En av skolans viktigaste satsningar är att följa varje individ från förskolan till gymnasiet för att ge eleven det stöd eller den stimulans som behövs för att uppnå sina mål och för att få bra förutsättningar för ett liv i balans. Motsvarande stöd behövs också för den som studerar inom vuxenutbildningen. Samverkan mellan olika funktioner inom kommunen är viktig, men också med privata och ideella aktörer.

Måluppfyllnad

■ Uppnådd

Stort fokus läggs på att anpassa undervisning efter varje elevs behov och utmaningar, där kvalitet definieras av varje enskild elevs utveckling. Elevhälsan är väl utbyggd och väl bemannad och samverkansformer med olika stödfunktioner inom kommunen kring den enskilda eleven utvecklas kontinuerligt. Elevhälsan arbetar tillsammans med grundskolans övriga personal för att skapa de bästa förutsättningarna för varje elevs kunskapsutveckling och personliga utveckling. Elevhälsan har även ett uppdrag kring rutiner vid problematisk skolfrånvaro som ska kunna tillämpas utifrån elevhälsogången.

Westerlundska gymnasiet har tagit fram en omarbetad elevhälsogång där bland annat studiero och rutiner kring frånvaro tydligt adresserats och löpande följs upp. Även förtydliganden kring åtgärder för elever som riskerar att inte nå målen har gjorts. Regelbunden dialog, tydligt uttryckta förväntningar och kontinuerlig uppföljning av de elevers/studerandes resultat av undervisande lärare ger möjlighet att ge rätt stöd, handledning och att göra en rättvis bedömning. Gymnasieskolans arbete med tidiga insatser i åk1 kommer intensifieras under hösten. Utmaningar finns vad gäller övergången mellan grundskola och gymnasieskolan, som för vissa individer kan upplevas som svår.

Andelen elever i årskurs 9 som känner sig trygga med sitt val av gymnasieprogram har ökat. 86 procent av eleverna i årskurs 9 svarade att de kände sig ganska eller mycket trygga med sitt gymnasieval, att jämföras med tidigare års resultat som varierat mellan 76 procent och 81 procent.

Kulturskolan stödjer grundskolans musikundervisning genom *Kompanjonlärarskap* i årskurs 2 och *musikle* i förskoleklass. Skolbiblioteksverksamhet bidrar till att ge elever i grundskolan förutsättningar att utveckla sin förmåga att läsa, skriva och hantera information. Kulturgarantin till samtliga skolelever i kommunen och kulturaktiviteter i hela kommunen pågår och genomförs enligt plan. Museet arbetar aktivt med att undervisa och folkbilda om Enköpingstraktens förflutna från stenåldern till idag genom visningar för kommunens skolor, förskolor. Museets skolprogram har kommunicerats på ett nytt och tydligare sätt och en museipedagog har anställts under året.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
7. a Andelen elever i årskurs 9 som upplever sig trygga i valet av gymnasieprogram	90%	86%	76%	80%	81%

Självständigt liv

Om uppgiften

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre mål kopplat till uppgiften. Ett av målen bedöms vara uppnått och två bedöms vara delvis uppnått. Målen resultat redovisas nedan.

Mål 8: I Enköping har vi väl fungerande metoder och arbetssätt för integrering

Integration handlar om vårt arbete med att ge dem som av olika orsaker är i utanförskap en chans att leva självständigt och inkluderat. Och som möjliggör egen försörjning på en jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Integrationsenhetens arbete med att ta emot och placera nyanlända i en egen bostad är väl fungerande och i kommunen pågår ett kvalificerat arbete med mottagning av nyanlända. De kommunala arbetsinsatserna, där Jobbcentrum är en viktig del, bedöms vara väl fungerande. Samverkan kring de arbetssökande, inom kommunen och med externa parter, är god och utvecklas kontinuerligt.

Värdegrundsfrågor och ett normkritiskt förhållningssätt är en del av kommunens förskolors och skolors dagliga arbete. Eleverna i kommunala grundskolor och gymnasieskola upplever en hög grad av trygghet och studiero och verksamheterna bedriver ett kontinuerligt arbete kring värdegrund. Både grundskola som gymnasium har studiehandledning och modersmålsundervisning på elevernas hemspråk. Nya rutiner för studiehandledning har tagits fram med fokus på det första halvåret barnet befinner sig i Sverige, vilket väntas ge goda resultat på sikt.

Ett arbete med utveckling av den sociala hållbarheten i kommunen pågår tillsammans med civilsamhället, där inkludering och integration är ett område som identifierats som extra gynnsam för samverkan mellan de olika parterna. Samarbetet inom SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid) på individ- och gruppnivå fortsätter enligt plan. Samverkan sker genom MAIA-nätverket som erbjuder information och kunskap om att växa upp i en utsatt livssituation med missbruk, beroende, psykisk ohälsa. Personalen inom kommunens fritidsgårdar har omcertifierats inom HBTQI genom RFSL. Ett fortsatt arbete med MBU (Människan bakom Uniformen) och uppstart av ungdomsambassadörsföreningen MBU AF Enköping pågår. Tillsammans med Enköpings hyresbostäder har ett samarbete inletts med den ideella föreningen Mamma United. Samarbetet blir en del i kommunens förebyggande arbete för att stärka föräldrar i sitt föräldraskap och ska bidra till social hållbarhet.

Fritidsklubbar och fritidsgårdar i Enköpings kommun är trygga mötesplatser för barn och ungdomar från årskurs 3 till och med den dag man fyller 20 år. Fritidsbanken gör idrott- och fritidsaktiviteter mer tillgängliga genom att låna ut sport- och friluftsförbrukningsartiklar gratis. Antalet utlån har ökat stort under 2023 jämfört med 2022. I år har även Lilla Fritidsbanken haft öppet i Bredsand och bemannats av sommarjobbare med stöd av ordinarie personal. Fritidsbanken har även, i samarbete med Enköpings hyresbostäder, RF-SISU Uppland och Kärrhöks IF, medverkat i Sommarkul på Västerleden samt på Majblommans lägerveckor i Främjarstugan. Samordnare för Fritidsbanken har informerat alla inskrivna på SFI vid ett par tillfällen under våren. Möjligheten att låna skridskor av Fritidsbanken i ishallen har varit populärt hos skolan och på allmänhetens åkning.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
8. a Andelen deltagare som går till arbete eller studier efter avslut i kommunala arbetsmarknadsåtgärder	80%		59%	42%	21%

2023 års utfall publiceras under v. 12 2024.

Mål 9: Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå

Oavsett om stödet är tillfälligt eller långvarigt, ekonomiskt eller för fysiskt eller psykiskt hinder ska det ges på rätt nivå. Som kommun bör vi varken betraktas som generösa eller snåla, insatserna ska vara på rätt nivå.

Måluppfyllnad

■ Uppnådd

Den senaste brukarbedömningen inom LSS gruppboendestad visade att 76 procent av kommunens kunder anser att de själva kan bestämma om saker som är viktiga för dem. Resultatet i brukarbedömningarna inom särskilt boende och hemtjänst var 76 procent respektive 90 procent på frågan om hänsyn tas till kundens åsikter och önskemål. Med tanke på att äldreomsorgsverksamhet och LSS-verksamhet i Sverige påverkats mycket av den pågående pandemin de senaste åren har Socialstyrelsen gjort bedömningen att resultaten är svåra att tyda och jämföra med åren innan pandemin. Verksamheterna inom kommunens vård- och omsorgsförvaltning upplever dock att kunderna är nöjda med den verksamhet som bedrivs.

Genom att använda kommunens egen öppenvård minskar behovet av antalet externa placeringar inom socialtjänsten, oavsett lagrum. Kommunens egna stödboenden används maximalt, där insatser många gånger ges parallellt med öppenvård Nyängen, Familjens Hus samt insatser via Joar Socia. Sammantaget bedöms detta bidra till minskade kostnader för externa placeringar och medborgarna har möjlighet att få vård inom sin egen hemkommun.

Ett nära samarbete finns med Enköpings hyresbostäder och en tät dialog finns gällande de sociala kontrakt, bostad först samt jourlägenheter som kommunen hyr av EHB.

Ökat antal utredningar inom stöd till barn och unga i kombination med svårighet att rekrytera personal har tidigare påverkat resultatet negativt. Med ökad personaltäthet ökar nu andelen utredningar där barnens uppfattning och inställning är dokumenterad.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
9. a Antalet årsplaceringar av vuxna personer med missbruksproblem på HVB hem	24	17	19,7	19,7	22,1
9. b Barn och ungdomars uppfattning och inställning är dokumenterad i deras utredning	100%	100%	99,9%	80%	86%
9. c Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	92%	90%	85%	-	92%
9. d Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	87%	76%	87%	-	82%
9. e Brukarbedömning gruppboendestad LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel %	100%	77%	82%	86%	64%

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
9. f Fallskadur bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 invånare (prioriterat mål agenda 2030)	2 500		2 941	3 044	2 975

2023 års utfall avseende fallskador publiceras under v. 49 2024.

Mål 10: Arbetssökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden eller i annan sysselsättning

I samverkan med andra hjälper vi människor som står utanför arbetsmarknaden att hitta en väg till studier, arbete eller annan sysselsättning.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Ett aktivt samarbete mellan kommunens olika verksamheter finns för att gemensamt arbeta mot målet att fler ska nå självförsörjning genom sysselsättning. Målet är att fler personer ska få det stöd som krävs för att kunna söka arbete och delta i olika former av sysselsättning, som till exempel praktik och extratjänster. Platschef vid Jobbcentrum, samordnare vid Joar Socia och teamledare för försörjningsstödsteamet träffas regelbundet för överföring av ärenden och för gemensam dialog om vilken verksamhet som kan vara bäst lämpad om det finns oklarheter eller svårigheter att bedöma det. Samarbete med rehabiliteringskoordinatorer på vårdcentralerna finns för att gemensamt arbeta med den enskilde medborgarens funktionsförmåga i centrum. Detta för att på sikt bedöma arbetsförmåga och om andra ersättningar än försörjningsstöd är aktuella. Andelen inskrivna på Jobbcentrum som går från försörjningsstöd till studier, praktik eller arbete inom tolv månader har ökat jämfört med tidigare år och var vid augusti månads avläsning 57 procent.

För brukarna inom daglig verksamhet Omnia och Socialpsykiatrins sysselsättning har möjlighet till meningsfull sysselsättning erbjudits under året och hela pandemin. Bland annat har de stöttat kärnverksamheten med att köra skyddsmaterial och bygga plexiglasskydd. Kunderna har upplevt det väldigt positivt att få bidra till det samhällsviktiga arbetet. Viktigt är även att lyfta det goda samarbetet som finns mellan kommunen och Enköpings Hyresbostäder (EHB). Ett samarbete som utvecklats ytterligare under 2023, där bland annat planering av nytt kafé i EHB:s lokaler pågår i anslutning till nystartat vård- och omsorgsboende.

Kommunen har en positiv trend med ökat antal LIA-studenter (Lärande i arbete) och praktikanter. Bland annat har fastighetsförvaltning, trafik och måltid tagit emot LIA-studenter och VA deltar i ett forskningsprojekt som innebär samverkan med högskolor och studenter. Måltidsservice har tagit emot flertalet arbetsträningar och även praktikanter och har ett gott samarbete med arbetsmarknadsenheten. Kommunen har också ett antal nystartsjobb ute i köken samt i kommunens badhus. Parkenheten har deltagit i arbetet med yrkeshögskolans trädgårdsutbildning med idéträdgårdar. Den samverkan är värdefull för både studenterna, parkenheten och besökare i våra parker. Kommunens verksamheter fortsätter att utveckla samarbetet med yrkeshögskolan i Enköping då det gett många positiva effekter för båda parter.

Förändringar som sker på samhällsnivå med statliga beslut kan mycket snabbt få effekter på framför allt nivåerna av försörjningsstöd. Ett exempel är det beslut som fattades av riksdagen den 31 maj 2022 om höjd ålder för åldersgränser i pensionssystemet där även äldreförsörjningsstöd omfattas. Beslutet medför att åldersgränsen för tidigaste uttag av inkomstgrundad ålderspension höjdes från 62 till 63 år 2023. Även åldern för att tidigast få garantipension, bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd höjdes, från 65 år till 66 år. En konsekvens för kommunen kan vara att höjd pensionsålder innebär ytterligare år där enskilda ansöker om försörjningsstöd.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
10 .a Ej återaktualiserade personer ett år efter avslutat försörjningsstöd	85%	62%	75%	55%	74%
10 .b Andelen inskrivna på Jobbcentrum som går från försörjningsstöd till studier, praktik eller arbete inom tolv månader	100%		32%	57%	37,5%

Gemenskap och upplevelser

Om uppgiften

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre mål kopplat till uppgiften. Två mål bedöms vara uppnådda och ett mål bedöms vara delvis uppnådd. Målens resultat redovisas nedan.

Mål 11: Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser

Vi ska ha ett brett utbud av aktiviteter och upplevelser som är tillgängliga för alla. Utbudet är också välkänt av potentiella besökare. För att nå upp till målet behöver man förmodligen öka antalet aktiviteter i kransorterna samt renovera och utveckla Joar Blå till ett kulturhus.

Måluppfyllnad

Uppnådd

Kommunen fortsätter att utveckla möjlighet till aktiviteter och friluftsliv för kommunens invånare. Guidade turer i kommunens parker, Trädgårdsdagen och spökvandring i Drömparken är några av aktiviteterna som genomförts under året. Måndagskvällar i Skolparken har också genomförts under fyra kvällar med ett varierat program med fokus på musik. Kvällarna besöktes av totalt 1000 gäster. Utöver detta såg 700 personer den livesändning som Enköpings-Posten genomförde.

Utveckling av ett tillgänglighetsanpassat bad i Sommaro har skett och en badramp har anlagts. Vid Bredsands camping och bad har utvecklingen av området genomförts efter att kommunen tog över driften i maj 2023 med utegym, äventyrsgolfbana, cykelparkeringar längs stranden, anslagstavla på stranden för viktig information till allmänheten, nya bryggor, nya lås till alla fastigheter, nya dörrar, markarbeten på campingtomter, ny ventilation i vandrarhemmet och utökad parkering vid gamla vägen.

Konstgräset på Teknikcentrum vid Enavallen har bytts ut. Konstgräset har flyttats till Lillkyrka vilket kommer skapa bättre förutsättningar för föreningslivet, skolan i Lillkyrka samt för spontanidrott.

För kommunens barn och unga har lovaktiviteter genomförts enligt plan i de olika verksamheterna med bland annat Filmkollo, Sommargård på V-boden, fönsterutställningen "Fiskfest!" på Joar Blå, konstklubbens konstkollo och sommarboken "Bland hjältar och väsen" samt avslutningsbio för ungdomar i årskurs 7–9 samt årskurs 1–2 på gymnasiet. Kulturskolan har även genomfört prova på/öppen aktivitet, ett stort antal konserter och föreställningar centralt och i kransort.

En museipedagog har anställts och fortsätter arbetet kring visningar av museet för skola och allmänhet. De historiska tågturerna har genomförts. Planer finns att utöka antalet teman på tågturerna.

Bibliotekets lådcykel har haft pop-up på olika platser. Projektet *Läsa äger* har genomförts, vilket är ett koncept för att bibehålla skolbarns läsförmåga under sommarlovet med regelbundna besök hos fritidshem med högläsning som varvades med rörelseaktiviteter. Under del av sommaren har två

ungdomar varit anställda av biblioteket som läsande förebilder.

Den ursprungliga tidsplanen för upprustning av kulturhus Joar är försenad. Beslut planeras under våren 2024.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
11 .b Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år	30		24,9	21,9	24
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	86,2%	83,2%	86,2%	80,6%	-
Medborgarundersökningen - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	90%	92,7%	87,7%	86,2%	-
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	35%	40%	30%	28,3%	-
Medborgarundersökningen - Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)	85%	88,5%	82,2%	65%	-

2023 års utfall avseende deltagare i idrottsföreningar publiceras under v. 49 2024.

Mål 12: Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga

Kommunen har planer för uppgradering, skötsel och utveckling av sina utemiljöer i hela kommunen. Stadskärnan kring torget ska utvecklas och locka både besökare och företag. Det arbetet ska bidra till att Enköping blir "Årets stadskärna 2025". Genomförande av trafik-strategi och parkeringspolicy skapar förutsättningar för flera bilfria, öppna och inkluderande mötesplatser.

Måluppfyllnad

◆ Delvis uppnådd

För att öka tillgängligheten och attraktiviteten av kommunens parker finns nu nya informationsskyltar för Fridegårdsparken och Rådhusgården med flera. Mer utvecklad information för besökare och medborgare finns även via webbplatsen *Upplev Enköping*, bland annat genom fler bilder och texter samt digitala parkblad med växtförteckningar och länkar till Instagramkontot "*Enköpings parker*".

Arbetet med *årets stadskärna* engagerar ett 70-tal företag i centrum. I samband med att kommunens översiktsplan uppdateras kommer även arbetet med årets stadskärna förändras. En ny utvecklingsplan för hela Enköpings tätort kommer tas fram där utvecklingen av stadskärnan kommer att ingå.

Utvecklingen av Mostavägens lekplats i Fjärdhundra är klar. Där erbjuds nu en större lekplats som ska locka fler till utflykter. Lekplatsen erbjuder bättre tillgänglighet och är inbjudande för fler målgrupper. Utveckling av Mandelblomsgatans lekplats genomfördes under året (i Munksundet). Förbättrad tillgänglighet, insyn och ökad trygghet var områden som förbättrades. Upprustningen av Klockarevägens lekplats (i Lillkyrka) genomfördes under hösten med fokus på mer lekvärde, tillgänglighet och tydligare koppling till Lillkyrka, dess historia och fornstigen. Medborgardialog har genomförts kopplat till alla tre lekplatser samt inför utvecklingen av Skolparkens lekplats, som planeras under år 2024.

På Gröngarn planeras ett uteklassrum samt mer tillgängliga promenadslingor runt området och upp på åsen. Renovering av fågeltornen vid Gröngarnsåsen/Dyarna planeras också för att öka

tillgängligheten och utöka med fler utkiksbalkonger i olika väderstreck för att underlätta fågelskådning alla tider på dygnet utan att bländas av solen.

Åtgärder har genomförts i våra skogar och grönområden under året kopplat till problem med granbarkborrar. Även röjningsarbete längs leder och stigar har genomförts. Arbetet pausades under försommaren för att inte störa djurlivet under sommaren och återupptogs i september. Samverkan har skett kring upprustning av Upplandsleden med Upplandsstiftelsen och Enavandrarna. Kommunen har även inlett ett samarbete med naturskyddsföreningen gällande skötsel på Uvberget.

Arbete med att byta ut armaturer på gång- och cykelvägar har genomförts under året och förstärkning av ny belysning har skett på platser som upplevs som otrygga. Tack vare felanmälningar och synpunkter till kontaktcenter har kommunen fått ett bra underlag till planering av åtgärder.

Aktiviteten att förbättra tillgängligheten vid i och urlastning för företagare i centrum är slutförd och nya lastzoner finns. Dialog har skett med berörda företag i centrum. Under hösten påbörjades en trafikanalys av Enköping centralort. Under 2024 kommer även en hastighetsöversyn genomföras i Enköping.

Inom trygghet och säkerhet har arbetet fokuserat mycket på det pågående arbetet med social hållbarhet men även arbete med belysning och beskrining av buskar på platser som upplevts som otrygga. Några av de platser där riktade insatser gjorts är: Fagerskogen, Nederby, Kyrkåsen och Gröngarn. Kommunen har även ett samverkansforum, "Tryggare Enköping", med särskilt fokus på frågor kring säkerhet och trygghetsfrågor.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
12 .c Bland de 25% bästa i Sverige inom Trygghet (Benchmark AktivBo NKI)	-	-	77,9	-	79,9
12 .d Bland de 25% bästa i rent och snyggt i Sverige (Benchmark AktivBo NKI)	-	-	74	-	75
12 .e Antal företag som medverkar i satsningen kring årets stadskärna.	75	70	70	35	25
KKIK - Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%),	70%	71,9%	68,4%	66,8%	-
Medborgarundersökningen - Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	89%	88,8%	86,6%	85,1%	-
Medborgarundersökningen - Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	72%	71,3%	69,2%	62,4%	-
Medborgarundersökningen - Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	56%	52,3%	53,1%	53,4%	-

Undersökningen Benchmark AktivBo NKI genomförs vartannat år. Ingen statistik finns för 2023.

Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.

Måluppfyllnad

■ Uppnådd

För att säkerställa en effektiv hantering av inkomna etableringsförfrågningar samverkar kommunens förvaltningar och sätter samman rätt kompetens och team beroende på behov och omfattning. *Dukat bord* är ett koncept som erbjuds till företagare som har behov av att träffa flera av kommunens tjänstepersoner och myndigheter vid samma tillfälle vid komplexa ärenden. Detta för att underlätta och snabba på hanteringen. Kommunens tjänstepersoner och politiker genomför även regelbundet företagsbesök för att lyssna och fånga in de behov som finns hos det lokala näringslivet.

Kommunen har arrangerat anbudsskola för leverantörer samt deltagit på möten med näringslivet för att öka tillgängligheten och bjuda in till dialog. På kommunens externa webbplats finns även möjlighet att boka ett enskilt möte med en strategisk inköpare.

Under året har flera dialoger med föreningar, företag och civilsamhälle genomförts. Inom projekt Kulturhus Joar har kommunen genomfört dialoger med civilsamhället och medarbetare och inom uppdraget att utreda "Föreningarnas hus" har kartläggning av föreningarnas behov av lokaler skett i nära samarbete med föreningslivet, både genom enkäter och dialoger. I uppdraget ingår även att visa på möjliga lösningar för Föreningarnas hus. Föreningsdialog har även skett kring utvecklingen av Kortängsfältet med intilliggande anläggningar.

Samarbete sker mellan Pepparrottsbadet och näringslivet i samband med destinationsövernattningar. Vid Bredsands camping och bad har samarbeten skapats med privata aktörer i form av foodtrucks som står för matservering, uthyrning av kajaker och SUP samt Fjärdhundraland som bidrar med kartor och kataloger.

Flera nya IOP-avtal (idéburet offentligt partnerskap) har tagits fram. Avtal med:

- Enköpings Stads hembygdsförening kring att levandegörande Wallinska Gården
- J.P. Johansson sällskapet gällande visningsverksamhet i Bahcomuseet
- Enköpingsortens Fotbollsallians gällande utvecklingen av fotbollen i Enköping
- OK Enen avseende *Hitta ut*
- Funktionsrätt Enköping kring att tillgängliggöra Sommarro.

Från september 2023 finns en ny enhet inom kommunen, Föreningsstöd, i syfte att stärka stödet till föreningsliv och civilsamhälle. Inom kommunorganisationen har samarbetet mellan yrkeshögskolans trädgårdsutbildning och parkenheten fortsatt kring idéträdgårdarna, vilket är värdefullt för våra studenter, parkenheten och besökare i våra parker.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
13 .a Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda	80%	88%	82%	-	77%
13 .b Kommunpolitikernas attityder till företagande. (Svenskt näringslivs ranking)	4	3,09	3	3	3,27
13 .c Tjänstepersonernas attityder till företagande (Svenskt näringslivs ranking)	4	2,76	2,55	2,61	2,83

Hållbar livsmiljö

Om uppgiften

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

Kommunfullmäktige har beslutat om fem mål kopplat till uppgiften. Två mål bedöms vara uppnådda och tre mål bedöms vara delvis uppnådda. Målens resultat redovisas nedan.

Mål 14: Enköping är en klimatsmart, fossilfri och väl fungerande kommun där det är enkelt att ha en hållbar livsstil

Kommunen tar sitt ansvar för att uppnå klimatmålen och genom att ha bra samhällsfunktioner göra vardagen smidig för våra invånare att leva klimatsmart. Det behövs en integrerad syn på olika färdmedel och möjligheterna att kombinera dessa till en hel resa. Det offentliga bör uppmuntra och påskynda initiativ från näringslivet samt individuellt ansvarstagande för att spara energi och ställa om till förnybar energi och bränslen.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

För att återskapa ängsmark och gynna den biologiska mångfalden har det funnits betande djur på Gröngärnsåsen under sommaren. Kommunen har även använt befintligt, vissnat växtmaterial för att förbättra jordstrukturen och återföra så mycket näring som möjligt till jorden. Bränning vid Himlabacken genomfördes under våren för att gynna växtligheten, bland annat för backsippan. Ett stort arbete med att bekämpa och begränsa spridningen av invasiva arter har pågått under året. Till våra kommuninvånare finns informationsmaterial tillgängligt på kommunens webbplats kring hanteringen av invasiva arter.

Arbetet med busslinjenätet pågår enligt plan och skapar bättre förutsättningar för kollektivt resande vilket minskar miljöpåverkan. Invigning av busslinjenätet genomfördes i juni 2022. Andelen resande följs upp av UL, som genomför resvaneundersökningen efter införandet av det nya busslinjenätet. Planeringsarbete för *Cykelvägvisningen*, som syftar till att underlätta för cyklister att hitta rätt destination, påbörjades inte under 2023, vilket var den ursprungliga planen, utan har skjutits fram på grund av begränsade resurser.

Ett långsiktigt arbete med att byta ut fossildrivna bilar till fossilfria inklusive laddinfrastruktur pågår inom kommunorganisationen. Flertalet bilar kommer att bytas ut till elbilar och utbyggnaden av laddinfrastrukturen pågår vid flera verksamheter. Trafikantveckan och mobilitetsveckan genomfördes under hösten. Trafikantveckan är ett europeiskt initiativ för att underlätta och uppmuntra till hållbara resor och transporter, där årets tema var "kombinationsresor".

FRY gjorde under 2022 en kartläggning av kommunens VA-anläggningar. Underlaget har använts för att ta fram en energieffektiviseringsplan på anläggningarna, vilket verkställes under året. Inom ramen för ENOFF-projektet har en liknande energieffektiviseringsplan med åtgärder tagits fram för kommunens fastigheter. Under hösten 2022 påbörjades ett arbete kring förändrat beteende av energianvändningen i kommunens lokaler som fortsätter under året. Kommunen har anlitat expertstöd för att kunna genomföra större förändringar i exempelvis Pepparrottsbadet och i kommunens kök. Implementering av ett system för uppföljning av energianvändning pågår där möjlighet till mycket tätare uppföljning finns för att se om genomförda förändringar ger önskad effekt. Sedan 2018 när kommunen inledde energibesparingar som projekt har elförbrukningen minskat med 10,3 procent i kommunens fastigheter. Utbyggnaden av solceller har fortsatt under 2023. Under sommaren bytte kommunen ut 180 stycken äldre ljusarmaturer längs vägarna i Fanna

mot mer energieffektiva LED-armaturer. Arbetet med att byta ut äldre ljusarmaturer kommer att fortgå kommande år.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
14 .a Effekt av solcellsinstallationer på kommunala fastigheter: Andelen använd solel av den totala elanvändningen exkl. elvärme i fastighetsavdelningens lokaler	3,4%		2,6%	1,78%	0,78%
14 .b Energianvändning i fastighetsavdelningens lokaler: Normalårskorrigerad energianvändning mätt i kWh/m²(BTA), år. Basår 2018.	10%				
14 .c Koldioxidutsläpp från livsmedelsinköp: Co2e/kg livsmedel	1,87%	1,9%	2%	2%	2,3%
14 .d Energiförbrukning i jämförelse med 2007 års förbrukning.	22%		-	-	-

Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer

Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Ett fortsatt hållbarhetsarbete inom ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är en prioriterad satsning för kommunen.

Det pågår en översyn kring hur kommunens strategiska arbete inom social hållbarhet kan genomföras. Bland annat har förstudien kring social hållbarhet, som genomfördes under 2022 i samarbete med Mälardalens universitet, gett en inblick i vilka insatser som behöver genomföras. Under 2024 kommer ett socialt hållbarhetsutskott införas för att få ytterligare fokus på frågan.

Under året har arbetet med aktiviteter utifrån kommunens hållbarhetslöften och färdplan två som handlar om biologisk mångfald skett. Ett stort fokus under 2022 och 2023 har varit granbarkborreåtgärder. Alla skötselinsatser är unika och tar hänsyn till platsen och dess arter. För att kunna säkerställa korrekta åtgärder och planering har kartläggning av värdefulla arter i tätortsnära naturmiljöer genomförts. Arbeta har även gjorts med aktivitetsplanering för färdplan tre som handlar om vatten. Bland annat har kommunen påbörjat ett arbete med att utöka kapaciteten vid dagvattenparken i Korsängen. Under året har kommunen tecknat hållbarhetslöfte kring Länsstyrelsens fjärde färdplan som handlar om samhällsplanering. Ett förberedande arbete med aktivitetsplanering har genomförts under året. Kommunen har även förnyat hållbarhetslöftet kring minskad klimatpåverkan för åren 2023–2027.

År 2023 låg kommunens livsmedelsinköp med ursprung Sverige på 65 procent, vilket är högre än kommunens målsättning om 61,4 procent. Andel ekologiska livsmedel var 23 procent år 2022, vilket är något lägre än kommunens målsättning på 31,5 procent. En anledning är dels problem att få tag i alla ekoprodukter på grund av det rådande världsläget, men även en orimlig prisbild på ekologiska varor påverkar inköpen i vissa fall. Under året har kommunens kök aktivt arbetat med att minska klimatavtrycket från våra måltider. Fler vegetabilier används i rätterna och köken har även omhändertagit överbliven frukt från trädgårdarna i Enköping. Kommunens klimatavtryck från måltider är idag på samma nivå som övriga kommuner inom 4M.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
15 .a Genomförande av beslutade hållbarhetslöften inom klimat och energi	100%	100%	93%	92%	81%
15 .b Genomförande av kommande hållbarhetslöften inom biologisk mångfald	100%	100%	70,8%	40%	0%
15 .c Andel fossiloberoende (el, biogas, etanol och laddhybrider) kommunala personbilar och lätta lastbilar.	50%		38,9%	38,1%	32,4%
15 .d Andel förnybart drivmedel (el, biogas, etanol, HVO).	60%	63,9%	63,1%	63,6%	50,6%
15 .e Kolada – Agenda 2030 (U07514) Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	31,5%		23%	22%	20%
15 .f Produktionsland Sverige, måltidsservice inköp.	61,4%	65%	68%	86%	63%

2023 års utfall avseende fossiloberoende bilar publiceras v. 16 2024 och utfallet avseende ekologiska livsmedel publiceras under v. 41 2024.

Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit

För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.

För våra medborgare som rör sig i våra offentliga miljöer behöver "Tryggare Enköping" fortsätta utvecklas samtidigt som trygghet bör vara en faktor när vi formar nya bostadsområden och bygger till exempel nya skolor.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Det trygghetsskapande arbetet är under utveckling för att möta de krav utifrån kommande lagstiftning som trädde ikraft vid halvårsskiftet 2023. En strategisk lägesbild och inriktning för kommunens brottsförebyggande har tagits fram.

SCB medborgarundersökning visar att 81,8 procent av medborgarna upplevde sig trygga att vistas utomhus på kvällar och helger. Arbetet med trygga utomhusmiljöer kan kopplas till "Tryggare Enköping" och via felanmälningar och ärenden till kontaktcenter där kommunen riktat insatser utifrån inkommande signaler om platser eller områden som upplevts som mörkt eller otryggt. Komplettering av belysning på platser som ansetts otrygga, som gång- och cykeltunnlar, cykelstråk, parker och lekplatser har genomförts under året. Kommunen arbetar även för att snabbt reparera skador eller vandalism som uppkommer på allmän plats, kommunala lokaler och skolgårdar med mera.

En faktor som påverkar upplevelsen av trygghet är upplysta gator och parker. Planen för belysning fortgår men har fortfarande vissa förseningar på grund av försenade leveranser utifrån världsläget. Kommunen har också kompletterat de nya busshållplatserna med utökad belysning där det behövts.

Det påbörjade arbetet med säkra skolvägar tillsammans har fortsatt under året och arbetet med att ta fram ett program för säkra skolvägar pågår. Ett av arbetena där ett omtag görs är en ny trafikutredning runt Munksundsskolan då tidigare insatser inte gett tillräcklig effekt. En ny utredning genomfördes för att hitta nya möjliga lösningar för området.

Samtliga medarbetare inom socialförvaltningens verksamheter utbildas i FREDA, ett metodstöd

och grundutbildning för att kartlägga våld och insatsbehov. Socialförvaltningen har en hög tillgänglighet i form av exempelvis öppen ingång där man erbjuder krisstöd och rådgivning utan beslut om insats. Socialförvaltningen erbjuder även samtliga förskolor och skolor information och samverkan för att säkerställa god kunskap om barn som far illa och vad som kan göras i samverkan för att ge bästa stöd åt barnen.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
16 .c Antal anlagda bränder i offentlig miljö	16	6	8	9	11
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	92%	89,6%	90,8%	91,2%	-
Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	98%	97,3%	97,3%	96,3%	-
Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	76%	81,8%	74,6%	75,4%	-

Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter

Enköping är en landsbygds-kommun vid Mälaren med tillgångar och möjligheter som har stor potential. I samverkan med människor och organisationer kan vi utveckla kommunen till gagn för Enköpingsborna och en växande besöksnäring.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Under året har ett program för landsbygdsutveckling tagits fram. I den tas hänsyn till utveckling av besöksnäring och övrigt näringsliv samt förutsättningarna för att bo, leva och verka på landsbygden. Vid framtagandet av programmet har dialog förts med företag, civilsamhälle och föreningar.

Under året har kommunen förbättrat möjligheten till Mälarens tillgänglighet, bland annat genom att anlägga en brygga vid hamnen för att underlätta för kajaker/kanoter och SUP-paddlare samt installera en badramp vid Sommarro, som möjliggör för personer med funktionsvariation att bada i Mälaren.

Målsättningen att utifrån tekniska nämndens kunskaper om grönområden och infrastruktur vara med att utveckla skärgården runt Enköping har varit svår då kommunen inte har rådighet över stora delar av marken runt Mälaren. Fokus har därför varit på utveckling av grön- och friluftsområden, något som bedöms gagna kommunens besöksnäring.

Det fleråriga arbetet med att göra Gröngarnsåsen-Dyarna till ett kommunalt naturreservat pågår samt den fortsatta utvecklingen av Upplandsleden (flerårigt samarbetsprojekt).

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
17 .a Ökat antal arbetsställen inom besöksnärringsbranscher med bas i småort eller glesbygd. SCB	275			293	280

Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden

Kommunen har en än tydligare roll som samhällsutvecklare i våra mindre orter. I samverkan med egna bolag och med marknaden ska potentialen tas tillvara. Utveckla den digitala infrastrukturen. Säkra en långsiktigt hållbar livsmedels-försörjning.

Måluppfyllnad

■ Uppnådd

Under året har ett program för landsbygdsutveckling tagits fram. Dialog har förts med företag, civilsamhälle och föreningar vid framtagandet. Ett arbete med ny översiktsplan har också skett där utvecklingsplaner för kommunens samtliga kransorter ingår. Landsbygdsprogrammet och översiktsplanen kommer beslutas under 2024.

Under 2023 har aktiviteter genomförts tillsammans med civilsamhälle och föreningar på landsbygden. Exempelvis har utbildningar och företagsmöten kring energiomställning och rådgivning genomförts. En seminarieserie har även erbjudits aktörer, företag och föreningar på landsbygd under våren. Samarbete har skett även med Leader, KLR-kommungrupp, Fjärdhundraland och Södra Trögden.

Kommunen är medfinansierare för Leader Mälardalen 2023–2027. Leader Mälardalen ger stöd till projekt som syftar till utveckling i landsbygdsområden och bygger på samverkan och samarbete mellan samhällets tre sektorer; privat, ideell och offentlig sektor och är en väsentlig och viktig del av kommunens landsbygdsutveckling.

Den senaste bredbandsstatistiken från 2022 visar att utbyggnaden av bredbandsnätet i kommunen fortsätter, både till hushåll och arbetsställen. Målet att 85 procent av hushållen och 65 procent av arbetsställena ska ha tillgång till bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s är nu uppnått. 2023 års statistik publiceras under vecka 13 2024.

Attraktiva förskolor och skolor i kransorterna är en viktig förutsättning för att fler ska välja att bosätta sig i våra kransorter med omnejd. Under 2022 fick kommunen nya förskolor i både Grillby och Hummelsta och under 2023 har planering av en ny förskola i Skolsta pågått. Kommunen har även prioriterat upprustning av lekplatser i kransort och förbättrat möjligheterna för förskolebussen att parkera vid lekplatsen i Fjärdhundra.

Kommunen har fortsatt det fleråriga arbetet med att Gröngarnsåsen-Dyarna ska bli kommunalt naturreservat och utvecklat skötselplanen, bland annat genom ökad betesareal, skyltar och skötselåtgärder med mera. Kommunen har även genomfört utveckling av naturområden, park och lekplatser i kransorterna:

- Upprustning av en del av cykelsträckan Enköping-Häbo, vilket skapar möjligheter för fler på landsbygden att nå de två destinationerna med cykel.
- Förbättringar av leden från Främjarstugan och söderut, exempelvis en spång på en sträcka där det blir mycket stående vatten.
- Fortsatt utveckling av Upplandsleden (flerårigt samarbetsprojekt med Upplandsstiftelsen).
- Fortsatt bekämpning av granbarkborre.
- Ny lekplats i Lillkyrka (Klockarevägen).
- Färdigställande av Trögdsparken, bland annat med ett insektshotell format som Lillkyrkas kyrka.
- Planering för Älgvägens lekplats i Hummelsta, där lekplatsen knyts ihop med närliggande natur för att utveckla platsen till en bredare mötesplats för fler Hummelstabor.
- Utveckling av Fjärdhundraparken samt anpassning så att förskolebussen kan ansluta till lekplatsen.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
18 .a Aktuella utvecklingsplaner för mindre tätorter	7	3	3	3	0
18 .b Tillgång till bredband 100 Mbit/s – hushåll. PTS årliga kartläggning	85%		86,1%	84,3%	76,6%
18 .c Tillgång till bredband 100Mbit/s – arbetsställe. PTS årliga kartläggning	65%		78,8%	74,2%	60,9%
18 .d Beslutade projekt utanför centralort	1	1	1	1	0

2023 års utfall avseende tillgång till bredband publiceras under v. 13 2024.

Näringsliv och arbetsmarknad

Om uppgiften

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

Kommunfullmäktige har beslutat om två mål kopplat till uppgiften. Ett av målen bedöms vara uppnått och ett mål bedöms vara delvis uppnått. Målen resultat redovisas nedan.

Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.

Måluppfyllnad

Uppnådd

Ett program för näringslivsutveckling har tagits fram. Programmet ska utföras under fem år och består av sex fokusområden för kommunens strategiska näringslivsarbete. Programmets mål är att stärka Enköping som en attraktiv ort för företag att verka, starta och etablera sig i.

Kompetensförsörjning: Kompetensgruppen arbetar med att driva och samordna aktiviteter i syfte att stärka kompetensförsörjningen för Enköpings arbetsliv, på kort och lång sikt. Behovsinventering avseende utbildningar, matchningsinsatser, rekryteringskampanjer och samordning av praktikplatser är exempel på insatser. Näringslivsavdelningen och arbetsmarknadsenheten samarbetar kring frågorna. Ett viktigt arbete som pågått under 2022 och 2023 är utbyggnaden av busslinjenätet i kommunen, något som kan knytas till kompetensförsörjningen då det möjliggör ett hållbart resande och arbetspendling.

Platsvarumärke: För att vara en attraktiv kommun för befintliga företagare och attraktiv för investeringar och etableringar krävs att bilden av platsen Enköping förmedlas på ett positivt och attraktivt sätt. Marknadsföringen av Enköping som en attraktiv ort behöver stärkas och samordnas mer. Näringslivsavdelningen representerar Enköping i olika externa sammanhang. 2023 har en ny näringslivswebb tagits fram i syfte att marknadsföra Enköping. Platsvarumärkesfilmer har lanserats under året med start den 5 maj på bio hos Filmstaden. I samband med Trädgårdsdagen visades även filmerna på biosalonger på Joar Blå.

Kommunal service: Den kommunala servicen till företagen i Enköping mäts årligen genom NKI och NUI samt i Svenskt näringslivs enkätundersökning om Företagsklimat. Med stöd i det beslutade näringslivsprogrammet kommer service och bemötande prioriteras högt. Det behövs både utbildnings- och informationsinsatser för att öka förståelsen genom hela den kommunala organisationen. Samarbete sker över förvaltningsgränser och genom gemensamma insatser från

HR-, kommunikations- och näringslivsavdelningarna på KLF. Arbetet med kundservice får genomslag enligt NKI-undersökningen, där resultatet ökat årligen de senaste åren, från 64 i NKI år 2019 till ett NKI-resultat på 72 år 2022. Resultatet för år 2023 publiceras under vecka 17 år 2024.

I upphandlingar har kommunen fokus på att förenkla för fler företag att lämna anbud på ramavtal. Ett sätt är att på de stora ramavtalen dela upp avtalsområdena i kategorier, en entreprenör för skolfastigheter, en för vård och omsorg och så vidare. I de fall det går att genomföra skapas då även möjligheten för mindre företag och entreprenörer att lämna anbud.

Dialog/samverkan: Vikten av löpande dialog mellan kommunen och företagen är avgörande för att vi som kommun ska kunna fånga upp företagens behov av stöd och service från kommunen. Utifrån det vet vi vilka insatser som behöver göras och vilka delar som eventuellt behöver förbättras för att ge bästa möjliga service till våra företagare. Näringslivsavdelningen sammankallar flera företagargrupper; bygg-gruppen, fastighetsgruppen, kompetensgruppen samt näringslivsrådet. Företagsbesök görs regelbundet hos olika branscher och företag tillsammans med kommunledning och politik men även på egen hand från näringslivsavdelningen.

Etableringsarbete: Intresset för att etablera sig i Enköping är stort. Förfrågningar inom branscher såsom lager och logistik, transport, restaurang och företagstjänster är vanligast förekommande. Kommunen arbetar aktivt med etableringsförfrågningar och att serva de företag som vill etablera sig eller investera i kommunen. Enköpings strategiska läge i Mälardalen attraherar bland annat företag inom lager och logistik men även transportföretag och handel.

Samhällsbyggnadsprocess: Enköping växer och samhällsbyggnadsarbetet har stor bäring på ett fungerande välmående näringsliv. Arbetet med en stärkt samhällsbyggnadsprocess pågår. Stort fokus läggs på bemötande och smidiga arbetsformer i hela kedjan, från planering och genomförande till den efterföljande driften av verksamheterna.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
19 .a NKI - företag	70	72	70	68	

2023 års utfall publiceras under v. 17 2024.

Mål 20: Enköping har en stark besöksnäring

Turism och besöksnäring har stor betydelse för syssel-sättningen i Enköpings kommun, men också som ett sätt att marknadsföra Enköping.

Måluppfyllnad

Delvis uppnådd

Besöksnäringen utvecklas i nära samarbete mellan berörda förvaltningar inom kommunen och lokala och regionala aktörer. Syftet är att stödja besöksnäringen genom att vägleda besökaren till sevärdheter och lokal besöksnäring. Den samlade bedömningen är att utvecklingen av besöksområden både i centralort och landsbygd tagit flera kliv framåt.

Parker och övriga grönområden i Enköping är viktiga för besöksnäringen och under 2023 har aktiviteter genomförts som syftar till att förbättra för besökare och turism, exempelvis:

- Fårsläpp i nya betesfällan på Gröngarn.
- Temaguidningar: magnolia, sommarblommor, trädvandring, naturguidningar.
- Grillhus vid vattenparken.
- Färdigställande av Rådhusgårdens renovering, där tillgänglighet och belysning är i fokus. Även fler möjligheter att sitta, samlas, vistas jämfört med tidigare skapas samt utveckling av temat med medicinalväxter och nyttoväxter.
- Hänvisningsskyltar - fler och tydligare skyltar i hela centrum för att tydliggöra våra turistmål.

- Upprustning i Drömparken.
- Fortsatt upprustning och utveckling av Upplandsleden tillsammans med regionen.
- Utveckling/tillgänglighetsåtgärder vid Kyrkåsen.
- Trädgårdsdagen, tema för 2023 var "parker på Enköpingska".
- Upprustning perennnya Drömparken.
- Lök/Magnoliablomning i våra parker.

Projektet "Regional cykelled Enköping-Håbo" fortsätter enligt plan tillsammans med Upplandsstiftelsen och Håbo kommun. För att utveckla cykelturismen i regionen har ytterligare en provcykling genomförts, denna gång mellan Enköping och Örsundsbro. Cykelfrämjandet jämför varje år kommunernas insatser för ökad cykling och i årets Kommunvelometer placerade sig Enköping på plats två i kategorin mindre kommuner (upp till 50 000 invånare).

Arbetet inom ramen för 4M med fokus på båtuturism fortsätter enligt plan. Under sommaren har en säsongsanställd hamnvärd funnits på plats för att hjälpa besökare i hamnområdet. Gästhamnskortet är i bruk och statistik kommer under september.

En fototävling har genomförts under året i syfte att uppmärksamma besöksmål och smultronställen runt om i kommunen. Det vinnande bidraget finns nu på omslaget kommunens besökskarta.

SM-tävlingar i rally genomfördes i Annelund under sommaren, där kommunen deltagit som en samarbetspart. SM i enduro genomfördes i början av september med start på Grillbyfältet. Ungdoms-SM i Rugby genomfördes också under september, med cirka 800 deltagande ungdomar. Ett arbete pågår med att säkerställa övernattningsplaster i nya skolor vid större evenemang även i framtiden.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
20 .a Antal gästnätter per år, ökning i %	6%		2,8%	-22,6%	-36,7%

2023 års utfall publiceras under v. 14 2024.

3.9 Väsentliga personalförhållanden

Under 2023 har flera förvaltningar arbetat med olika insatser för att klara kompetensförsörjningen. Annonser har setts över, riktade filmer och annonser har skapats, rekryteringsstrategi har tagits fram, den strategiska lönebildningen har setts över för att anpassas mer utifrån hur omvärlden och lönebildningen i Sverige kommer att se ut. Enköpings kommun har även påbörjat ett arbete med utvecklande medarbetarskap som ett led i att möta upp det utvecklande ledarskapet och öka stoltheten i organisationen. Under 2023 har Enköpings kommun upphandlat handledare för utvecklande ledarskap för att fortsätta utveckla våra ledare och chefer.

Personalförhållanden i kommunkoncernen

Enköpings kommun har under flera år legat på en personalomsättning runt 10 procent. Per den sista december 2023 låg Enköpings kommun totalt på 10,2 procent. Målet har varit att ha en personalomsättning på 8 procent vilket har varit svårt att nå, då flera yrkesgrupper har varit och är rörliga inom hela Sverige. Det gäller bland annat socionomer, sjuksköterskor, lärare, inköpare samt it tekniker.

Totalt antal anställda per 31 december är 5296, varav 3558 tillsvidareanställda, 423 visstidsanställda och 1226 timanställda och 96 övrigt med särskild anställning. Enköpings kommun har under de senaste åren vuxit i befolkningsmängd, vilket påverkat kommunens verksamheter. Enköpings kommun ökade med 38 antal medarbetare under 2023, ökningen beror framför allt på volymökningar inom våra verksamheter som bidragit till att fler medarbetare behövs för att

tillhandahålla en god service till våra medborgare. Enköpings kommun är, likt andra kommuner, en kvinnodominerande kommun med 79 procent tillsvidareanställda kvinnor och 21 procent tillsvidareanställda män. Den största mängden kvinnor finns inom de två stora förvaltningarna, vård och omsorg och utbildningsförvaltningen.

Antal anställda	2023	2022	2021	2020
Enköpings kommun*	3 645	3 587	3 452	3 385
AB Enköpings hyresbostäder	41	44	43	42
ENA Energi AB	37	36	34	33
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	56	56	54	54

*årsarbetare

Sjukfrånvaron per sista december 2023 låg på 7,4 procent, varav korttidssjukfrånvaron var 5,0 procent. Kvinnor låg högre än män, med 7,9 procent jämfört med 5,4 procent. Högst låg sjukfrånvaron bland de äldre, med 8,1 procent. Hälsofrämjande arbete är viktigt för att både sänka sjukfrånvaron men också för att få medarbetare att orka arbeta längre. Ett samarbete med MDU kring bland annat hälsa och kompetensförsörjning kommer inledas under 2024.

Sjukfrånvaro, %	2023	2022	2021	2020
Kommunstyrelse	4,4	4,3	2,4	3,2
Miljö- och byggnadsnämnd	4,2	4,1	3,5	3,5
Socialnämnd	5,7	7,3	5,7	9,2
Teknisk nämnd	6,2	6,5	5,3	4,7
Upplevelsenämnd	5,7	7,3	5,9	5,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	7,3	8,2	7,9	8,1
Vård- och omsorgsnämnd	8,7	9,7	9,3	9,8
Totalt kommunen	7,4	8,2	7,7	8,0
AB Enköpings hyresbostäder	5,2	4,2	3,5	3,8
ENA Energi AB	3,3	2,1	1,4	3,1
Räddningstjänsten Enköping-Håbo*	2,6	3,0	2,7	3,2

* Omfattar ej deltidsanställd personal då de har annan huvudarbetsgivare

I tabellen nedan redovisas 2023 års totala sjukfrånvaro, sjukfrånvaro längre än 60 dagar, sjukfrånvaro för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaro per åldersgrupp för kommunkoncernen.

Sjukfrånvaro 2023, %	Enköpings kommun	AB Enköpings hyresbostäder	ENA Energi AB	Räddningstjänsten Enköping-Håbo*
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,4	5,2	3,3	2,6
Andel av total sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	31,1	2,8	55,0	28,9
Sjukfrånvaron för kvinnor	7,9	4,8	5,2	0,2
Sjukfrånvaron för män	5,4	5,6	2,4	2,8

Sjukfrånvaro 2023, %	Enköpings kommun	AB Enköpings hyres-bostäder	ENA Energi AB	Räddnings-tjänsten Enköping-Håbo*
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	7,0	1,3	0	-
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år	6,9	1,5	1,2	-
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	8,1	10,6	5,6	-

* Omfattar ej deltidsanställd personal då de har annan huvudarbetsgivare

Medarbetarmål

Utfallet visar att samtliga medarbetarmål ligger något bättre än jämfört med föregående år. Personalomsättningen är något lägre på per 31 december 2023 på 10,2 procent jämfört med samma period föregående år på 10,3 procent. Likaså sjukfrånvaron har sjunkit från 8,2 procent 2022 till 7,4 procent 2023. HME resultatet har ökat framför allt inom ledarskap och chefers förutsättningar fortsätter ha höga resultat i enkäten.

Sjukfrånvaron har analyserats utifrån hur omvärlden har förändrats sedan pandemin, där fler stannar hemma inom yrken där det ingår att träffa andra människor. Sjukfrånvaron är fortfarande som högst inom vård och omsorg samt utbildningsförvaltningen, vilket stämmer överens med teorin om att fler stannar hemma inom dessa typer av yrkeskategorier. Sjukfrånvaroorsaken är som högst inom infektionssjukdomar och psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa ökar generellt i landet, vilket även kan synas i statistiken för Enköpings kommun. Ett arbete har pågått under 2023 att ta fram APT material för att samtala kring suicid och psykisk ohälsa. En ny riktlinje håller på att tas fram inom suicid för att göra fler trygga att samtala om ämnet. Utbildningsinsatser erbjuds för såväl chefer som för medborgare av samordnaren på socialförvaltningen.

Personalomsättningen har på totalen legat stabilt kring 10 procent vilket är en jämförbar bra siffra även om målet är lägre inom vissa förvaltningar och på totalen.

Kompetensförsörjning är en fortsatt viktig fråga för Enköpings kommun. Färre sökande till yrken så som lärare, socialsekreterare, sjuksköterska och undersköterska kommer att göra det svårt för Enköping att hitta de resurser som verksamheten behöver. Det kommer innebära att Enköping, precis som övriga kommunsverige behöver tänka nytt och på ett annat sätt kring kompetensförsörjning. I ett sådant arbete krävs det att chefer är trygga i att leda i förändring och mot innovation och förnyelse. Under 2023 nyttjades chefsdagarna till att fördjupa sig i att leda i förändring och förnyelse.

Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

Måluppfyllelse

Delvis uppnådd

Årets HME-värde för Enköpings kommun uppgår till 78 på skalan 0-100. Det är fortsatt något under genomsnittet för alla kommuner 2022 (80) men marginellt bättre än fjolårets mätning (77). Jämfört med i fjol så är det främst delområdet Ledarskap som har förbättrats (2023: 78, 2022: 76). De tre delindexen för HME ligger nu på samma resultatnivå totalt sett. Samtliga delindex ligger något under genomsnittet bland kommuner, men främst handlar det om delområdena Motivation och Styrning.

När det gäller närmaste chefen så är medarbetarna mest nöjda med förtroendet chefen visar för dem som medarbetare – 82 instämmer. Medarbetarnas attityder i frågorna om närmaste chefen ligger överlag på en något högre nivå än i fjol. Det finns fortsatt förbättringsutrymme främst gällande att inspirera medarbetarna att pröva nya sätt att arbeta samt att visa uppskattning för

arbetsinsatser.

Cheferna är fortsatt mycket nöjda med sina förutsättningar gällande chefsrollen. De allra flesta upplever att chefsuppdraget är tydligt, att de har de befogenheter som krävs samt att de får den kompetensutveckling de behöver. Attityderna kring chefsrollen ligger överlag på en något högre nivå än i fjol. Förbättringar är tydligast i fråga om tydlighet och tillgång till kompetensutveckling. Cheferna tycker även i mycket hög grad att de är tillgängliga för sina medarbetare när det behövs och det i högre grad än i fjolårets undersökning.

Rekommendationsbenägenheten är kvar på en relativt låg nivå bland Enköpings kommuns medarbetare. Det syns dock vissa förbättringar jämfört med i fjol, eNPS uppgår i år till -12 (2022: -19) vilket är en återgång till 2021 års nivå. Det är klart fler kritiker än ambassadörer bland kommunens medarbetare – 40 respektive 28 procent. Båda grupperna har minskat respektive ökat ungefär lika mycket och andelen passivt nöjda (31 procent) är i stort sett oförändrad jämfört med 2022.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	84	78	77	79	78

Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

Måluppfyllelse

Delvis uppnådd

Cheferna är fortsatt mycket nöjda med sina förutsättningar gällande chefsrollen. De allra flesta upplever att chefsuppdraget är tydligt, att de har de befogenheter som krävs samt att de får den kompetensutveckling de behöver. Attityderna kring chefsrollen ligger överlag på en något högre nivå än i fjol. Förbättringar är tydligast i fråga om tydlighet och tillgång till kompetensutveckling. Cheferna tycker även i mycket hög grad att de är tillgängliga för sina medarbetare när det behövs och det i högre grad än i fjolårets undersökning.

Det är fortfarande "jag har stöd för att utföra mitt chefsuppdrag" som fortfarande ligger lågt i förhållande till övriga frågor om chefers förutsättningar. Under 2023 har ett arbete påbörjats med att ta fram en årsöversikt för cheferna kopplat till alla HR processer, så att det ska bli tydligt när, hur och varför chefer ska genomföra olika delar. HR-enheten har även påbörjat ett arbete med att se över alla HR-processer för att förenkla och paketera den information som finns.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
22. a Chefsfrågor medarbetarenkät	85	81	79	80	80

Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

Måluppfyllelse

Delvis uppnådd

Sjukfrånvaron ligger per 31 december 2023 på 7,4 procent, vilket är lägre än föregående år samma period (8,2 procent). Sjukfrånvaron är fortfarande som högst inom vård och omsorg och utbildningsförvaltningen vilket kan förklaras med att dessa förvaltningar har många yrkesgrupper som träffar människor och behöver stanna hemma och sjukskriva sig i högre grad än de som kan arbeta hemifrån. Sjukfrånvaron hos kvinnor är fortfarande högre än män, där kvinnor har en total sjukfrånvaro på 7,9 procent och män på 5,4 procent.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
23 .a Sjukfrånvarostatistik	5,6%	7,4%	8,2%	7,7%	8%

Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

Måluppfyllelse

 Ej uppnådd

Den externa personalomsättningen ligger per den 31 december på 10,2 procent, vilket är en marginell skillnad från föregående år (10,3 procent). Personalomsättningen är som allra störst inom socialförvaltningen (20,5 procent) och yrkesgruppen socialsekreterare. Insatser för att minska personalomsättningen har gjorts under 2023. Bland annat har förvaltningen säkerställt att lönenivåerna är på en nivå som är jämförbar med närliggande kommuner, en kompetensförsörjningsplan har tagits fram för att lyckas hitta rätt kandidater, samt behålla nuvarande. Enköpings kommun har tagit fram en lönestrategisk plan som ska vara mer flexibel för arbetsgivaren att planera en hållbar lönesättning för svårrekryterade yrkesgrupper.

KF indikatorer	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	8%	10,2%	10,3%	10,8%	10%

3.10 Uppdrag från kommunfullmäktige

	Uppdrag	Kommentar	Utfall
Uppdrag från Kommunfullmäktige	Frigör resurser för verksamhetsutveckling	Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2023 om effektiviseringsåtgärder motsvarande 112 miljoner kronor för perioden 2023-2025. Utifrån kommunfullmäktiges beslut har åtgärder genomförts under året. Sex åtgärder har också utretts under hösten och återrapporterades till kommunstyrelsen i december 2023. I mars 2024 kommer kommunfullmäktige att besluta om fortsatt hantering av utredningarna och eventuella justeringar av budgetramar.	 Utförd
	Minska kommunens energibehov	Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartläggning av kommunens fastigheter skett för att identifiera vilka investeringar som har störst effekt, som exempelvis solceller och tilläggsisolering. Sedan 2018 har elförbrukningen minskat med 10,3 % i kommunens fastigheter. Utbyggnaden av solceller fortsätter och flera anläggningar är på plats så som Sandbrohallen, Gläntan, Fjärdhundraskolan, Rombergaskolan och Korsängsskolan. Sedan hösten 2022 bedrivs ett projekt för att genom beteendeförändringar minska	 Utförd

	Uppdrag	Kommentar	Utfall
		<p>användning av energi och även optimera användning av el i kommunens lokaler för att undvika effektoppar. Detta arbete är kommunövergripande och genomgång av fastigheterna pågår. Verksamheten för fastighet har skapat en ny roll kopplat till detta uppdrag för att kunna arbeta långsiktigt med energi- och effektoptimering.</p> <p>Upplivelsesförvaltningen har sett över förbrukningsmönstret på flera fastigheter och arbete pågår även inom Måltidsservice för att minska energianvändningen i köken och inom ramen för exploateringsprojekt arbetar mark- och exploateringsavdelningen aktivt med energifrågor och energibehov.</p> <p>Även verksamheten för Vatten och avlopp arbetar med att energi- och effektoptimera sina anläggningar inom detta projekt. Att VA kopplas in i arbetet med beteendeförändringar är ett led i att arbeta vidare med den energikartläggning av kommunens VA-anläggningar som skett år 2022. Verksamheten arbetar nu med att verkställa den framtagna energieffektiviseringsplanen.</p>	
	Öka tempot i digital verksamhetsutveckling	<p>Arbetet med modell, kriterier, organisation och process för portföljstyrning pågår. En ökning av initiativ och digital utveckling har skett under året från kommunens verksamheter och även ökad medvetenhet. Under året har det ansökts om ett flertal initiativ som verksamheterna vill genomföra. En utmaning är att kommunen är en ganska digitalt omogen organisation som saknar vissa grundläggande förutsättningar för att på ett effektivt sätt ta större steg på sin digitaliseringsresa. Att bidra med centrala resurser i detta arbete har visat sig göra nytta.</p>	 Delvis utförd
	Tydliggör "En kommun – En koncern"	<p>Enköpings kommun är inne i en tillväxtfas som ställer stora krav på den kommunala organisationen. För att möta de förväntningar och behov som ställs på kommunen krävs en gemensam vision, tydliga mål och prioriteringar samt en kommunorganisation som samarbetar över förvaltningsgränser och tillsammans med sina bolag i utvecklingsarbetet.</p> <p>Under 2023 har en ny styrmodell tagits fram i samarbete mellan politiken och tjänstepersoner. I november 2023</p>	 Delvis utförd

	Uppdrag	Kommentar	Utfall
		beslutade kommunfullmäktige om en ny styrmodell för kommunen. En viktig del av den nya styrmodellen är ett ökat fokus på koncerngemensam utveckling där alla bidrar till kommunfullmäktiges övergripande målbild och mål.	
	Samordna och utveckla samhällsbyggnadsprocessen	Att samordna och utveckla samhällsbyggnadsprocessen är ett gemensamt uppdrag där samtliga kommunens förvaltningar behöver bidra. Samhällsbyggnadsförvaltningen leder arbetet och en styrgrupp har bildats av förvaltningscheferna för SBF, MBF, UPF samt stabschef från KLF. En verksamhetsutvecklare inom SBF arbetar med frågan som en del av sin tjänst. Under året har samhällsbyggnadsförvaltningen genomfört ett antal workshops där deltagare från kommunledningsförvaltningen varit delaktiga. Två förstudier har även genomförts av Public Partner med syfte att förenkla och tydliggöra samhällsbyggnadsprocessen i kommunkoncernen. Utvecklingsarbetet har lett till ett förslag på ny organisation inom samhällsbyggnadsområdet. Förslaget skickades på remiss den 19 december och svar ska senast ha inkommit till kommunstyrelsen den 22 mars 2024.	 Delvis utförd
	Bedöm hur nya befolkningsprognoser påverkar investeringsbehovet	Utifrån den nya befolkningsprognosen som gjordes hösten 2022, har förvaltningarna granskat sina lokalbehovsplaner för att se om det finns investeringar som kan flyttas framåt i tiden då kommunens beräknade demografiska tillväxttakt har minskat. Analysen för perioden 2023–2027 har resulterat i att en grundskola med plan att tas i bruk 2025, har tagits bort från investeringsplanen (noll i investeringsutgiftsbudget) och förskolor har delvis flyttats fram i tiden. Kommunfullmäktige beslutade om en reviderad investeringsplan 2023-2027 den 19 juni 2023.	 Utförd
	Brott i välfärden	Samverkan inom 4M, Södertälje, Nykvarn och Polismyndigheten påbörjades för kommungemensam samverkan i brottsförebyggande frågor. Beslut har fattats att inköpscheferna i kommunerna tillsammans med Polismyndigheten ska arbeta i ett gemensamt projekt "Målarkommuner mot organiserad	 Delvis utförd

	Uppdrag	Kommentar	Utfall
		brottslighet" under 2024. Även inom kommunen har samarbeten inletts kring arbetet mot brott i välfärden.	

3.11 Förväntad utveckling

Ökade utgifter på grund av pris- och ränteökningar

Flertalet av de investeringar som planeras har fått högre uppskattade utgifter i och med ökade priser för bland annat material och energi. Utgifterna påverkar den långsiktiga ekonomiska prognosen genom minskad möjlighet till amortering och större behov av att låna för kommande investeringar. Även kostnaderna för kommunkoncern ökar då priser men framför allt räntekostnader påverkar genom att nya lån tas till en ny högre ränta samtidigt som de äldre lånen omsätts till en högre ränta. Kostnaderna kan innebära en stor risk för bland annat Enköpings Hyresbostäder då bolaget ha begränsade möjligheter att kompensera hyresgästerna fullt ut.

Byggnad av nytt kommunhus

I mars 2023 beslutade kommunstyrelsen att Skanska ska bygga Enköpings kommuns nya kommunhus i centrala Enköping. Skanska ska projektutveckla och bygga och Vacse ska äga och förvalta lokalerna. Planen är att inflyttning i de nya lokalerna ska kunna ske hösten 2025.

Krisberedskap och civilt försvar

Sveriges Nato-medlemskap har medfört en ökad förväntan på kommuner och civilsamhället. Konkret innebär det en förväntan att kommunen ska kunna bidra vid "Värdlandsstöd" utöver det utökade arbete från myndighetssverige som sker kopplat till totalförsvaret. Kommunen kommer skriva säkerhetsskyddsavtal för att kunna delta i planeringsarbete vilket påverkar både arbetsbelastning och krav på säkerheten, både administrativt och i vissa lokaler.

Demografisk utveckling och kompetensförsörjning

SKR lägger stor vikt vid de mänskliga resurserna och den brist som kommer uppstå vid bibehållen servicenivå och personalintensitet. Ett sätt att beskriva den ökande försörjningskvoten, det vill säga **att andel äldre och yngre ökar i relation till andel i arbetsför ålder, är med orden "färre kommer behöva försörja fler". Kraven och förväntningarna på servicenivå har historiskt sett ökat med åren.** Håller denna trend i sig kommer kommunsektorn behöva rekrytera så gott som all kommande ökning av arbetskraft.

Fortsatt arbete med effektiviseringar

Både i samband med ändringsbudgeten för 2023 och i budget för 2024 beslutades det om effektiviseringar på samtliga nämnder. Detta tillsammans med de utmaningar som finns med kostnadsökningar och ökade behov ställer krav på nämnderna att arbeta med sina kostnader för att kommunen på sikt ska klara av ökade kostnader och sina investeringsbehov.

Frigörande av mark

ENA fick 2022 ett uppdaterat ägardirektiv från moderbolaget och kommunalfullmäktige att bolaget ska frigöra och sanera befintlig mark för annan verksamhet senast till år 2035. Bolaget har under 2023 fortsatt med förstudien för att få fram ett beslutsunderlag under 2024 till styrelsen och ägaren för den framtida anläggningen i projektet Futurena.

Klimat - och miljöarbete

Enköpings kommun jobbar aktivt med att sänka sitt koldioxidutsläpp med utgångspunkt från en koldioxidbudget. Analysen av koldioxidbudgeten ska ingå från 2024 som underlag i all verksamhetsplanering för förvaltningar/nämnder och bolag. Vidare startar arbetet med ett hållbarhetsprogram, i första hand med fokus på ekologisk hållbarhet, med utgångspunkt från det

underlag som arbetats fram de senaste åren. Dessutom planeras en initiering av en klimatanpassningsplan som ett uppdrag från kommundirektörens ledningsgrupp. Detta sker med utgångspunkt i de händelser som skett i vår direkta närhet med bland annat översvämningar, men också som en av de förberedande aktiviteterna inom ramen för klimatarbetet, som en preventiv åtgärd.

4 Ekonomisk redovisning

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning (miljoner kronor)	Not	Kommunkoncern					Kommun				
		Utfall 202312	Utfall 202212	Förändr 2023- 2022	Budget 2023	Avvikels e mot budget	Utfall 202312	Utfall 202212	Förändr 2023- 2022	Budget 2023	Avvikels e mot budget
Verksamhetens intäkter	3	1 226,8	1 185,4	41,4	1 283,4	-56,6	732,3	639,7	92,7	604,5	127,8
Verksamhetens kostnader	4	-4 019,4	-3 813,8	-205,6	-4 127,7	108,3	-3 643,1	-3 401,9	-241,2	-3 625,2	-17,9
Avskrivningar och nedskrivningar	5	-307,3	-279,1	-28,3	-283,3	-24,0	-207,5	-184,8	-22,7	-184,8	-22,7
Verksamhetens nettokostnader		-3 099,9	-2 907,4	-192,5	-3 127,6	27,7	-3 118,3	-2 947,0	-171,3	-3 205,5	87,1
Skatteintäkter	6	2 534,8	2 385,8	148,9	2 493,4	41,3	2 534,8	2 385,8	148,9	2 493,4	41,3
Generella statsbidrag och utjämning	7	765,7	767,4	-1,7	759,6	6,1	765,7	767,4	-1,7	759,6	6,1
Verksamhetens resultat		200,6	245,8	-45,2	125,5	75,2	182,2	206,2	-24,0	47,6	134,6
Finansiella intäkter	8	3,8	5,0	-1,2	41,1	-37,3	19,6	17,1	2,6	40,3	-20,7
Finansiella kostnader	9	-94,5	-40,8	-53,6	-115,0	20,5	-60,2	-19,6	-40,6	-64,0	3,8
Resultat efter finansiella poster		109,9	209,9	-100,0	51,6	58,4	141,6	203,7	-62,1	23,9	117,7
Extraordinära poster	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		109,9	209,9	-100,0	51,6	58,4	141,6	203,7	-62,1	23,9	117,7

4.2 Balansräkning

		Kommunkoncern			Kommun		
Balansräkning (miljoner kronor)	Not	Utfall 202312	Utfall 202212	Förändring 2023-2022	Utfall 202312	Utfall 202212	Förändring 2023-2022
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	11	2,4	2,6	-0,3	1,6	1,5	0,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	7 381,6	6 749,4	632,2	4 616,0	4 080,4	535,6
Maskiner och inventarier	13	349,7	353,6	-3,8	121,5	124,2	-2,7
Övriga materiella anläggningstillgångar	14	2,3	2,3	0,0	2,3	2,3	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	15	68,3	68,7	-0,4	298,2	298,7	-0,5
Summa anläggningstillgångar		7 804,3	7 176,6	627,7	5 039,6	4 507,1	532,5
Bidrag till infrastruktur	16	20,2	21,6	-1,4	20,2	21,6	-1,4
Omsättningstillgångar							
Förråd med mera	17	144,3	137,3	7,0	85,6	100,5	-14,9
Fordringar	18	521,1	491,8	29,3	460,0	434,3	25,7
Kortfristiga placeringar	19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	20	93,4	94,9	-1,5	90,7	90,8	-0,1
Summa omsättningstillgångar		758,7	723,9	34,8	636,3	625,6	10,7
SUMMA TILLGÅNGAR		8 583,2	7 922,2	661,0	5 696,1	5 154,3	541,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital	21						
Årets resultat		109,9	209,9	-100,0	141,6	203,7	-62,1
Resultatutjämningsreserv		70,4	30,4	40,0	70,4	30,4	40,0
Övrigt eget kapital		2 219,8	2 029,9	189,9	2 072,0	1 908,3	163,7
Summa eget kapital		2 400,1	2 270,2	129,9	2 283,9	2 142,4	141,6
Avsättningar							
Avsättningar för pensionsskuld och liknande förpliktelser	22	366,2	299,9	66,3	344,5	280,7	63,8
Andra avsättningar	23	268,1	263,2	5,0	79,7	79,7	0,0
Summa avsättningar		634,3	563,1	71,2	424,2	360,4	63,8
Skulder							
Långfristiga skulder	24	4 214,6	3 919,7	294,9	2 312,7	1 830,4	482,3
Kortfristiga skulder	25	1 334,1	1 169,1	165,0	675,3	821,1	-145,9
Summa skulder		5 548,7	5 088,9	459,9	2 988,0	2 651,6	336,4

		Kommunkoncern			Kommun		
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		8 583,2	7 922,2	661,0	5 696,1	5 154,3	541,7
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER							
Panter och därmed jämförliga säkerheter	26	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser							
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	27	632,6	625,2	7,4	632,6	625,2	7,4
Övriga ansvarsförbindelser	28	80,3	73,6	6,7	2 554,4	2 558,6	-4,3
Summa ansvarsförbindelser		712,9	698,8	14,1	3 186,9	3 183,8	3,1

4.3 Kassaflödesanalys

		Kommunkoncern		Kommun	
Kassaflödesanalys (miljoner kronor)	Not	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		109,9	209,9	141,6	203,7
Justering för övriga ej kassaflödespåverkande poster	30	402,1	431,9	295,2	223,3
Övriga likvidpåverkande poster	31	-9,2	-8,0	-8,5	-7,6
Poster som redovisas i annan sektion	32	-12,9	-4,8	-12,8	-4,8
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		489,9	629,0	415,5	414,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	18	-29,3	-58,4	-25,7	-51,9
Ökning/minskning förråd mm	17	-7,0	-34,8	14,9	-26,6
Ökning/minskning kortfristiga skulder	25	165,0	458,8	-145,9	129,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		618,6	994,7	258,9	465,9
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	11	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6
Investering i materiella anläggningstillgångar	12,13	-831,8	-768,2	-661,2	-651,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12,13	7,8	8,7	6,6	33,8
Omklassificering materiella anläggningstillgångar	12,13	-91,0	0,0	-86,7	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	-4,2	0,0	-4,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar	15	0,4	0,0	0,5	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-915,0	-764,2	-741,3	-622,3
Finansieringsverksamheten					
Förändring av långfristiga skulder		294,9	-167,5	482,3	233,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		294,9	-167,5	482,3	233,9
Periodens kassaflöde		-1,5	62,9	-0,2	77,5
Likvida medel vid årets början		94,9	32,0	90,8	13,4
Likvida medel vid periodens/årets slut		93,4	94,9	90,7	90,8
Förändring		-1,5	62,9	-0,1	77,5
Självfinansieringsgrad		46 %	64 %	47 %	62 %

4.4 Noter och tilläggsupplysningar

Not 1: Redovisningsprinciper

Noter och tilläggsupplysningar

Not 1: Redovisningsprinciper

Enköpings kommuns årsredovisning har upprättats enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning och följer i allt väsentligt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, RKR. Inga avsteg har gjorts för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder. Om undantag förekommer från rekommendationerna redovisas detta i beskrivningen nedan under respektive punkt.

Beloppsgränser

I årsredovisningen har periodiseringar av intäkter och kostnader skett för att ge en rättvisande bild av kommunens resultat. Enligt kommunens anvisningar ska väsentliga belopp periodiseras (större än 50 000 kronor). Kostnadsräntor, räntebidrag och intäktsräntor har oavsett belopp periodiserats och belastar rätt redovisningsperiod.

Anläggningstillgångar

Kommunen tillämpar rådets rekommendation avseende tillgångars anskaffningsvärde. En tillgång betraktas som anläggningstillgång då livslängden överstiger tre år och anskaffningsvärdet är lika med eller överstiger ett halvt basbelopp exklusive moms.

Avseende immateriella anläggningstillgångar tillämpas ett halvt prisbasbelopp som lägsta gräns för väsentligt värde.

Upplysning i not om genomsnittlig nyttjandeperiod för varje post som tas upp som materiell anläggningstillgång lämnas inte. Orsaken är att det i dagsläget inte är möjligt att på en aggregerad nivå ta fram dessa uppgifter från kommunens anläggningsregister.

Sammanställda räkenskaper

Följande företag ingår i den kommunala koncernen där kommunen har en betydande ägarandel.

Koncernföretag	Ägarandel
Enköpings kommuns moderbolag AB	100 %
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo	65 %

Den kommunala koncernens sammansättning har inte förändrats under räkenskapsåret. Kapitalandelsmetoden har använts för konsolidering av kommunkoncernsföretagen.

Följande intresseföretag omfattas inte av de sammanställda räkenskaperna i den kommunala koncernen då ägarandel eller betydande inflytande bedöms vara för låg.

Intresseföretag
Inera AB
SKL Kommentusgruppen AB
Vafab Miljö Kommunalförbund
Husbyggnadsvaror HBV Förening (EHB)
Stiftelsen nyföretagarcentrum i Enköping
Energikontoret i Mälardalen AB
Efo AB (ENA)

Kommunens drift- och investeringsbudget

Kommunen använder en modell för resursfördelning för att beräkna ett utgångsläge för fördelning av budgetramar till nämnderna. I modellen tas exempelvis hänsyn till befolkningsförändringar i olika åldersgrupper och förändringar av andra volymmått. Anslagen anvisas netto till respektive nämnd.

Internränta (intern redovisningsprincip)

Internräntan på investeringar är oförändrat 1,5 procent 2023.

Personalomkostnadspålägg (intern redovisningsprincip)

Interna PO-pålägg är 15,81 procent för personer födda mellan 1938–1956, 43,0 procent för övriga anställda samt 31,42 procent för arvoden till övriga förtroendevalda politiker och uppdragstagare.

Försäljning av tjänster till investeringar (intern redovisningsprincip)

Några verksamheter "säljer tjänster" till olika investeringsprojekt. Intäkten hos verksamheten blir då klassificerad som en "intern tjänst inom kommunen". När resultaträkningen sammanställs ska enligt redovisningsreglerna den interna redovisningen elimineras. De interna intäkterna tas då bort men ingen motsvarande kostnad finns att ta bort då dessa finns i investeringsredovisningen.

Resultaträkningen justeras genom att lika mycket kostnader tas bort som det finns "interna intäkter mot investeringar".

Not 2: Uppskattning och bedömning

Exploatering

Exploateringsprojekt i tidiga skeden och planskede:

I exploateringsprojektet Bahco (skolan) pågår arbete med detaljplan och den förväntas antas vid årsskiftet 2024/2025. Exploateringsprojekt Statt pågår sedan markanvisningsavtalet godkändes hösten 2023. Detaljplan för fastigheten förväntas komma ut på samråd maj 2024 och planeras att antas dec 2024. Exploateringsprojekt Plantskolan har påbörjats och under 2024 kommer ett planprogram att tas fram. I exploateringsprojekt Norra Myran pågår arbete med detaljplan och den beräknas komma ut på samråd maj 2024. I exploateringsprojekt Södra Myran pågår arbete med planprogram som bedöms vara antaget under året. Arbetet med planprogram fortgår i Aros park och det bedöms kunna antas under året. I exploateringsprojektet Annelund park pågår arbete med detaljplan och den förväntas antas vid årsskiftet 2024/2025.

Exploateringsprojekt i utbyggnadsskede

Utbyggnaden av infrastruktur i Grillbyängen avslutades 2023. Kommunen har en pågående diskussion i projektet med entreprenören som utfört anläggningen avseende besiktningsanmärkningar och förvaltningen bedömer att projektet kommer att vara avslutat i sin helhet under 2024. Grönstråk på Älvdansen har avslutats under 2023 och även här har kommunen haft en dialog med entreprenören om besiktningsanmärkningar som kommer att åtgärdas under 2024. Under våren 2024 kommer Storskogen etapp 2 och 5, med etapp 3 som option att starta. Etapperna kommer att vara klara under hösten 2025. I Bahco deletapp 2 startar utbyggnad av infrastruktur preliminärt under 2025. Färdigställande av tidigare etapper utförs av PEAB och kommer att faktureras kommunen i takt med Peab:s färdigställande. Under 2024 byggs de sista delarna i exploateringsprojekt Lillsidan ut samt en gata i Stenvreten och Åkersbergsdammen byggs om. Saneringsarbetet av Kemtvättstomten planeras vara klart under 2024.

Tvister

Kommunen har tre pågående tvister med leverantörer.

Skadeståndsanspråk

Det finns för närvarande sex skadeståndsanspråk mellan kommunen och kunder, leverantörer eller

privatpersoner.

Fyra skadeståndsanspråk mellan kommunen och leverantörer, samt två skadeståndsanspråk mot kommunen från privatpersoner.

Bedömning av jämförelsestörande poster

En händelse som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Grund för periodisering

Kommunen har ansökt om statliga bidrag från Migrationsverket och tillämpar försiktighetsprincipen där det råder osäkerhet kring utfallet. För ensamkommande flyktingbarn återsöks dygnsschablon, ekonomiskt bistånd och faktiska vårdnadskostnader. Bidrag för ekonomiskt bistånd och faktiska vårdnadskostnader bokas inte upp då de anses osäkra eller mycket osäkra vilket delvis beror på tidigare avslag. För asylsökande återsöks ersättning för etableringsinsatser och bidrag bokas upp med 50–80 procent beroende på skolform baserat på tidigare erfarenhet. Utbildningskostnader återsöks och bokas upp med 70 procent utifrån tidigare beslut. För nyanlända som efter etableringsperioden inte kan försörja sig på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning återsöks ekonomiskt bistånd vilket bokas upp till 75% av sökt belopp. För personer med uppehållstillstånd återsöks vissa särskilda kostnader för de individer som har haft skyddat boende. Dessa intäkter bokas inte upp på grund av hög osäkerhet.

Lönekostnaderna för kommunens anställda med timlön som är intjänade i december 2023 och utbetalda i januari 2024 har periodiserats till december 2023. Beloppen uppgår till 7,6 miljoner kronor i lönekostnader och 3,3 miljoner kronor i PO-pålägg.

Not 3: Verksamhetens intäkter

Not 3, Verksamhetens intäkter (miljoner kronor)	Kommunkoncern		Kommun	
	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
<i>Uppdelat på intäktsgupper</i>				
Försäljningsintäkter	17,6	15,5	16,9	14,9
Taxor och avgifter	311,0	218,8	323,6	233,6
Hyror och arrenden	345,8	334,5	68,3	63,8
Värme- och elintäkter	167,1	167,6	0,0	0,0
Bidrag från statliga myndigheter	254,1	260,7	253,8	260,6
EU-bidrag	0,3	0,5	0,3	0,5
Övriga bidrag	15,4	14,8	0,4	0,6
Upplösning av statliga investeringsbidrag	1,7	1,0	1,7	1,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	20,0	19,1	25,3	23,6
Intäkter från exploateringsverksamhet	27,0	13,5	27,0	13,5
Intäkter från försäljning av tomträtter	1,0	3,0	1,0	3,0
Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	13,2	24,5	13,1	24,2
Övriga intäkter	52,6	112,0	1,0	0,5
Summa	1 226,8	1 185,4	732,3	639,7

	Kommunkoncern		Kommun	
<i>Jämförelsestörande poster som ingår i verksamhetens intäkter</i>				
Gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag	87,0	0,0	87,0	0,0
Kompensation för sjuklönekostnader	0,0	17,4	0,0	17,4
Intäkter från försäljning av exploatering- och tomträtter	28,0	16,5	28,0	16,5
Elstöd	17,9	0,0	13,3	0,0
Summa	132,9	33,9	128,3	33,9

Tomträttsavgälder	Antal	m ²	Antal	m ²	Intäkter	
Kategori	202312	202312	202212	202212	202312	202212
Småhus	71	36 672	73	38 182	1,8	1,0
Flerfamiljshus	2	14 930	3	22 626	0,7	1,1
Industri	24	94 310	24	94 310	1,3	1,3
Summa	97	145 912	100	155 118	3,8	3,4
Kommunen har avyttrat två fastigheter i kategorin småhus och en fastighet i kategorin flerfamiljshus. Friköp av tomträtt sker på begäran av tomträttsinnehavaren. Utköp av tomträtt för småhus sker till 75 % av taxeringsvärdet.						

Not 4: Verksamhetens kostnader

Not 4, Verksamhetens kostnader (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-2 174,0	-2 023,6	-2 077,9	-1 935,6
Pensionskostnader	-187,1	-125,7	-179,0	-118,8
Lämnade bidrag	-89,0	-97,5	-88,9	-97,7
Köp av huvudverksamhet	-634,7	-577,6	-664,2	-605,5
Lokal och markhyror	-74,2	-67,9	-115,0	-105,7
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	-815,4	-761,3	-534,4	-537,1
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-8,2	0,0	-8,2	0,0
Anskaffningskostnad sålda tomträtter	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsförlust och utrangeringar anläggningstillgångar	-0,9	-8,6	-0,9	-14,5
Bolagsskatt	-4,9	-2,5	0,0	0,0
Förändring av avsättning	0,0	-11,1	0,0	-11,1

Not 4, Verksamhetens kostnader (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Avgår, interna investeringar	25,5	24,0	25,5	24,0
Övriga verksamhetskostnader	-56,4	-162,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-4 019,4	-3 813,8	-3 643,1	-3 401,9
<i>Jämförelsestörande poster som ingår i verksamhetens kostnader</i>				
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-8,2	0,0	-8,2	0,0
Anskaffningskostnad sålda tomträtter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-8,2	0,0	-8,2	0,0

Not 5: Avskrivningar och nedskrivningar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 5, Avskrivningar och nedskrivningar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Avskrivning immateriella anläggningar	-0,7	-0,8	-0,3	-0,3
Avskrivning mark, byggnader och tekniska anläggningar	-241,3	-227,4	-166,1	-155,3
Avskrivning maskiner och inventarier	-53,7	-49,5	-29,6	-27,7
Upplösning av bidrag till infrastruktur	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Nedskrivningar byggnader och anläggningar	-10,2	0,0	-10,2	0,0
Summa	-307,3	-279,1	-207,5	-184,8
<i>Jämförelsestörande poster som ingår i avskrivningar och nedskrivningar</i>				
Nedskrivning del Grillbyskolan	-1,9	0,0	-1,9	0,0
Nedskrivning bastu Grillby	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Nedskrivning del Enöglaskolan	-6,2	0,0	-6,2	0,0
Nedskrivning förskola Hummelsta	-1,1	0,0	-1,1	0,0
Nedskrivning c-paviljongen Enavallen	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Summa	-10,2	0,0	-10,2	0,0

Not 6: Skatteintäkter

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 6, Skatteintäkter (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Preliminär kommunalskatt	2 484,9	2 315,7	2 484,9	2 315,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	37,6	55,4	37,6	55,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	12,3	14,7	12,3	14,7
Övriga skatter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2 534,8	2 385,8	2 534,8	2 385,8

Not 7: Generella statsbidrag och utjämning

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 7, Generella bidrag och utjämning (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Inkomstutjämning	514,9	488,9	514,9	488,9
Kostnadsutjämning	31,8	34,8	31,8	34,8
Regleringsbidrag	111,6	130,7	111,6	130,7
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-1,0	3,0	-1,0	3,0
Kommunal fastighetsavgift	103,4	97,2	103,4	97,2
Övriga bidrag*	5,1	12,8	5,1	12,8
Summa	765,7	767,4	765,7	767,4
Jämförelsestörande poster som ingår i generella bidrag och utjämning				
Tillskott generella bidrag*	5,1	12,8	5,1	12,8
Summa	5,1	12,8	5,1	12,8

Not 8: Finansiella intäkter

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 8, Finansiella intäkter (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Utdelning från koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Externa ränteintäkter	3,3	2,4	2,6	2,1
Ränteintäkter från koncernbolag	0,0	0,0	1,3	0,3
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0
Borgensavgifter	0,4	0,3	15,8	12,5
Övriga finansiella intäkter	0,0	2,2	0,0	2,2
Summa	3,8	5,0	19,6	17,1

Not 9: Finansiella kostnader

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 9, Finansiella kostnader (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Externa räntekostnader	-61,9	-33,0	-26,7	-11,3
Räntekostnader konc bolag	0,0	0,0	-2,9	-0,9
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-32,3	-7,2	-30,3	-6,8
Finansiell kostnad leasing	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,5	-0,1	-0,5
Summa	-94,5	-40,8	-60,2	-19,6

Not 10: Extraordinära poster

Not 10, Extraordinära poster (miljoner kronor)
Inga extraordinära intäkter eller kostnader förekommer under 2022 eller 2023.

Not 11: Immateriella tillgångar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 11, Immateriella tillgångar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	7,9	7,3	5,9	5,2
Inköp	0,4	0,6	0,4	0,6
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	8,3	7,9	6,3	5,9
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4,7	-3,9	-3,7	-3,4
Årets avskrivningar	-0,7	-0,8	-0,3	-0,3
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivning	-5,3	-4,7	-4,0	-3,7
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

	Kommunkoncern		Kommun	
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivning	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Bokfört värde	2,4	2,6	1,6	1,5

Not 12: Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 12, Mark, byggnader och tekniska anläggningar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående anskaffningsvärde	8 600,7	7 908,1	4 867,5	4 281,5
Inköp	784,5	1 023,4	632,6	612,5
Försäljning	-7,1	-3,8	-5,9	-28,8
Utrangeringar	-81,8	-0,2	-28,6	-0,2
Överföringar	85,5	-326,8	85,5	2,5
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9 381,8	8 600,7	5 551,1	4 867,5
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 786,7	-1 560,6	-755,9	-606,0
Årets avskrivningar	-241,3	-227,4	-166,1	-155,3
Försäljning	0,0	1,3	0,0	5,4
Utrangeringar	95,4	0,0	9,4	0,0
Justering	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 932,6	-1 786,7	-912,5	-755,9
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Ingående nedskrivning	-64,6	-64,6	-31,2	-31,2
Årets nedskrivningar	-10,2	0,0	-10,2	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-11,6	0,0	0,0	0,0
Årets återförda nedskrivningar	18,8	0,0	18,8	0,0
Utgående nedskrivning	-67,6	-64,6	-22,6	-31,2
Bokfört värde	7 381,6	6 749,4	4 616,0	4 080,4
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Not 13: Maskiner och inventarier

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 13, Maskiner och inventarier (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	1 528,3	1 463,9	500,6	475,7
Inköp	47,3	49,5	28,6	10,1
Försäljning	-1,1	-4,9	-1,1	-4,9
Utrangering	-2,6	-0,8	-2,6	-0,8
Överföringar	9,2	20,5	1,4	20,5
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 581,1	1 528,3	526,9	500,6
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>27,2</i>	<i>19,3</i>	<i>27,2</i>	<i>19,3</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 172,4	-1 127,9	-374,1	-351,3
Årets avskrivningar	-53,7	-49,5	-29,6	-27,7
Försäljning	0,4	4,2	0,4	4,2
Utrangering	0,4	0,7	0,4	0,7
Överföringar	-3,7	0,0	-0,3	0,0
Utgående ackumulerat avskrivningar	-1 229,0	-1 172,4	-403,1	-374,1
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>-15,0</i>	<i>-6,7</i>	<i>-15,0</i>	<i>-6,7</i>
Ingående nedskrivningar	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Bokfört värde	349,7	353,5	121,5	124,2
<i>varav finansiell leasing</i>	<i>12,3</i>	<i>12,6</i>	<i>12,3</i>	<i>12,6</i>

Not 14: Övriga materiella anläggningstillgångar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 14, Övriga materiella anläggningstillgångar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	6,1	6,1	2,3	2,3
Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	6,1	6,1	2,3	2,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3,8	-3,8	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3,8	-3,8	0,0	0,0
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering av bokfört värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Bokfört värde	2,3	2,3	2,3	2,3

Not 15: Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 15, Finansiella anläggningstillgångar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Specifikation aktier och andelar				
Enköpings kommuns moderbolag Aktiebolag (556534-1954)	0,0	0,0	230,0	230,0
Energikontoret i Mälardalen AB (556134-8698)	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest i Sverige AB (556281-4409)	50,3	46,1	50,3	46,1
Inera AB (556559-4230)	0,0	0,0	0,0	0,0

	Kommunkoncern		Kommun	
SKL Kommentusgruppen AB (556026-1900)	0,0	0,0	0,0	0,0
Ddb ENA; Efo AB (556191-4133)	0,1	0,0	0,0	0,0
Summa aktier och andelar	50,4	46,2	280,4	276,2
Specifikation långfristig utlåning				
Vafab Miljö Kommunalförbund	8,2	8,2	8,2	8,2
Summa långfristiga fordringar	8,2	8,2	8,2	8,2
Specifikation intresseorganisationer				
Aktietorget i Uppland	0,0	0,0	0,0	0,0
Husbyggnadsvaror HBV Förening (EHB)	0,0	0,0	0,0	0,0
Stiftelsen nyföretagarcentrum i Enköping (817001-5328)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andelar	0,1	0,1	0,0	0,0
Specifikation övriga finansiella anläggningstillgångar				
Bostadsrätter	0,3	0,3	0,3	0,3
Övriga finansiella anläggningstillgångar	9,3	14,0	9,3	14,0
Summa övriga finansiella anläggningstillgångar	9,7	14,3	9,7	14,3
Summa finansiella anläggningstillgångar	68,3	68,7	298,2	298,7

Not 16: Bidrag till infrastruktur

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 16, Bidrag till infrastruktur (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Bidrag till kommunal medfinansiering Citybanan, 2009	36,0	36,0	36,0	36,0
Årets bidrag statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt lämnade bidrag till infrastruktur	36,0	36,0	36,0	36,0
Ackumulerad upplösning av bidrag till infrastruktur	-15,8	-14,4	-15,8	-14,4
varav årets upplösning	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Summa	20,2	21,6	20,2	21,6

Under 2009 har kommunfullmäktige fattat beslut om kommunal medfinansiering av Citybanan. Bidraget på 36 miljoner kronor har initialt bokförts både som en tillgång och långfristig skuld på balansräkningen. Skulden är slutligt reglerad och upplösning av bidraget kommer ske under 25 år från och med det år utbetalning av bidraget gjordes.

Not 17: Förråd m.m.

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 17, Förråd m.m. (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Förråd kommunstyrelsen Enköpings Kommun	0,0	0,0	0,0	0,0
Förråd VA	1,1	0,8	1,1	0,8
Förråd samhällsbyggnadsförvaltningen	4,4	4,5	4,4	4,5
Förråd upplevelseförvaltningen	1,2	1,2	1,2	1,2
Förråd vård- och omsorgsförvaltningen	3,3	3,7	3,3	3,7
Tomter för försäljning	75,6	90,3	75,6	90,3
Olja	4,8	7,9	0,0	0,0
Pellets	6,0	9,2	0,0	0,0
Flislager ENA Energi AB	0,9	0,7	0,0	0,0
Elcertifikat och utsläppsrätter ENA Energi AB	20,4	12,4	0,0	0,0
Övrigt lager	26,6	6,6	0,0	0,0
Summa	144,3	137,3	85,6	100,5

Not 18: Fordringar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 18, Fordringar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Kundfordringar	91,2	63,8	66,8	47,1
Kortfristig del av långfristig fordran	0,0	0,0	0,0	0,0
Fordran fastighetsavgift	91,7	82,2	91,7	82,2
Övriga fordringar hos staten	25,0	26,4	25,0	26,4
Fordran mervärdesskatt	52,7	60,1	51,2	58,3
Fordringar koncernföretag	0,0	0,0	43,7	27,0
Övriga kortfristiga fordringar	37,8	47,0	0,9	0,6
Skattefordran	147,3	142,4	105,4	123,0
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	4,6	1,0	4,6	1,0
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	70,8	68,8	70,8	68,8
Summa	521,1	491,8	460,0	434,3

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till skola (1,8 miljoner kronor)

Not 19: Kortfristiga placeringar

Not 19, Kortfristiga placeringar (miljoner kronor)
Inga kortfristiga placeringar förekommer under 2023 eller 2022.

Not 20: Kassa och bank

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 20, Kassa och bank (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Kassa	0,1	0,0	0,1	0,0
Bank	93,4	94,9	90,6	90,9
Plusgiro	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	93,4	94,9	90,7	90,8

Not 21: Eget kapital

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 21, Eget kapital (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående eget kapital	2 199,8	2 029,9	2 072,0	1 908,3
Resultatutjämningsreserv	70,4	30,4	70,4	30,4
<i>varav ökning eller minskning av resultatutjämningsreserv</i>	<i>40,0</i>	<i>0,0</i>	<i>40,0</i>	<i>0,0</i>
Årets resultat	109,9	209,9	141,6	203,7
Justering övrigt eget kapital	20,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2 400,1	2 270,2	2 283,9	2 142,4

Not 22: Avsättning för pensionsskuld och liknande förpliktelser

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 22, Avsättning för pensionsskuld och liknande förpliktelser (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående avsättning	299,9	279,8	280,7	262,0
Nyintjänad pension, varav	39,5	17,8	38,1	16,6
- förmånsbestämd ålderspension	38,1	17,3	37,1	16,0
- särskild avtalspension	0,0	0,0	0,0	0,0
- efterlevandepension	0,0	0,0	0,0	0,0
- övrigt	1,3	0,5	1,1	0,6

	Kommunkoncern		Kommun	
Ränte- och basbeloppsuppräknings	22,6	5,5	21,4	5,2
Ändring av försäkringstekniska grunder	-0,2	1,2	-0,2	1,1
Övrigt	0,5	-0,2	0,5	-0,1
Förändring av löneskatt	13,1	3,9	12,5	3,7
Pensionsutbetalningar	-9,2	-8,0	-8,5	-7,6
Utgående avsättning	366,2	299,9	344,5	280,7
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %	98 %	98 %
Antal visstidsförordnanden	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 23: Andra avsättningar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 23, Andra avsättningar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Avsättning för framtida investeringar VA				
Redovisat värde vid årets början	75,2	64,1	75,2	64,1
Årets fondavsättning	0,0	11,1	0,0	11,1
Årets återförda fondavsättning som ej nyttjats	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar för framtida investeringar VA	75,2	75,2	75,2	75,2
Avsättning rivnings- och avetableringskostnader				
Redovisat värde vid årets början	4,5	4,5	4,5	4,5
Nya avsättningar under året	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättning rivnings- och avetableringskostnader	4,5	4,5	4,5	4,5
Avsättning för uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	73,5	70,9	0,0	0,0
Nya avsättningar under året	4,9	2,6	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättning uppskjuten skatt	78,4	73,5	0,0	0,0
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	110,0	0,0	0,0	0,0

	Kommunkoncern		Kommun	
Nya avsättningar under året	0,0	110,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga avsättningar	110,0	110,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	268,1	263,2	79,7	79,7

Not 24: Långfristiga skulder

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 24, Långfristiga skulder (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	3 963,5	3 700,4	2 065,0	1 615,0
Förutbetalda intäkter anläggnings- och anslutningsavgifter*	191,6	163,6	188,2	159,7
Bidrag statlig infrastruktur	47,3	47,3	47,3	47,3
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag*	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell leasingskuld	12,3	8,4	12,3	8,4
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa långfristiga skulder	4 214,6	3 919,7	2 312,7	1 830,4
Uppgifter om lång och kortfristig				
Genomsnittlig ränta %	1,57 %	1,09 %	1,70 %	0,85 %
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	1,64 %	1,11 %	1,70 %	0,85 %
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,5 år	2,7 år	2,6 år	2,8 år
Kapitalförfall andel av lån				
0 -1 år	23,00 %	18,00 %	20,00 %	15,00 %
1 -3 år	40,00 %	38,00 %	42,00 %	41,00 %
3 -5 år	32,00 %	34,00 %	38,00 %	36,00 %
5 -10 år	5,00 %	10,00 %	0,00 %	8,00 %
Över 10 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Genomsnittlig räntebindningstid inklusive derivat	2,6 år	2,7 år	2,6 år	2,7 år
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat	2,5 år	2,6 år	2,6 år	2,7 år
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	3,43 %	4,65 %		
Marknadsvärde derivat	155,8	190,8		

Not 25: Kortfristiga skulder

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 25, Kortfristiga skulder (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Kortfristig del av långfristig skuld	575,0	400,0	0,0	0,0
Leverantörsskulder	286,9	311,0	221,8	229,7
Personalens skatter, avgifter och avdrag	78,4	73,7	74,2	70,0
Semester- och övertidsskuld inkl uppehållslöner	117,4	116,9	109,2	109,6
Pensionsskuld avgiftsbestämd ålderspension	81,0	84,9	80,5	84,4
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	100,3	81,2	94,5	75,9
Skulder koncernföretag	0,0	0,0	55,0	206,9
Förutbetalda generella bidrag	0,0	5,1	0,0	5,1
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	16,2	15,3	16,2	15,3
Övriga kortfristiga skulder	79,0	81,0	23,8	24,2
Summa	1 334,1	1 169,1	675,3	821,1

Förutbetalda generella statsbidrag består av bidrag för att utöka bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden samt tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina.

Riktade statsbidrag och kostnadsersättningar intäcksredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Av totalt belopp 16,2 miljoner kronor är huvuddelen hänförliga till skolan (10,7 miljoner kronor).

Not 26: Panter och därmed jämförliga säkerheter

Not 26, Panter och därmed jämförliga säkerheter (miljoner kronor)
Inga ställda panter under 2023 och 2022

Not 27: Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 27, Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Ingående ansvarsförbindelse	625,2	654,6	625,2	654,6
Ränte- och basbeloppsuppräknings	40,4	14,7	40,4	14,7
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-2,5	-8,4	-2,5	-8,4
Nyintjänad pension	-0,7	-0,1	-0,7	-0,1
Årets pensionsutbetalningar	-32,5	-30,0	-32,5	-30,0
Övrigt	1,2	0,2	1,2	0,2
Löneskatt	1,4	-5,7	1,4	-5,7
Utgående ansvarsförbindelse	632,6	625,2	632,6	625,2

	Kommunkoncern		Kommun	
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %	98 %	98 %
Överskottsfond	5,7	10,6	5,7	10,6
<i>varav KPA</i>	4,7	6,8	4,7	6,8
<i>varav Skandia</i>	1,1	3,8	1,1	3,8

Under åren 2006-2008 har försäkring tecknats för att trygga pensioner och den totala förpliktelsen minskade med 125 miljoner kronor genom det. Enköpings kommun har överskott från försäkringar som enligt inkomstskattelagen är pensionsförsäkringar.

Not 28: Andra ansvarsförbindelser

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 28, Andra ansvarsförbindelser (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Borgensförbindelser				
AB Enköpings Hyresbostäder	0,0	0,0	2 080,0	2 090,0
ENA Energi AB	0,0	0,0	63,4	62,4
Enköpings kommuns moderbolag AB	0,0	0,0	320,0	320,0
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	0,0	0,0	11,1	13,0
Enköpings Tennisklubb	0,0	0,7	0,0	0,7
Vafab	79,7	72,3	79,7	72,3
Enköpings Ridklubb	0,2	0,2	0,2	0,2
Borgen egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa borgensförbindelser	79,9	73,2	2 554,4	2 558,6
Övriga ansvarsförbindelser				
Eventualförpliktelser - Fastigo: Skadereglerings- och garantifond	0,4	0,4	0,0	0,0
Summa övriga ansvarsförbindelser	0,4	0,4	0,0	0,0
Summa andra ansvarsförbindelser	80,3	73,6	2 554,4	2 558,6

Enköpings kommun har i februari 2012 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest

ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Enköpings kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor (540 357 097 316 kronor) och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor (537 006 752 858 kronor). Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 635 349 432 kronor (4 201 555 259 kronor) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 4 731 391 257 kronor (4 233 893 758 kronor).

Not 29: Leasing

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 29, Leasing (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Finansiella leasingavtal				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	13,2	8,6	13,2	8,6
Nuvärde minimileaseavgifter	12,3	8,4	12,3	8,4
- som förfaller inom ett år	4,1	3,6	4,1	3,6
- som förfaller senare än ett år men inom fem år	8,1	4,8	8,1	4,8
- som förfaller senare än fem år	0,0	0,0	0,0	0,0
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Operationell leasing				
Totala minimileaseavgifter, ej uppsägningsbara	44,1	39,9	44,1	39,9
Framtida minimileaseavgifter, ej uppsägningsbara	44,1	39,9	44,1	39,9
- som förfaller inom ett år	27,9	28,1	27,9	28,1
- som förfaller senare än ett år men inom fem år	16,2	11,8	16,2	11,8
- som förfaller senare än fem år	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 30: Justering för ej likviditetspåverkande poster

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 30, Justering för ej likviditetspåverkande poster (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Avskrivningar	295,7	277,6	195,9	183,4
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	1,4	1,4	1,4	1,4
Nedskrivningar	10,2	0,0	10,2	0,0
Utrangeringar	14,3	1,0	15,4	1,0

	Kommunkoncern		Kommun	
Gjorda avsättningar för pensioner	75,5	28,1	72,3	26,4
Övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	0,0	11,1	0,0	11,1
Övriga ej likvidpåverkande poster	5,0	112,6	0,0	0,0
Summa	402,1	431,9	295,2	223,3

Not 31: Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 31, Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-9,2	-8,0	-8,5	-7,6
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utbetalda avsättningar	-9,2	-8,0	-8,5	-7,6

Not 32: Poster som redovisas i annan sektion

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 32, Poster som redovisas i annan sektion (miljoner kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Övriga reavinst/-förluster från försäljning av anläggningstillgångar	-12,9	-4,8	-12,8	-4,8
Summa	-12,9	-4,8	-12,8	-4,8

Not 33: Upplýsning om upprättade särredovisningar

Not 33, Upplýsning om upprättade särredovisningar

VA-redovisning, enligt Lag om allmänna vattentjänster:

<https://enkoping.se/kommun-och-politik/arsredovisning.html>

Fjärrvärmeverksamhet, enligt Fjärrvärmelagen:

<https://www.ena.se/om-foretaget/organisationen/ekonomisk-information/>

Not 34: Upplysning om kostnader för revision

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 34, Upplysning om kostnader för revision (tusen kronor)	Utfall 202312	Utfall 202212	Utfall 202312	Utfall 202212
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	1 165,5	1 323,8	262,0	175,0
Förtroendevalda revisorer	328,4	312,0	128,4	128,0
Total kostnad för räkenskapsrevision	1 493,9	1 635,8	390,4	303,0
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1 257,9	953,0	1 106,9	953,0
Förtroendevalda revisorer	893,4	510,0	893,4	510,0
Total kostnad för övrig revision	2 151,3	1 463,0	2 000,3	1 463,0
Total kostnad för revision	3 645,2	3 098,8	2 390,7	1 766,0

Not 35: Avskrivningstider

Not 35 Kommunens avskrivningstider	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	3 -5 år
Materiella tillgångar	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	
<i>Mark</i>	Ingen avskrivning
<i>Byggnader och tekniska anläggningar</i>	
Stomme och grund	30 -80 år
Fasad, tak och fönster	15 -50 år
Installationer	5 -40 år
Markanläggning	20 -30 år
Övrig byggnation	10 år
<i>Hyresgästpassningar</i>	<i>Följer kontraktstiden</i>
<i>Gata, park och övriga anläggningar</i>	
Väggkropp	75 -100 år
Vägtopp	10 -40 år
Ovan jord	5 -50 år
Under jord	10 -30 år
Belysning	10 -30 år
Övrig byggnation	5 -50 år
Träd	10 -50 år
<i>Maskiner och inventarier</i>	3 -10 år
<i>Övriga materiella anläggningstillgångar</i>	
Konst	Ingen avskrivning

4.5 Driftredovisning

Driftredovisning kommun, mnkr	Utfall intäkter 2023	Utfall kostnader 2023	Utfall netto 2023	Budget netto 2023	Avvikelse mot budget	Utfall netto 2022
Kommunfullmäktige och revision	0,0	-13,0	-13,0	-13,1	0,1	-8,3
Kommunstyrelsen	20,7	-198,5	-177,8	-183,4	5,6	-162,4
Räddningstjänst, medlemsbidrag	0,0	-46,8	-46,8	-46,8	0,0	-44,3
Överförmyndarnämnd	0,0	-4,5	-4,5	-4,8	0,3	-4,5
Miljö- och byggnadsnämnd	25,5	-51,4	-25,9	-25,1	-0,7	-16,8
Socialnämnd	21,3	-279,8	-258,6	-273,8	15,3	-254,7
Teknisk nämnd	562,0	-729,8	-167,8	-149,3	-18,5	-138,4
Upplevelsenämnd	42,7	-203,7	-161,0	-161,9	0,9	-152,0
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnd	211,3	-1 599,5	-1 388,2	-1 368,1	-20,1	-1 293,1
Valnämnd	0,0	-0,4	-0,4	-0,3	0,0	-1,2
Vård- och omsorgsnämnd	94,7	-1 116,6	-1 021,9	-981,1	-40,8	-928,3
Avgår generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnd	-2,8	0,0	-2,8	0,0	-2,8	0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	975,4	-4 244,0	-3 268,6	-3 207,8	-60,7	-3 003,9
Vatten och avlopp	122,7	-138,8	-16,0	0,0	-16,0	0,1
Summa styrelser och nämnder	1 098,1	-4 382,8	-3 284,6	-3 207,8	-76,7	-3 003,8
Centrala poster	816,5	-650,2	166,3	2,3	164,0	68,6
Reserv till förfogande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår interna poster	-1 182,3	1 182,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa verksamhetens nettokostnader	732,3	-3 850,7	-3 118,3	-3 205,5	87,3	-2 935,2
Skatteintäkter	2 534,8	0,0	2 534,8	2 493,4	41,3	2 385,8
Generella statsbidrag och utjämnung	762,9	0,0	762,9	759,6	3,3	755,5
Tillkommer generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnd	2,8	0,0	2,8	0,0	2,8	0,0
Finansiella poster	19,5	-60,2	-40,7	-23,7	-17,0	-2,5
Resultat	4 052,4	-3 910,8	141,6	23,9	117,7	203,7

I tabellen ovan återfinns den senaste beslutade budgeten för 2023.

På kommunfullmäktige den 19 juni 2023 beslutades om en ändringsbudget för 2023. De förändringar som beslutades var att kommunstyrelsens budget på 176,7 miljoner kronor har utökats med 8,9 miljoner kronor. Miljö- och byggnadsnämndens budget på 24,9 miljoner kronor har utökats med 0,2 miljoner kronor. Socialnämndens budget på 276,4 miljoner kronor har minskats med 2,6 miljoner kronor. Tekniska nämndens budget på 148,1 miljoner kronor har

minskats med 1,0 miljoner kronor. Upplevelsenämndens budget på 164,3 miljoner kronor har minskats med 2,4 miljoner kronor. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget på 1 349,2 miljoner kronor har utökats med 13,0 miljoner kronor. Vård- och omsorgsnämndens budget på 967,7 miljoner kronor har utökats med 4,3 miljoner kronor. Budgeten för centrala poster på 8,8 miljoner kronor i intäkter har minskats med 21,5 miljoner kronor. Budgeten för skatteintäkter på 2 483,9 miljoner kronor har utökats med 9,5 miljoner kronor. Budgeten för generella bidrag på 740,6 miljoner kronor har utökats med 19,0 miljoner kronor. Budgeten för finansiella poster på 44,8 miljoner kronor har minskats med 21,1 miljoner kronor. I föregående budget var årets resultat 16,2 miljoner kronor som nu har utökats med 7,7 miljoner kronor.

På kommunfullmäktige den 13 november beslutades om en flytt av budgetram från kommunstyrelsen till tekniska nämnden på motsvarande 2,2 miljoner kronor. Kommunstyrelsens budget på 185,6 miljoner kronor minskades med 2,2 miljoner kronor och tekniska nämndens budget på 147,1 miljoner kronor ökades med 2,2 miljoner kronor.

På kommunfullmäktige den 18 december beslutades fördelning av volymbufferten på 15,0 miljoner kronor. Budgeten för centrala poster på 12,7 miljoner kronor i kostnader har minskats med 15,0 miljoner kronor. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget på 1 362,2 miljoner kronor har utökats med 5,9 miljoner kronor. Vård- och omsorgsnämndens budget på 972,0 miljoner kronor har utökats med 9,1 miljoner kronor.

I utfallet för vård- och omsorgsnämnden ingick en intäkt på 2,8 miljoner kronor gällande ett generellt statsbidrag.

4.6 Investeringsredovisning kommunkoncern

Investeringsredovisning kommunkoncern, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget	Utfall 2022
Nämnd/styrelse				
Kommunstyrelse	-4,2	-15,3	11,2	-3,2
Miljö- och byggnadsnämnd	-0,7	-1,2	0,5	-1,0
Socialnämnd	-0,2	-0,3	0,1	-0,1
Teknisk nämnd	-388,5	-513,8	125,3	-493,1
Upplevelsenämnd	-14,9	-23,0	8,1	-9,5
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-3,1	-5,0	1,9	-7,5
Vård- och omsorgsnämnd	-6,1	-4,6	-1,5	-4,1
Summa skattefinansierade investeringar	-417,7	-563,2	145,6	-518,5
Taxefinansierade investeringar	-239,7	-336,7	97,0	-123,5
Markinvesteringar	0,0	-70,0	70,0	0,0
Investeringsbidrag skattefinansierat	3,9	21,0	-17,1	20,8
Investeringsbidrag taxefinansierat	0,2	0,0	0,2	0,3
Summa skatte- och taxefinansierade investeringar	-653,3	-948,9	295,6	-620,9
Kommunala bolag				
AB Enköpings hyresbostäder	-135,0	-178,0	43,0	-100,0
ENA Energi AB	-38,3	-50,0	11,7	-36,4
Summa kommunala bolag	-173,3	-228,0	54,7	-136,4
Totalt kommunkoncern	-826,6	-1 176,9	350,3	-757,3

I tabellen ovan återfinns den senast beslutade investeringsbudgeten för 2023. På sammanträdet den 19 juni 2023 beslutade kommunfullmäktige om en ändringsbudget för 2023 samt om investeringsbudget för nytt kommunhus. Budgeten för kommunens skatte- och taxefinansierade investeringar uppgick därmed till 878,9 miljoner kronor. På sammanträdet den 25 september 2023 beslutade kommunfullmäktige att avsätta 70 miljoner kronor för fastighetsförvärv, kommunens totala investeringsbudget uppgår därmed till 948,9 miljoner kronor.

Större avvikelser mellan årets och föregående års utfall samt budget kommenteras i förvaltningsberättelsen i avsnittet "Investeringar".

	Totalt per projekt (mnkr)				
Större investeringsprojekt med genomfröandebeslut	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2023	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	Status
Skattefinansierat					
UAN Ripans nya fsk	-86,0	-8,9	-86,0	0,0	Investering pågår
UAN Nytt gymnasium	-530,0	-487,9	-530,0	0,0	Investering pågår
UAN Grundskola Västerleden -Lillsidan	-480,8	-27,2	-480,8	0,0	Investering pågår
UAN Bredsands förskola (Storskogen)	-71,0	-6,8	-71,0	0,0	Upphandling klar
UPN Driftlokaler Kaptensgatan	-5,0	-4,7	-5,0	0,0	Investering pågår
UPN Ny sporthall Västra Enköping med fritidsgård	-98,5	-6,7	-98,5	0,0	Investering pågår
VON LSS Åkersberg	-31,0	-6,5	-31,0	0,0	Investering pågår
UAN Grundskola Örsundsbro	-310,0	-8,8	-310,0	0,0	Upphandling pågår
UAN Evakuering moduler Örsundsbro	-10,0	0,0	-8,5	1,5	Investering pågår
UPN Konstgräsplan	-10,0	-5,6	-12,7	-2,7	Investering pågår
Taxefinansierat					
VA Nytt avloppsreningsverk	-1 260,0	-209,1	-1 260,0	0,0	Investering pågår
VA Kolarvik Sjöängarna	-110,0	-56,5	-121,5	-11,5	Investering pågår
Totalt (mnkr)	-3 002,3	-828,7	-3 015,0	-12,7	

	Totalt per projekt (mnkr)				
Avslutade enskilda projekt under året som tagits i bruk under året	Total budget	Utfall t.o.m dec 2023	Avvikelse utfall mot budget	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UPN Omklädningsrum Korsängen	-20,0	-19,6	0,4	-21,7	-1,7

I tabellerna ovan återfinns de större pågående projekten med genomförandebeslut från kommunstyrelsen, samt de enskilda projekt som under året har tagits i bruk.

5 Bilagor nämndernas rapporter

5.1 Kommunstyrelsen

5.2 Miljö- och byggnadsnämnden

5.3 Socialnämnden

5.4 Tekniska nämnden

5.5 Upplevelsenämnden

5.6 Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden

5.7 Vård- och omsorgsnämnden

5.8 Valnämnden

6 Bilagor bolagens och kommunalförbunds rapporter

6.1 Moderbolag (EMAB)

6.2 ENA Energi AB

6.3 AB Enköpings hyresbostäder (EHB)

6.4 Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo

7 Revisionsberättelse